

SMIT INTERNATIONALE N.V. JAARVERSLAG 2008

SMIT INTERNATIONALE N.V.

JAARVERSLAG 2008

Dit jaarverslag is ook verkrijgbaar in het Engels. In geval van tekstuele afwijkingen tussen de Engelse en de Nederlandse versie, prevaleert de Nederlandse versie.

This annual report is also available in English.
In case of discrepancies between the English and Dutch version, the latter will prevail.

Exemplaren van dit jaarverslag kunt u aanvragen bij Smit Internationale N.V., afdeling Corporate Communications:
Tel: +31 (0)10 4549911
Fax: +31 (0)10 4549250
E-mail: corporatecommunications@smit.com

The annual report is also available on our website: www.smit.com.

Smit Internationale N.V.
Waalhaven O.Z. 85
3087 BM Rotterdam
Postbus 59052
3008 PB Rotterdam
Tel: +31 (0)10 4549911
Fax: +31 (0)10 4549777
E-mail: company@smit.com

INHOUD

Profiel	2
Corporate strategie	3
Kengetallen	7
Inleiding van de Voorzitter van de Directie	8
Verslag van de Raad van Commissarissen aan de aandeelhouders	12
Vaststelling jaarrekening en bestemming winst	12
Financiële resultaten en strategie	12
Samenstelling Raad van Commissarissen	12
Werkzaamheden van de Raad	12
Bezoldigingsbeleid	13
Tenslotte	13
Personalia Raad van Commissarissen	14
Personalia Directie	14
Verslag van de Directie	16
Algemeen	16
Harbour Towage	18
Terminals	19
Salvage	19
Transport & Heavy Lift	19
Overzicht van de belangrijkste niet-geconsolideerde deelnemingen	20
Investerings en financiering	20
Corporate support	21
Maatschappelijk Verantwoord Ondernemerschap	23
Dividendvoorstel	24
Beschrijving Divisies	26
SMIT Harbour Towage	26
SMIT Terminals	28
SMIT Salvage	30
SMIT Transport & Heavy Lift	32
Corporate governance	35
Risico's en risicobeheersing	37
Verslag van de Stichting Preferente Aandelen	43
Aandeelhouderspagina	44
Jaarrekening 2008	48
Overige gegevens	88
Vijfjaaroverzicht	91
Overzicht van de belangrijkste operationele groepsmaatschappijen/groepsactiviteiten en niet-geconsolideerde deelnemingen	92
Personalia	93
Vlootoverzicht	96

PROFIEL

SMIT heeft een traditie van bijna 170 jaar dienstverlening in de maritieme sector. Met de combinatie van kennis, ervaring, systemen en adequaat materieel heeft SMIT een uitstekende reputatie opgebouwd in de bijna vijftig locaties in de wereld waar SMIT actief is. De dienstverlening van SMIT richt zich voornamelijk op rederijen, producenten en distributeurs in de olie- en LNG-industrie, verzekeraars en overheden. SMIT conformeert zich aan de hoogste standaarden op het gebied van veiligheid, gezondheid, milieu en kwaliteit.

De vier kernactiviteiten van SMIT zijn:

- ▶ **Harbour Towage:** havensleepdiensten en gerelateerde maritieme diensten.
- ▶ **Terminals:** sleepdiensten en aanverwante maritieme- en managementdiensten aan offshore- en onshore terminals.
- ▶ **Salvage:** berging, wrakopruiming, milieuzorg en advisering.
- ▶ **Transport & Heavy Lift:** chartering, pontonverhuur, zwaar transport, sleepvaart, zwaar hijswerk, duikwerkzaamheden en uitvoering en ondersteuning van maritieme projecten.

De strategie van SMIT is gericht op versterking van de bovenstaande kernactiviteiten en de uitbouw van haar leiderschapspositie daarin. De onderneming streeft naar een duurzame groei van de winstgevendheid door:

- ▶ autonome groei in de Divisies Harbour Towage, Terminals en Transport & Heavy Lift;
- ▶ selectieve acquisities in de Divisie Harbour Towage;
- ▶ kostenbeheersing en een optimale benutting van schaalvoordelen in alle Divisies.

Investeringen en vlootvernieuwingen zullen gebaseerd zijn op de principes van bewezen technologie en standaardisatie.

De onderneming werkt vanuit de erkenning van haar verantwoordelijkheden tegenover klanten, werknemers, aandeelhouders, partners en de samenleving in het algemeen. Teneinde haar doelstellingen eensluidend te verwoorden heeft SMIT de volgende visie, missie en kernwaarden geformuleerd:

SMITS VISIE

SMIT wil wereldwijd marktleider zijn op het gebied van maritieme dienstverlening. Daarbij wil SMIT verkozen worden door klanten op basis van toegevoegde waarde, die bestaat uit een geïntegreerd pakket van diensten.

- ▶ **Marktleider:** eerste of tweede te zijn op alle geselecteerde werkteerijnen.
- ▶ **Wereldmarkt:** te opereren op wereldwijde schaal.
- ▶ **Maritieme diensten:** professionele diensten te leveren op, onder en rond het water.
- ▶ **Geïntegreerd pakket:** een totaalpakket te bieden dat is toegespitst op specifieke wensen van de klant.
- ▶ **Toegevoegde waarde:** te focussen op hoogwaardige en gespecialiseerde diensten.

SMITS MISSIE

SMIT is een maritieme dienstverlener met als werkteerijn havens en zeeën over de gehele wereld. De combinatie van expertise, inventiviteit en gespecialiseerd materieel vormen de belangrijkste instrumenten om de hoge kwaliteit te bieden die klanten van SMIT verwachten.

SMIT streeft ernaar om vijf belangrijke doelgroepen van dienst te zijn:

- ▶ **Klanten:** het leveren van een hoge kwaliteit van dienstverlening, toegespitst op de specifieke wensen van de klant.
- ▶ **Werknemers:** het bieden van uitdagend werk met ruimte voor persoonlijke ontwikkeling en een duidelijk loopbaanprofiel.
- ▶ **Aandeelhouders:** het transparant maken van SMIT en het realiseren van aandeelhouderswaarde.
- ▶ **Partners:** het werken op basis van wederzijds respect en wederzijds voordeel.
- ▶ **Gemeenschap:** handelen met respect voor het milieu en de gemeenschap.

KERNWAARDEN

SMIT heeft een aantal kernwaarden gedefinieerd dat op de wereldwijde organisatie van toepassing is. Deze kernwaarden zijn een integraal onderdeel van het personeels-, evaluatie- en beoordelingssysteem van SMIT. Onderstaand de kernwaarden zoals door SMIT gedefinieerd:

- ▶ **Customer/market focus:** 'Ken je klant en de markt'.
- ▶ **Reliability:** 'Zeg wat je doet en doe wat je zegt'.
- ▶ **Goal-orientation:** 'Wees doelgericht met meetbare targets'.
- ▶ **Learning abilities:** 'Leer van je fouten en verbeter jezelf'.
- ▶ **Selfstarting:** 'Signaleer en pak de kansen die er zijn'.
- ▶ **Pragmatism:** 'Werk resultaatgericht'.

CORPORATE STRATEGIE

De strategische focus van SMIT ligt op het realiseren van winst-groei, het verder vergroten van de stabiliteit van de inkomsten bij de minder stabiele activiteiten en het verbeteren van de kwaliteit van de organisatie. De groeistrategie spitst zich toe op de meer stabiele activiteiten. De resultaten van de onderneming zullen hierdoor nog beter voorspelbaar worden.

De markten waarin SMIT actief is zijn aan het veranderen. Steeds meer worden deze markten op een wereldwijde basis aange-stuurd. Deze globalisatie dwingt de vele kleinere bedrijven (vaak familiebedrijven) in deze industrie tot tal van maatregelen, zoals vlootvernieuwingen, uitbreidingen en het aanpassen van proce-dures. Dit zal voor velen niet of zeer moeilijk realiseerbaar zijn. Wij verwachten dat een verdere consolidatie in de maritieme markt in het algemeen en in de sleepvaartmarkt in het bijzonder zal plaats-vinden. De huidige economische crisis zal dit proces versnellen. SMIT speelt hierop in, door proactief te zoeken naar waardebijdra-gende acquisities en uitbreidingen in nieuwe havens. Onze focus is met name gericht op groeimarkten, zoals Latijns-Amerika, Oost-Europa en het Verre Oosten. De opgebouwde gezonde financiële ratio's stellen SMIT in staat een proactieve rol te spelen in deze consolidatie. Speciale aandacht gaat hierbij uit naar de noodzaak voor het verder ontwikkelen en uitbreiden van het management dat deze groei verder zal moeten gaan ontwikkelen en besturen.

De corporate strategie betekent voor de verschillende Divisies het volgende:

HARBOUR TOWAGE

- ▶ Tegen zo laag mogelijke kosten een zo hoog mogelijke bezettingsgraad realiseren is van essentieel belang voor het succes van deze activiteit.
- ▶ Bij de bestaande locaties zal daarom voortdurend gestreefd worden naar een verbetering van de marges door kosten-reducties, verbetering van tarieven en het efficiënt plannen van activiteiten. Hierdoor kan bespaard worden op perso-nele inzet en materieel.
- ▶ Voor uitbreidingen ligt de focus vooral op de strategische knooppunten in scheepvaartroutes. Daarmee kunnen wij onze klanten een wereldwijd netwerk voor havensleep-vaart aanbieden. Om dit te kunnen bereiken heeft key account management een hoge prioriteit. Dat geldt ook voor de standaardisatie van materieel en procedures. Deze standaardisatie moet er aan bijdragen dat we onze klanten wereldwijd identieke diensten kunnen verlenen.
- ▶ Om uitbreiding met nieuwe locaties te realiseren, zet SMIT in op (gehele of gedeeltelijke) acquisities van bestaande spelers in de havensleepmarkten van Latijns-Amerika, Oost-Europa en het Verre Oosten.

- ▶ Bij gedeeltelijke acquisities wordt gestreefd naar een minimum belang van 50% met management betrokkenheid voor SMIT.
- ▶ Het profiel voor deze acquisities wordt onder andere bepaald door vlootomvang, klantenportfolio en organisa-tiestructuur.
- ▶ Daar waar havens slechts over een verouderde en inef-ficiënte sleepvaartvloot beschikken, zal getracht worden om met moderne en sterke schepen een marktaandeel te verwerven middels autonome groei.
- ▶ Privatisering van havens en vernieuwing van lange termijn concessies behoren eveneens tot de focus voor uitbreidin-gen van ons wereldwijde netwerk voor havensleepvaart.
- ▶ De doelstelling voor de groei van de netto winst is 50% over een periode van vijf jaar. Het jaar 2007 geldt hierbij als basis.
- ▶ De doelstelling voor de Return On Average Capital Employed (ROACE) bedraagt voor Harbour Towage 15%.

TERMINALS

- ▶ Naast de markt voor ruwe olie, olieproducten en andere bulkproducten, zet SMIT sterk in op de ontwikkeling van LNG-terminalprojecten.
- ▶ Bij de huidige contracten wordt gezocht naar groei door middel van het aanbieden van additionele diensten, die geïntegreerd kunnen worden met bestaande diensten.
- ▶ Er wordt gestreefd naar verlenging van aflopende con-tracten, eventueel in combinatie met de inzet van nieuwe schepen.
- ▶ Groei zal voornamelijk moeten komen uit nieuwe contrac-ten. Met het oog hierop is een centrale verkooporganisatie opgezet met een focus op groeigebieden voor terminals als Afrika, Latijns-Amerika, het Midden-Oosten en het Verre Oosten.
- ▶ De doelstelling voor de groei van de netto winst is 100% over een periode van vijf jaar. Het jaar 2007 geldt hierbij als basis.
- ▶ De ROACE-doelstelling voor Terminals bedraagt 15%.

SALVAGE

- ▶ De bergingsmarkt is en blijft een onvoorspelbare markt. Doelstelling is het behoud van ons bestaande marktaandeel van circa 25% tot 35%.

Havensleepboot 'Smit Clyde' is actief in Canada.

TRANSPORT & HEAVY LIFT

TRANSPORT

- ▶ De winstgroei in deze Divisie zal gedeeltelijk gerealiseerd moeten worden door steeds verdere verbeteringen in het projectmanagement.
- ▶ De focus van SMIT is door de combinatie van onze expertise en onze wereldwijde aanwezigheid gericht op de meer complexe bergingsprojecten. SMIT richt zich in de bergingsmarkt op het topsegment. Daarbij hebben wij grote aandacht voor milieubesparende activiteiten.
- ▶ Innovation & Business Development is gericht op praktische oplossingen voor met name de milieubesparende activiteiten binnen de bergingsactiviteiten.
- ▶ De Divisie Salvage maakt optimaal gebruik van de synergievoordelen binnen SMIT. Deze Divisie bezit geen eigen materieel en maakt gebruik van onder meer schepen en drijvende bokken die ingehuurd worden bij de andere Divisies.
- ▶ De doelstelling is een netto winstmarge van 10% op de netto productie.
- ▶ Om zich te kunnen onderscheiden van de vele kleinere concurrenten, richt SMIT zich op het hogere segment in deze markt. Gelet hierop wordt een gefaseerd programma van vlootvernieuwing en -uitbreiding uitgevoerd.
- ▶ Het verkrijgen van langer lopende contracten voor de olie- en gasmarkt bij met name het vercharteren van de grotere werkschepen, zal de stabiliteit van de resultaten verhogen.
- ▶ De winstgroei zal door een combinatie van autonome groei, strikte kostenbeheersing en een verbetering van de tarieven moeten worden gerealiseerd.
- ▶ De doelstelling voor de groei van de netto winst is 10% per jaar.
- ▶ De ROACE-doelstelling voor Transport bedraagt 15%.

HEAVY LIFT

- ▶ SMIT richt zich op de grotere projecten, op een wereldwijde basis vanuit Rotterdam en Singapore.
- ▶ Vernieuwing van de vloot is nog steeds niet voorzien, mede vanwege de huidige hoge bouwkosten. Adequaat onderhoud van het bestaande materieel is daarom van extra groot belang.
- ▶ De marges zullen onder andere door middel van kostenbeheersing en goed projectmanagement moeten verbeteren.
- ▶ In deze markt wordt vooralsnog geen groei verwacht, SMIT zal consolideren.
- ▶ De doelstelling voor Heavy Lift is een winstmarge van 15%.

MARINE PROJECTS

- ▶ Voor het aanbieden van geïntegreerde pakketten van dienstverlening kan de aanwezige kennis, expertise en activa binnen SMIT worden gecombineerd.
- ▶ SMIT richt zich hierbij vanuit Rotterdam met name op de wereldwijde olie- en gasmarkten.

SMIT Salvage trok in augustus 2008 de gestrande 'Dina Barge', geladen met twaalf nieuwgebouwde bakken, vlot met een twee kilometer lange sleeplijn van het ultrasterke Dyneema.

- ▶ Goed projectmanagement en de hoogste standaarden voor veiligheid, gezondheid, milieu en kwaliteit zijn hier van het grootste belang.
- ▶ Doelstelling is om het gebruik van de aanwezige middelen in de vier Divisies te optimaliseren.

SUBSEA

- ▶ Naast interne dienstverlening aan met name Terminals, Salvage en Transport & Heavy Lift (Marine Projects) richt deze activiteit zich op de olie- en gasmarkt.
- ▶ De hoogste standaarden voor veiligheid, gezondheid, milieu en kwaliteit zijn bij deze activiteit van het grootste belang.
- ▶ Naast de reguliere spotmarkt wordt tevens selectief gezocht naar operaties voor de langere termijn.
- ▶ Investerings zijn beperkt tot hoog kwalitatief duikmateriaal terwijl geen varende eenheden zijn voorzien.
- ▶ De groei-doelstelling is een beperkte autonome groei zonder acquisities.
- ▶ De ROACE-doelstelling voor Subsea is 15%.

CORPORATE SYNERGIEVOORDELEN

Naast de specifieke synergie tussen de vier Divisies onderling is ook een aantal corporate synergievoordelen te noemen:

NAUTISCHE KENNIS

Bij de vier Divisies, en ook bij de verschillende supportafdelingen, is het hebben van nautische kennis en ervaring een vereiste. Uitwisseling van deze kennis en ervaring tussen de verschillende Divisies versterkt de concurrentiepositie van het bedrijf als geheel.

ARBEIDSPOOL

Voor de vier Divisies, en ook voor een aantal supportafdelingen, is SMIT aangewezen op dezelfde pool en hetzelfde profiel van medewerkers. De uitwisseling tussen de Divisies draagt bij aan de individuele ontwikkeling van de betrokken medewerkers.

TECHNIEK EN OPERATIONEEL

In alle Divisies werkt SMIT met varende materieel als assets. Door de gedeelde technische en operationele eigenschappen van het varende materieel is een grote mate van uitwisselbaarheid te realiseren.

SHE-Q

Vrijwel alle Divisies zijn direct of indirect gerelateerd aan de energiemarkt. De eisen van deze energiemarkt ten aanzien van

veiligheid, gezondheid, milieu en kwaliteit (SHE-Q) zijn niet alleen zeer hoog, maar ook wereldwijd eenduidig. De SHE-Q standaarden van SMIT zijn dan ook op alle Divisies van toepassing.

CULTUUR

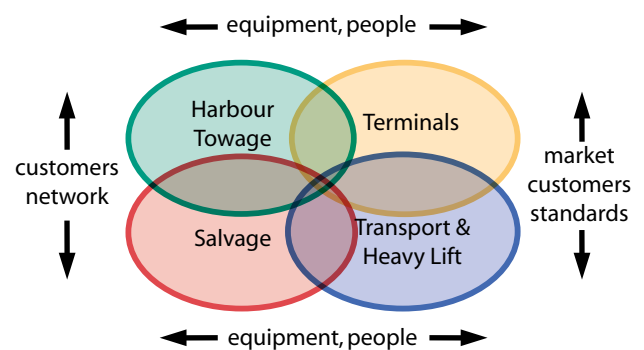
De cultuur binnen een maritieme dienstverlener als SMIT is een cultuur van aanpakken, vasthoudendheid en praktische oplossingen. Lange termijn relatiebeheer is hierbij voor alle Divisies van elementair belang. Deze specifieke cultuur is niet alleen op de Divisies van toepassing, maar ook op de supportafdelingen.

KLANTEN/PARTNERS

Bij nagenoeg alle activiteiten zien wij dezelfde klantgroepen opereren. Het gaat hierbij met name om klanten uit de olie- en gasmarkt. Tevens werken wij vaak op lange termijn basis met dezelfde partners in de verschillende activiteiten.

De meer specifieke synergievoordelen tussen de Divisies worden hieronder omschreven.

SYNERGIEVOORDELEN TUSSEN DE DIVISIES

HARBOUR TOWAGE EN TERMINALS

De basis assets zijn identiek, namelijk veelal havensleepboten die uitwisselbaar zijn. Bij een terminalcontract kunnen bestaande havensleepboten als zogenaamde 'front runners' gedurende de beginperiode van het contract opereren in afwachting van de nieuwbouwschepen die voor een dergelijk specifiek contract door

De 'Smit Amandla' schiet eind augustus 2008 bulk carrier 'Nena J' te hulp als zij door motorproblemen vast dreigt te lopen voor de kust van Kaapstad.

de werf opgeleverd moeten worden. Zodra de nieuwbouwschepen operationeel zijn kunnen de bestaande havensleepboten weer worden opgenomen in de pool van schepen in de verschillende havens. Hetzelfde geldt voor sleepboten die uit een beëindigd terminalcontract komen.

De basiskennis en -ervaring aan boord van havensleepboten en terminalsleepboten is identiek. Voor het opstarten en opereren van terminals wordt gebruik gemaakt van de pool van medewerkers van de Divisie Harbour Towage.

TERMINALS EN TRANSPORT & HEAVY LIFT

Beide Divisies werken rechtstreeks met (dezelfde) klanten in de energiemarkt, waar dezelfde procedures en standaarden van toepassing zijn. Door de Divisie Terminals wordt gebruik gemaakt van de subsea diensten van de Divisie Transport & Heavy Lift.

Het segment van de grotere werkschepen binnen de Divisie Transport & Heavy Lift, die op basis van lange termijn contracten werken, heeft hetzelfde karakter als de (offshore) terminalcontracten. Operators van offshore terminals, zoals FPSO's, gaan naar dieper water waarbij grotere supportschepen gewenst zijn. Deze grotere schepen komen overeen met de grotere werkschepen. Regelmatig is er behoefte aan/vraag naar een combinatie van kleinere en grotere schepen.

TRANSPORT & HEAVY LIFT EN SALVAGE

De Divisie Transport & Heavy Lift is de belangrijkste interne dienstverlener van mensen en materieel voor de Divisie Salvage, die zelf geen assets heeft. Daarbij groeit de bergingsmarkt ten aanzien van veiligheids-, milieu- en gezondheidseisen steeds verder naar de offshore markt, waarin de Divisie Transport & Heavy Lift reeds actief is.

SALVAGE EN HARBOUR TOWAGE

Beide Divisies hebben de verschillende rederijen als gemeenschappelijke klanten. Activiteiten op het gebied van marketing en sales worden hier dan ook vaak gecombineerd.

De verschillende havensleepvaartoperaties van SMIT in de wereld zijn vaak ook de steunpunten en subcontractors voor de Divisie Salvage.

Vanuit het netwerk van (kleinere) havensleepvaartoperaties die de Divisie Salvage gebruikt als subcontractors, kent SMIT ook potentiële partners voor de acquisitiestrategie voor de Divisie Harbour Towage.

SALVAGE EN TERMINALS

Evenals bij de Divisie Harbour Towage kunnen de schepen van de wereldwijde terminaloperaties worden ingezet als subcontractors bij bergingen.

Daar waar SMIT Terminals contracten heeft met bedrijven in de energiemarkt, wordt SMIT steeds vaker gevraagd ook 'emergency response' faciliteiten op te zetten en te beheren voor deze offshore

en onshore terminals. Hiermee ontstaat een directe aansluiting met de Divisie Salvage in geval van grotere (maritieme) calamiteiten.

HARBOUR TOWAGE EN TRANSPORT & HEAVY LIFT

Gevestigde harbour towage operaties zijn vaak de bron van veelal commerciële informatie voor projecten voor de Divisie Transport & Heavy Lift en dienen daarbij tevens als operationeel steunpunt.

IMAGO/NAAMSBEKENDHEID

Naast deze specifieke en corporate synergievoordelen tussen de verschillende Divisies zorgt met name de Divisie Salvage voor een sterk imago van het concern en draagt deze bij aan de naamsbekendheid van SMIT. Vanwege deze internationale naamsbekendheid wordt SMIT enerzijds veelvuldig benaderd voor projecten en operaties voor alle Divisies en worden anderzijds contacten via het uitgebreide netwerk makkelijker gelegd. Tevens blijkt hierdoor dat de verschillende gerelateerde activiteiten van SMIT effectief vertegenwoordigd kunnen worden op een strategisch niveau binnen de organisatie van de klant (key account management).

IN HET KORT

Harbour Towage	Organische groei Participaties/acquisities Groei: 50% in 5 jaar (basis 2007) ROACE: 15%
Terminals	Behoud/uitbreiding bestaande contracten Additionele contracten Groei: 100% in 5 jaar (basis 2007) ROACE: 15%
Salvage	Behoud marktaandeel (25%-35%) R&D/innovatie Kennisbehoud Winstmarge: 10% netto productie
Transport & Heavy Lift	Transport: Vlootvernieuwing Verhoging stabiliteit Autonome groei: 10% per jaar ROACE: 15% Heavy Lift: Maintenance & repairs Consolidatie marktpositie Winstmarge: 15%

KENGETALLEN

Ontleend aan de geconsolideerde jaarrekening
(bedragen in EUR 1 mln.)

	2008	2007
Harbour Towage		
Opbrengsten	179,2	101,4
Bedrijfsresultaat	33,2	23,8
Gemiddeld werkzaam vermogen	155,3	86,5
Afschrijvingen en amortisaties	26,5	8,4
Rendement gemiddeld werkzaam vermogen	21,4 %	27,5 %

Terminals

Opbrengsten	66,0	61,4
Bedrijfsresultaat	10,9	10,3
Gemiddeld werkzaam vermogen	88,0	59,7
Afschrijvingen en amortisaties	9,7	8,6
Rendement gemiddeld werkzaam vermogen	12,4 %	17,2 %

Salvage

Opbrengsten	109,2	181,1
Bedrijfsresultaat	16,7	36,8
Gemiddeld werkzaam vermogen	95,5	68,5
Afschrijvingen en amortisaties	2,4	1,2
Rendement op netto productie	23,6 %	37,1 %

Transport

Opbrengsten	192,6	125,0
Bedrijfsresultaat	39,6	29,1
Gemiddeld werkzaam vermogen	112,1	47,8
Afschrijvingen en amortisaties	21,0	10,0
Rendement gemiddeld werkzaam vermogen	35,3 %	60,9 %

Heavy Lift

Opbrengsten	152,3	74,3
Bedrijfsresultaat	19,5	1,0
Gemiddeld werkzaam vermogen	16,8	7,3
Afschrijvingen en amortisaties	2,3	1,3
Winstmarge	12,5 %	1,2 %

Resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures

Rendement gemiddeld werkzaam vermogen	28,5 %	37,0 %

Bedrijfsresultaat plus resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures (EBIT)

137,9	128,5

Bedrijfsresultaat excl. afschrijvingen en amortisaties plus resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures (EBITDA)

201,0	159,4

	2008	2007
Opbrengsten	704,8	546,5

Resultaat

Bedrijfsresultaat	112,5	94,7
Netto resultaat	107,8	105,6

Dividend

53,4	52,2

Interest Coverage Ratio

13,3	40,5

Materiële vaste activa

Investerings in materiële vaste activa	177,3	104,5
Afschrijvingen en amortisaties	63,1	30,8
Investeringsverplichtingen ultimo boekjaar	103,9	152,0

Vermogen

Vermogen op lange termijn	948,3	539,8
Eigen vermogen	567,0	364,6
Garantievermogen	567,6	365,5

Verhoudingscijfers in %

Eigen vermogen: totaal vermogen	47,5	48,1
Vaste activa: vermogen op lange termijn	91,4	87,7
Vlottende activa: kortlopende verplichtingen	133,2	130,3
Netto resultaat: eigen vermogen	19,0	29,0
Rendement gemiddeld werkzaam vermogen Groep	20,2	26,3
Rendement gemiddeld werkzaam vermogen totaal	21,4	26,0

In EUR per aandeel van nominaal EUR 2,30

Eigen vermogen	31,83	23,05
EBITDA	11,28	10,07
Netto resultaat	6,11	6,68
Contant dividend	3,00	3,00
Koers ultimo boekjaar	35,09	70,00
Uitstaande aandelen ultimo	17.813.586	15.819.110

Personeel

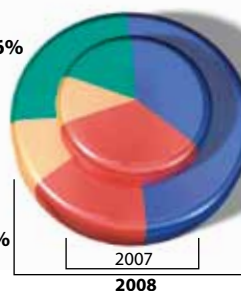
Gemiddeld aantal medewerkers	3.590	2.783
Totale loonsom	170,2	126,0

OPBRENGSTEN PER DIVISIE

Harbour Towage 25,6%

Terminals 9,5%

Salvage 15,6%

Transport & Heavy Lift 49,3%

INLEIDING VAN DE VOORZITTER VAN DE DIRECTIE

Aan onze aandeelhouders, opdrachtgevers, medewerkers, partners en andere belangstellenden.

Geachte lezer,

Ondanks de vele turbulente ontwikkelingen gedurende het afgelopen jaar is ook 2008 weer een jaar geweest waarin SMIT de wind goed in de zeilen had. Het behaalde financiële resultaat was zelfs beter dan het reeds uitzonderlijk goede resultaat van het jaar daarvoor, zowel wat betreft kwantiteit als kwaliteit. Immers, in 2007 hadden wij een extreem goed resultaat van de bergingen door de projecten in de Golf van Mexico vanwege de orkanen 'Rita' en 'Katrina'.

Vanwege een aantal uitgestelde projecten bij met name Heavy Lift in het eerste halfjaar, waren wij aanvankelijk nog gematigd met onze verwachtingen bij de presentatie van de halfjaarsresultaten. Echter, deze zware hijsprojecten alsmede een aantal subsea activiteiten zijn gedurende het tweede halfjaar succesvol uitgevoerd, waardoor de resultaten over het gehele jaar wederom een recordhoogte hebben laten zien. Tegen het einde van het jaar hebben wij dan ook onze verwachting verder naar boven kunnen bijstellen. Naast dit recordresultaat hebben we het afgelopen jaar ook een recordaantal afgeleverde nieuwbouwschepen gezien ter ondersteuning van de verdere groei en vlootvernieuwing. In het afgelopen jaar is SMIT toegetreden tot de Midcap-index van de Amsterdamse beurs.

Het gaat SMIT zakelijk dus goed en in het afgelopen jaar hadden we de wind nog volop in de zeilen. Echter, er heeft zich ook een aantal minder positieve ontwikkelingen voorgedaan. Helaas hebben er zich het afgelopen jaar twee ongevallen voorgedaan met dodelijke afloop bij onze operaties in Vancouver en in Zuid-Afrika. Directie en management betreuren deze tragische ongevallen ten zeerste. Het blijkt dat ondanks alle inspanningen en aandacht voor het onderwerp veiligheid, constante aanscherping van procedures en werkmethodes alsook het blijven werken aan een cultuur van veilig gedrag, noodzakelijk is.

Een ander onderwerp dat veel invloed op SMIT heeft gehad zijn de twee overnamepogingen door Boskalis. In februari werden wij verast door een bod van USD 300 miljoen op onze Divisie Terminals. Na rijp beraad hebben wij besloten niet op dit bod in te gaan vanwege de synergieverbanden van deze Divisie met de overige delen van de SMIT-groep.

Later gedurende het jaar, in september, ontvingen wij wederom een brief van Boskalis. Nu met een voorgenomen bieding tot het overnemen van alle aandelen SMIT tegen een indicatief bod van EUR 62,50 per aandeel. Hierbij zouden de terminals activiteiten worden ondergebracht in de 50%-deelneming van Boskalis, Lamnalco in het Midden-Oosten. De havensleepvaartactiviteiten zouden worden doorverkocht aan een nog onbekende partij terwijl de overige activiteiten zouden opgaan in de Boskalis-groep ter ondersteuning van de diversificatiestrategie van het bedrijf.

SMIT heeft op dat moment laten weten dat de geïndiceerde prijs niet de strategische waarde van het concern weerspiegelde en dat het opknippen van het bedrijf niet paste in de eerder gekozen strategie. Immers, deze strategie, die gebaseerd is op een sterke focus van activiteiten en de onderlinge synergie daarvan, heeft zich in de afgelopen jaren goed bewezen. Gedurende de hierop volgende maanden zijn verschillende alternatieven bekeken en geëvalueerd ter voorkoming van een langdurige impasse. Helaas zijn hierbij geen scenario's naar voren gekomen die voor alle betrokkenen acceptabel bleken.

Gedurende het begin van het jaar hebben we de grootste acquisitie uit onze historie weten af te ronden. Het betreft hier de overname van de resterende 50% van de aandelen in URS (Antwerpen). Hierbij hebben wij voor het eerst in onze geschiedenis als beursfonds gebruik kunnen maken van deze beurspositie door een gedeelte van deze acquisitie in aandelen te betalen middels uitgifte daarvan. Ten gevolge van deze additionele acquisitie hebben wij een substantiële groei weten te realiseren van onze havensleepvaart-, bergings- en transportactiviteiten. Mede hierdoor heeft de Divisie Harbour Towage dit jaar wederom beter gepresteerd. Inmiddels is na de integratie een intensief programma opgestart voor het verder uitwerken en ontwikkelen van synergievoordelen tussen Rotterdam en Antwerpen.

Gedurende de eerste helft van het jaar zagen wij nog steeds een toename van het scheepvaartverkeer, terwijl wij hierin pas in de laatste maand van het jaar een geringe kentering vanwege de recessie konden zien.

De expansie van de havensleepvaartactiviteiten werd mede veroorzaakt door verdere (autonome) groei. Zo zijn wij in joint venture verband het afgelopen jaar met twaalf sleepboten actief geworden in de Braziliaanse havens van Santos, Sao Luis, Paranagua en Sepetiba. Ook in Canada hebben wij onze activiteiten uitgebreid naar de nieuwe containerterminal in de haven van Prince Rupert. In Argentinië zijn wij nu naast de haven van Bahia Blanca ook actief in de haven van Buenos Aires. In Maleisië heeft onze joint venture KST de sleepvaartactiviteiten met zeven schepen overgenomen van Bumi Armada. In Taiwan zijn wij een joint venture aangegaan met een lokale partij voor de sleepvaartactiviteiten in de nieuwe containerhaven van Taipei, welke begin 2009 zullen aanvangen. In China zijn wij begonnen met het opzetten van twee kleinere joint ventures in de havens van Taizhou en Dafeng. Tenslotte zijn wij met Towmar in een vergevorderd stadium voor de opzet van een 50/50 joint venture voor havensleepvaartactiviteiten in de Baltische havens van Klaipeda en Ventspils. Kortom, er zijn volop kansen om te groeien in deze tak van sport. Daarom hebben wij het afgelopen jaar onze groei doelstelling voor onze netto winst bijgesteld tot een groei van 50% gedurende een periode van vijf jaar, gebaseerd op 2007 als basis. De basis is genormaliseerd met het resultaat van de havensleepvaartactiviteiten van URS. Vanwege het meer stabiele karakter van deze activiteit willen wij deze Divisie wereldwijd verder laten groeien. Daartoe richten wij ons op de zogenaamde strategische kruispunten van de scheepvaartroutes. Hiertoe hebben wij een lijst van top-100 havens samengesteld waarop wij ons de komende jaren focussen

voor deze verdere groei. Gezien de consolidatie die in deze markt plaatsvindt, zijn wij van mening dat wij hier een redelijke groei middels het 'rijgen van kralen' kunnen realiseren. Deze groei zal net als in de afgelopen paar jaar plaatsvinden middels acquisities, participaties of het binnenvaren van bestaande havens. Het blijft echter in alle gevallen van belang om de juiste prijs te betalen, en geen omzet te kopen. Voor deze groei richten wij ons met name op de groeiemarkten van Latijns-Amerika, het vroegere Oostblok en het Verre Oosten. Het afgelopen jaar zijn hiertoe 42 nieuwbouwschepen afgeleverd uit een totaal programma van meer dan 150 schepen. Het grootste deel is bestemd voor de havensleepvaartactiviteiten. Deze nieuwe schepen worden overwegend ingezet voor de verdere groei van onze vloot. Hierbij zien wij een toename in de grootte van de zeeschepen die wij bedienen waardoor de vraag naar sterkere sleepboten overeenkomstig toeneemt. Inmiddels bouwen wij overwegend schepen met een trekkracht van 65 ton en zelfs 80 tot 90 ton in plaats van de vroegere 45 ton, om zo de allergrootste zeeschepen in nautisch moeilijke havens goed te kunnen bedienen. Vanaf midden 2008 hebben wij geen schepen anders dan voor lange termijn contracten meer laten bouwen, gezien de opgelopen bouwkosten en de teruglopende kwaliteit hiervan.

Alle nieuwbouw van schepen vindt plaats volgens de principes van standaardisatie en bewezen technologie. Hiermee is de uitwisselbaarheid tussen havens, regio's en activiteiten (zoals Terminals, Salvage en Transport) mogelijk gemaakt. Veel aandacht gaat naar research, development en innovatie voor het ontwikkelen van schonere en veiliger schepen en equipment aan boord. Hierbij gaat het om zaken als het gebruik van alternatieve brandstoffen zoals bio fuels, het terugdringen van de uitstoot van NOx, het ontwikkelen van motoren voor dual fuels, het gebruik van walstroomfaciliteiten, maar ook het ontwikkelen van veilige winches en overstapfaciliteiten van het ene schip naar het andere, enzovoorts.

De Divisie Terminals is het afgelopen jaar succesvol geweest met het vernieuwen van een aantal bestaande contracten, het uitbreiden van een aantal contracten, en het binnenhalen van nieuwe contracten. Zo hebben wij contracten in Rusland, Kameroen, Litouwen, Sudan en Gabon weten te vernieuwen.

In Gabon is het bestaande contract tijdelijk uitgebreid met een groter werkschip, in Pakistan is een contract opgestart met onder andere twee sleepboten en in de Bahama's is een nieuwbouw bunker barge toegevoegd aan het Borco-contract voor Shell en Vopak. In Koeweit is het nieuwe contract voor een vloot van in totaal tien schepen tegen het einde van het jaar opgestart. Het 25-jarig contract voor Adriatic LNG in Italië heeft enige vertraging opgelopen vanwege de vertraging in de bouw van de LNG-plant. Deze zal echter gedurende de eerste helft van 2009 gaan starten.

Gedurende het afgelopen jaar hebben wij onze groei-doelstelling voor deze Divisie bijgesteld naar een netto winstgroei van 100% gedurende een periode van vijf jaar, met als basis het jaar 2007.

De bergingen zijn en blijven een onvoorspelbare activiteit, aangezien ongevallen op zee nu eenmaal niet te plannen zijn. In algemene zin zijn wij van mening dat deze activiteit zal blijven bestaan en zelfs zal groeien. In de afgelopen periode zijn er nog steeds schepen bijgekomen terwijl er slechts minimaal werd gesloopt. Daarnaast bestaat er nog steeds een tekort aan goed

gekwalficeerde bemanningen. Vanuit onze ervaring weten wij dat de meeste ongevallen op zee het gevolg zijn van menselijk handelen en in mindere mate van technische problemen. Vanuit deze achtergrond zijn wij van mening dat op langere termijn bergingen een gezonde activiteit zijn die goed bij SMIT past. Echter, het nauwkeurig plannen van bezetting en resultaat is gezien het onvoorspelbare karakter van deze activiteit niet mogelijk. Daarom baseren wij ons altijd op een historisch gemiddelde van de afgelopen vijf jaar ten aanzien van de resultaatverwachtingen. Dit historisch gemiddelde is de afgelopen jaren stevig opgelopen naar een niveau van circa EUR 16 miljoen voor 2008. Deze toename is het gevolg van de ontwikkeling van ons marktaandeel, de toename van het aantal bergingen en met name de grote hoeveelheid werk in de Golf van Mexico als gevolg van de orkanen 'Rita' en 'Katrina'. De financiële afwikkeling van de 'Thunderhorse' heeft echter nog steeds niet plaatsgevonden. Hiervan zijn dus nog geen resultaat-effecten meegenomen. Aansprekende bergingscontracten van het afgelopen jaar zijn onder meer 'Zhen Hua 10' (Rotterdam), 'Ficus' (Bahama's), 'Dina Barge' (India), 'Crete Cement' (Noorwegen), 'MSC Napoli' (Engeland) en 'Pride Wyoming' (Golf van Mexico).

De grote uitdaging blijft om onze leidende rol in deze markt te handhaven middels het ontwikkelen van nieuwe technieken die nodig zijn om de steeds grotere en complexere schepen te kunnen assisteren in geval van nood. Aangezien het hier met name een kennisgedreven activiteit betreft is het van groot belang dat de ervaring en kennis vanuit het verleden goed worden geborgd in de organisatie. De eerder opgerichte afdeling Innovation & Business Development zal zich specifiek ook met dit onderwerp bezig houden. Om goed in te kunnen spelen op de veranderingen in de markt hebben wij het afgelopen jaar tevens onze organisatie hierop aangepast. Evenals in de rest van de organisatie zal ook hier veel aandacht worden besteed aan het trainen en opleiden van nieuw personeel.

De Divisie Transport & Heavy Lift bestaat uit twee hoofdcomponenten: Transport, waaronder ook de lange termijn chartering activiteiten vallen, en daarnaast Heavy Lift, waaronder ook begrepen Marine Projects (SMP) en de subsea activiteiten.

Wat het eerste onderdeel betreft, Transport, hebben wij niet alleen een stevige toename van het resultaat over het afgelopen jaar gezien maar ook een verdere stabilisatie van het profiel. Gedurende 2008 zijn er namelijk wederom drie grotere werkschepen aan de vloot toegevoegd die allen direct op lange termijn basis zijn verhuurd. Een vierde dergelijk schip is ingezet bij de Divisie Terminals in Gabon. Voor de 50/50 samenwerking OMS in Egypte zijn twee vergelijkbare schepen besteld voor de vernieuwing van de vloot, die eveneens op basis van lange termijn contracten werken. In Durban is een nieuwe bunker barge ('Smit Lipuma') in de vaart genomen.

De meer spotgerelateerde schepen, pontons en barges hebben een zeer goede bezettingsgraad laten zien met goede opbrengsten waardoor het resultaat van deze activiteit stevig heeft bijgedragen aan het resultaat van de Groep. Hierbij horen ook de drie succesvolle kleinere werkschepen waarvan er drie additioneel zijn besteld en die in 2009 en 2010 operationeel zullen worden. Van de vier in China nieuwgebouwde pontons zijn er in 2008 twee afgeleverd terwijl de overige begin 2009 volgen.

Binnen de Divisie hebben de heavy lift activiteiten eveneens goed bijgedragen. Met name de joint venture met Keppel in Singapore, Asian Lift, heeft een zeer goed resultaat laten zien vanwege een volle orderportefeuille. In het eerste halfjaar werd een aantal projecten voor de drijvende bokken in Europa uitgesteld. Hierdoor viel het resultaat hiervan gedurende de eerste helft van het jaar tegen. Echter, dit is weer volledig goed gemaakt gedurende de tweede helft van het jaar, waardoor deze activiteit goed heeft bijgedragen aan het groepsresultaat. Gezien de hoge investeringskosten voorzien wij op dit moment geen investeringen in additionele bokken. Wel zullen wij de vloot van bestaande bokken, die reeds een hoge leeftijd hebben, goed moeten blijven onderhouden, en we zullen zelfs moeten investeren in zogenaamde 'life-time extensions' opdat deze bokken nog vele jaren operationeel kunnen blijven. Ook de afdeling Marine Projects heeft het afgelopen jaar goed gepresteerd met opdrachten zoals voor het MOPUstor-project in Noorwegen en voor het tweejarige contract voor transport van aggregaat voor een in aanbouw zijnde LNG-terminal in Angola. Voor het aanleggen van fundaties van windmolenparken was eerder de jack-up barge 'Lisa A' voor een periode van drie jaar gecharterd. Helaas was deze gedurende 2007 tijdens haar werk voor het gecontracteerde project in de Ierse Zee door onverwacht slechte grondcondities weggezakt en beschadigd geraakt. Hierdoor is naast vertraging ook financiële schade in de uitvoering van het project ontstaan. Inmiddels is deze jack-up barge weer operationeel geworden en is een aantal fundaties geplaatst. De afgelopen vertragingen hebben helaas een negatief effect op de resultaten. De afdeling Subsea heeft het afgelopen jaar eveneens prima gepresteerd in met name Afrika. Ook is er in Qatar een vijf jaar durend duikcontract gesloten voor werkzaamheden in twee havens aldaar. Het gecharterde duiksupportschip 'EDT Protea' is gedurende de tweede helft van het jaar nagenoeg volledig bezet geweest, wat goed heeft bijgedragen aan de resultaten. De integratie in Rotterdam van het eerder overgenomen GB Diving is inmiddels afgerond.

Het ging ons het afgelopen jaar dus zakelijk wederom goed, er is geïnvesteerd in stabiele groei, de organisatie breidt zich gestaag

uit, nieuwbouwschepen verjongen de vloot en zorgen voor activiteiten in nieuwe havens. De titel van onze halfjaarpresentatie was: 'Still going strong!' en dat was tot voor kort ook zeker het geval. Inmiddels is de wereld om ons heen danig aan het veranderen en is de recessie duidelijk zichtbaar, ook in de scheepvaartwereld. De uitgangspunten van SMIT zijn degelijk; we hebben een stevige balans, nog voordat de financiële crisis begon hebben wij een kredietfaciliteit van EUR 400 miljoen weten af te sluiten, de strategie van het creëren van stabiliteit met lange termijn contracten bij Terminals en Transport geven ons rugdekking, en de organisatie staat goed op haar poten.

Wij verwachten echter de volgende effecten van de recessie op onze verschillende activiteiten:

Harbour Towage: vele schepen worden opgelegd en nieuwbouwschepen worden geannuleerd waardoor het aantal actieve zeeschepen zal afnemen en dus het aantal havensleepoperaties zal afnemen in de verschillende havens. De mate van de verwachte effecten is op dit moment nog moeilijk in te schatten maar zal verschillen per soort schip, per regio en per haven.

Terminals: het valt niet te verwachten dat bestaande contracten afgeblazen zullen worden. Echter, de groei kan hier getemperd worden door uitstel en zelfs afstel van projecten. Op dit moment zien wij hier nog geen signalen van.

Salvage: enerzijds neemt het aantal schepen op zee af, maar anderzijds zullen reders meer gaan besparen op kosten waardoor minder en goedkopere bemanningen worden ingezet en bespaard zal worden op onder meer onderhoud. Hierdoor zal het aantal bergingen kunnen toenemen.

Transport & Heavy Lift: ook hier verwachten wij niet dat de lange termijn contracten snel zullen worden afgeblazen. De meer spotgerelateerde activiteiten zullen naar verwachting wel een negatieve invloed gaan merken van de huidige recessie.

In meer algemene zin zullen wij gedurende deze recessie een zeer scherpe focus houden op onze kernactiviteiten. Daarnaast is er een aantal maatregelen genomen zoals een vacaturestop voor nieuw personeel, algemene kostenbesparingen en een goede controle

op uitstaande nota's ter betaling. Wij denken echter dat deze recessie ons ook goede kansen zal geven. Het bouwen van nieuwe schepen zal weer goedkoper worden en geannuleerde schepen worden wellicht tegen discountprijzen aangeboden. Daarnaast denken wij dat het proces van consolidatie vanwege de recessie zal versnellen en dat sleepvaartbedrijven te koop kunnen komen. Wij zullen hier gepast op reageren om de kansen in deze markt goed te benutten en dus verder gaan met het 'rijgen van kralen'. Kortom, we zien de kansen en bedreigingen van de recessie om ons heen en staan klaar om deze

De Directie met rechts Ben Vree (Voorzitter) en Gert Bruinsma (Chief Financial Officer).

AHTS schip 'Union Manta' werkt sinds 2003 voor Heerema onder meer in de offshore industrie in de Golf van Mexico.

adequaat aan te pakken: 'we staan op de brug op wacht'. Onze belangrijkste kracht hierbij is ons personeel. Dankzij de inzet, loyaliteit en support van onze mensen hebben wij in de afgelopen jaren onze huidige positie weten te bereiken. Om deze vast te houden en zelfs verder uit te breiden zullen wij blijven investeren in onze medewerkers middels trainingen, opleidingen, coaching van mensen, enzovoorts. De uitstroom van met name varende personeel zal niet alleen extra aandacht voor werving en selectie eisen, maar meer nog voor het trainen en opleiden van de nieuwe instroom gedurende de komende jaren.

Helaas heeft René Verbruggen als CFO van de onderneming ons begin van het jaar verlaten voor andere carrièrekansen. Ik dank Gert Bruinsma voor het oppakken van zijn taken en verantwoordelijkheden gedurende het afgelopen jaar. Ik wens hem veel wijsheid en succes bij het uitoefenen van zijn functie.

SMIT ligt dus nog steeds goed op koers. De strategie van focus op onze kernactiviteiten, het ontwikkelen van stabiliteit, alsmede het benutten van de onderlinge synergie werken goed uit. Graag spreken wij de verwachting uit dat wij de genoemde besparingen kunnen uitvoeren en de kansen tot overname kunnen benutten. Tevens blijven wij er aan werken dat onze klanten de voortdurende verbeteringen in onze dienstverlening zullen merken en dat aandeelhouders het rendement ontvangen waar zij recht op hebben.

Onze opdrachtgevers dank ik voor hun loyale support en vertrouwen. Ik ben trots op de stevige relatie met onze (joint venture) partners. Onze medewerkers en de (Centrale) Ondernemingsraden dank ik voor hun constructieve inzet, vertrouwen en loyaliteit gedurende met name het voor hen onzekere afgelopen jaar. Onze aandeelhouders en leveranciers ben ik erkentelijk voor hun vertrouwen in SMIT.

Wij kijken met vertrouwen uit naar een jaar met zeer zeker weer vele uitdagingen, maar ook kansen. Daarbij hopen wij dat wij op uw steun mogen blijven rekenen!

Ben Vree
Voorzitter Directie

IN HET KORT

Harbour Towage	Verdere stijging bedrijfsresultaat Groei in Brazilië Overname 50% aandeel URS ROACE: 21,4%
Terminals	Start-up nieuwe contracten Groeidoelstelling verdubbeld ROACE: 12,4%
Salvage	Resultaat net boven historisch gemiddelde Winstmarge ten opzichte van netto productie: 23,6%
Transport & Heavy Lift	Transport: Zeer goede bezettingsgraad Vernieuwing vloot Verdere groei stabiliteit Heavy Lift: Zeer goede bezettingsgraad Onderhoud/life-time extension 'Lisa A' operationeel ROACE: 45,9%

VERSLAG VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN AAN DE AANDEELHOUDERS

Hierbij bieden wij u de jaarrekening en het verslag van de Directie van Smit Internationale N.V. over het boekjaar 2008 aan, zoals opgesteld door de Directie en door ons goedgekeurd en mede ondertekend.

VASTSTELLING JAARREKENING EN BESTEMMING WINST

De Raad heeft kennis genomen van het door KPMG Accountants N.V. uitgebrachte verslag van de uitkomsten van de controle van de jaarrekening en kan zich met de door de Directie opgestelde jaarrekening verenigen. De Raad stelt u voor de jaarrekening vast te stellen conform de opstelling van de Directie en stelt bovendien voor de winstverdeling vast te stellen conform het voorstel van de Directie. Dit voorstel van de Directie is in overeenstemming met het bestendige reserverings- en dividendbeleid van de vennootschap. Voorts verzoeken wij u décharge te verlenen aan de enig statutair bestuurder voor het door hem gevoerde bestuur en aan de Raad van Commissarissen voor het toezicht daarop.

FINANCIËLE RESULTATEN EN STRATEGIE

Het resultaat van de vennootschap is in 2008 met 2,0% toegenomen ten opzichte van het succesvolle jaar 2007. De vermogensverhoudingen bleven ongewijzigd sterk. De solvabiliteit van de onderneming bleef op een hoog niveau ondanks de hoge investering in nieuwbouwschepen. De Raad is ervan overtuigd dat de ingezette strategie en de onderlinge synergie van de activiteiten een solide basis vormen voor de huidige prestaties en voor de toekomst op (middel)lange termijn.

SAMENSTELLING RAAD VAN COMMISSARISSEN

In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 7 mei 2008 zijn de heren R.R. Hendriks en W. Cordia herbenoemd als commissaris voor een termijn van vier jaar. Op 6 mei 2009 zal de zittingstermijn van de heer F.E.L. Dorhout Mees aflopen. In het jaarverslag over 2007 is het voornemen aangekondigd om het aantal leden van de Raad van Commissarissen uit te breiden tot vijf. Onder invloed van de ontwikkelingen omtrent het voornemen van Koninklijke Boskalis Westminster N.V. ('Boskalis') om een openbaar bod uit te brengen op alle gewone aandelen Smit Internationale N.V. heeft de uitbreiding van de Raad van Commissarissen in 2008 nog niet plaatsgevonden. Gestreefd wordt om de Raad in 2009 uit te breiden. Alle leden van de Raad zijn onafhankelijk van de vennootschap zoals bedoeld in best practice bepaling III.2.2 van de Nederlandse Corporate Governance Code.

WERKZAAMHEDEN VAN DE RAAD OVERLEG MET DE DIRECTIE

De Raad is zich bewust van het feit dat de taken van toezicht op en advies aan de Directie in belang toenemen evenals de frequentie van contact tussen de Raad en de Directie. In het verslagjaar heeft de Raad zes reguliere vergaderingen met de Directie gehouden. In

alle vergaderingen is gesproken over de algemene gang van zaken bij de vennootschap, en zijn (waar statutair voorgeschreven) voorstellen van de Directie aan de Raad ter goedkeuring voorgelegd. De strategie van de onderneming en de beheersing van risico's zijn regelmatig en indringend aan de orde gekomen.

In het kader van de overnamepogingen door Boskalis heeft een tiental extra vergaderingen, waar nodig telefonisch, plaatsgevonden waarin de Raad zich nauwgezet op de hoogte heeft gehouden van de gang van zaken in dit traject. De Raad heeft zich hierin laten bijstaan door een adviseur alsmede door een eigen advocaat. Behalve de afwezigheid van de heer Cordia door ziekte was er geen sprake van frequente afwezigheid van enig lid van de Raad.

Buiten vergadering was er regelmatig overleg tussen individuele leden van de Raad en de Directie, waarbij met name de voorzitter van de Raad intensief contact had met de Chief Executive Officer en de Chief Financial Officer. Daarnaast heeft de Raad (gedeeltelijk) deelgenomen aan de tweejaarlijkse vergadering met vertegenwoordigers van joint venture partners en agenten uit het wereldwijde SMIT-netwerk.

OVERLEG MET DE CENTRALE ONDERNEMINGSRAAD

Van de Raad hebben de leden F.E.L. Dorhout Mees en H.C.P. Noten overlegvergaderingen van de Centrale Ondernemingsraad van SMIT bijgewoond. Tijdens de overnamepoging van Boskalis is er regelmatig overleg gevoerd door de Raad met de Centrale Ondernemingsraad.

AUDITCOMMISSIE

Gelet op de huidige omvang van de Raad is - ingevolge de Corporate Governance Code - bij de vennootschap geen instelling van drie kerncommissies (auditcommissie, remuneratiecommissie, en selectie- en benoemingscommissie) vereist. Met het inwerking treden van het Besluit wettelijke controles van jaarrekeningen dient te blijken welk orgaan de taken van een auditcommissie vervult en wat de samenstelling van het orgaan is. Sinds 2008 is de Raad van Commissarissen aangewezen als het orgaan dat de taken van de auditcommissie vervult. In die hoedanigheid heeft de Raad regelmatig overleg gevoerd over de jaarrekening, interne en externe controleprocedures, risicomanagement, interne en externe auditverslagen en het functioneren van de externe accountant.

De behandeling door de Raad van de jaarcijfers en de halfjaarcijfers van de vennootschap geschiedde in het bijzijn van de externe accountant. Het veiligheids- en kwaliteitsbeleid van de vennootschap is een vast terugkerend onderwerp. In de vergadering van december 2008 heeft de Raad het budgetplan voor 2009 uitgebreid met de Directie besproken en goedgekeurd.

De externe accountant heeft aan ons gerapporteerd over diens onafhankelijkheid ten opzichte van de vennootschap. In dit kader

De Raad van Commissarissen met van links naar rechts: de heer W. Cordia, de heer F.E.L. Dorhout Mees, de heer H.C.P. Noten en de heer R.R. Hendriks.

is onder meer aandacht besteed aan de honoraria van de externe accountant voor zowel de controle, aan controle verwante werkzaamheden als overige werkzaamheden. Verder heeft de externe accountant bevestigd dat deze van de vennootschap onafhankelijk is. Dit in overeenstemming met de geldende beroepsvoorschriften en gedragscode.

EVALUATIE FUNCTIONEREN

De Raad heeft daarnaast in vergaderingen buiten aanwezigheid van de Directie zijn eigen functioneren besproken, alsmede dat van de individuele leden. Het resultaat van deze evaluatie was positief, waarbij onder meer is gekeken naar de deskundigheid en de onafhankelijkheid van de leden, de regelmatige aanwezigheid bij de vergaderingen, de beschikbaarheid voor extra overleg daarbuiten, de onderlinge samenwerking, en de overige eisen zoals vermeld in de gedurende 2008 aangepaste profielschets van de Raad van Commissarissen.

REGLEMENT

In het vergaderjaar 2007 heeft de Raad het op haar betrekking hebbende reglement herzien. Dit vernieuwde reglement is gepubliceerd op de website van de vennootschap.

BEZOLDIGINGSBELEID

Voor de hoofdlijnen van het beloningsbeleid voor zowel de Raad als de Directie verwijzen wij naar het hoofdstuk Corporate Governance op bladzijde 36 en de jaarrekening op bladzijde 64.

TENSLOTTE

De Raad wil niet nalaten haar grote waardering uit te spreken voor de loyale inzet van het gehele personeel in binnen- en buitenland in de afgelopen turbulente periode.

Rotterdam, 13 maart 2009

Namens de Raad van Commissarissen,

Frederik E.L. Dorhout Mees
Voorzitter

PERSONALIA RAAD VAN COMMISSARISSEN

F.E.L. DORHOUT MEES (69, NEDERLANDSE NATIONALITEIT)

Benoemd in 2005. Treedt volgens rooster af in 2009. Voorheen lid Raad van Bestuur Hudig-Langeveld Groep B.V. (tegenwoordig: Aon) (1975-1987), Managing Director en lid European Board Marsh & McLennan Inc. en lid Marsh & McLennan's Global Marine Energy Committee (1987-1997), lid van de Raad van Commissarissen (gedelegeerd commissaris) van Sedgwick Nederland B.V. (1997-1999), en Veterfina B.V. De heer F.E.L. Dorhout Mees houdt geen aandelen, converteerbare obligaties, op de beurs verhandelbare optierechten in Smit Internationale N.V. of door de vennootschap verstrekte optierechten.

DRS. W. CORDIA (68, NEDERLANDSE NATIONALITEIT)

Benoemd in 2004 en herbenoemd in 2008. Treedt volgens rooster af in 2012. Bestuursvoorzitter van Incomare Resources, lid van de Raad van Bestuur van Furness (1974-1978), Algemeen Directeur van Dock Express (1978-1983), lid van de Raden van Commissarissen van Anthony Veder Group, H.E.S. Beheer, Huisman Special Lifting Equipment, Rodinia Fund New York en Cambrian Fund New York, lid van de Board van Kerrco Houston, lid van de besturen van Lloyd's Register of Shipping en Det Norske Veritas. De heer W. Cordia houdt geen aandelen, converteerbare obligaties, op de beurs verhandelbare optierechten in de vennootschap of door de vennootschap verstrekte optierechten.

MR. R.R. HENDRIKS (54, NEDERLANDSE NATIONALITEIT)

Benoemd in 2004 en herbenoemd in 2008. Treedt volgens rooster af in 2012. Chief Executive Officer Aon (Europe/Middle-East/Africa), voormalig lid van de Raad van Bestuur en Chief Financial Officer van CSM N.V. Daarvoor Vice-Voorzitter van Vopak N.V. Lid van de Raad van Commissarissen van Stolt-Nielsen, Van Leeuwen Buizen en Nile Dutch Shipping. De heer R.R. Hendriks houdt geen aandelen, converteerbare obligaties, op de beurs verhandelbare optierechten in de vennootschap of door de vennootschap verstrekte optierechten.

DRS. H.C.P. NOTEN (51, NEDERLANDSE NATIONALITEIT)

Benoemd in 2004 en herbenoemd in 2006. Treedt af volgens rooster in 2010. Fractievoorzitter van de PvdA in de Eerste Kamer der Staten-Generaal. Voorheen lid Directie Nederlandse Spoorwegen (belast met personeelsbeleid 2001-2004), Voorzitter Raad van Commissarissen Mn Services en Voorzitter Raad van Commissarissen van Koninklijke Wegener tot 1 juni 2008, bestuursvoorzitter van Actiz, en lid van de Raad van Commissarissen van RSDB. De heer H.C.P. Noten heeft het bijzondere vertrouwen van de Centrale Ondernemingsraad. De heer H.C.P. Noten houdt geen aandelen, converteerbare obligaties, op de beurs verhandelbare optierechten in de vennootschap of door de vennootschap verstrekte optierechten.

PERSONALIA DIRECTIE

B. VREE, CHIEF EXECUTIVE OFFICER (55, NEDERLANDSE NATIONALITEIT)

Benoemd tot Voorzitter van de Directie in mei 2002. Sinds 2000 lid van de Directie van Smit Internationale N.V. Werkte vanaf 1993 voor Van Ommeren en later Vopak in Singapore. Bekleedde daar diverse functies. Was Regional Director voor Van Ommeren Asia B.V. en later President van Vopak Logistics Asia Pte. Ltd. Tussen 1997 en 2000 Director of Singapore International Chamber of Commerce. Van 1989 tot 1993 Commercieel Directeur van Chemicals Matex Nederland B.V. (Van Ommeren B.V.). Voor 1989 bekleedde de heer B. Vree diverse functies in de Rotterdamse haven.

Additionele activiteiten:

- ▶ Honorair Consul Generaal van Zweden.
- ▶ Lid Raad van Commissarissen Caldic Chemie N.V.
- ▶ Voorzitter van De Club Rotterdam.
- ▶ Lid Raad van Bestuur De Kunsthal Rotterdam.
- ▶ Voorzitter Stichting Vrienden van het Havenziekenhuis.

G.L. BRUINSMA, CHIEF FINANCIAL OFFICER (41, NEDERLANDSE NATIONALITEIT)

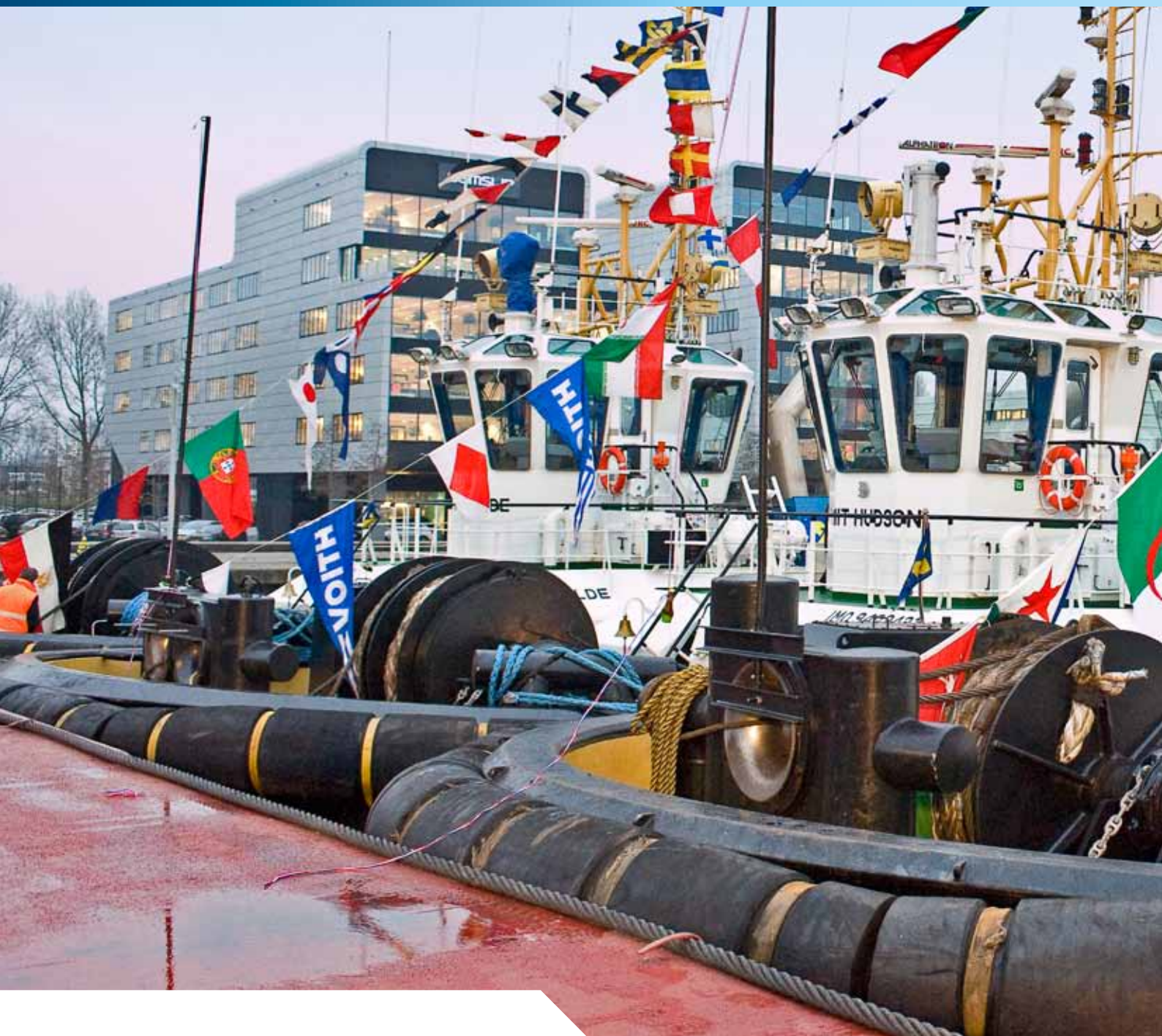
Chief Financial Officer en lid van de Directie sinds 1 augustus 2008. In dienst bij Smit Internationale N.V. sinds 1 augustus 2000, eerst als Senior Controller en later als Group Controller. Voorheen was de heer Bruinsma werkzaam bij KPMG als registeraccountant.

Additionele activiteiten:

- ▶ Voorzitter van Stichting Pensioenfonds SMIT.

*SMIT Harbour Towage assisteerde cruiseschip
'Queen Elisabeth II' bij haar laatste bezoek aan Liverpool.*

VERSLAG VAN DE DIRECTIE

ALGEMEEN

Bij de publicatie van de jaarcijfers over 2007 is, zoals gebruikelijk, geen winstverwachting voor 2008 uitgesproken. Bij de publicatie van de halfjaarcijfers in augustus 2008 hebben wij aangekondigd dat we over de tweede helft van 2008 een duidelijk hoger netto resultaat verwachten ten opzichte van de eerste helft van 2008, gebaseerd op een historisch gemiddelde van EUR 16 miljoen op jaarbasis voor de Divisie Salvage.

In december hebben wij een persbericht gepubliceerd waarin wij de verwachting over 2008 hebben aangepast. Met een inbelverga-dering voor financieel analisten hebben wij hier verdere toelich-

ting op gegeven. Wij hebben toen de verwachting uitgesproken dat de netto winst over 2008 het gerealiseerde resultaat over 2007 zal evenaren.

Deze initiële prognoses waren gebaseerd op de goede gang van zaken in alle vier de Divisies. Vooral binnen de Divisie Transport & Heavy Lift verbeterden de resultaten gedurende het boekjaar door een hoog werkaanbod van eerder uitgestelde projecten.

De resultaten van de Divisie Harbour Towage zijn stevig toegenomen, mede door het verwerven van het resterende belang in URS.

Op 27 november 2008 vond voor het hoofdkantoor van SMIT in Rotterdam de driedubbele doopceremonie van de havensleepboten 'Smit Aruba', 'Smit Hudson' en 'Smit Schelde' plaats.

De Divisie Terminals presteerde ondanks de devaluatie van de Amerikaanse dollar naar verwachting, waarbij deze Divisie succesvol een vijftal contracten heeft weten te verlengen. Daarnaast zijn nieuwe contracten in Pakistan, Gabon en Koeweit in 2008 bij gaan dragen en is het contract in de Bahamas uitgebreid met een bunkerbarge. De opstart van het contract in Italië is doorgeschoven naar 2009.

De resultaten van de Divisie Salvage blijven onvoorspelbaar; de prognoses zijn daarom gebaseerd op een historisch gemiddelde over de afgelopen vijf jaar. In 2008 heeft de Divisie licht boven het historisch gemiddelde van EUR 16 miljoen gepresteerd.

Alle activiteiten van de Divisie Transport & Heavy Lift hebben met name in de tweede helft van het jaar sterk bijgedragen aan het groepsresultaat. In het bijzonder lieten de heavy lift activiteiten een hoge bezettingsgraad zien in de tweede helft van het jaar. In 2008 zijn voor de transport activiteiten opnieuw drie grotere werkschepen in de vaart gekomen alsmede een bunkerbarge in Zuid-Afrika, die allen op basis van lange termijn contracten worden ingezet. Deze hebben goed bijgedragen aan het resultaat waardoor deze Divisie een nog stabiel profiel heeft verkregen. Daarnaast droegen de transport activiteiten van URS voor het eerst bij aan het resultaat van deze Divisie.

Alle deelnemingen presteerden succesvol, met in het bijzonder de heavy lift activiteiten van Asian Lift in Singapore.

Dit alles resulteerde in een netto winst van EUR 107,8 miljoen over het verslagjaar. Kortom, het ging SMIT in 2008 nog steeds voor de wind!

De eerder ingezette gefaseerde vlootvernieuwing is gedurende het verslagjaar verder voortgezet, in het bijzonder voor de Divisies Harbour Towage en Transport & Heavy Lift. Vanwege de toen sterk stijgende nieuwbouwkosten hebben wij sinds midden 2008 nauwelijks meer nieuwe schepen besteld, tenzij hier langlopende contracten aan verbonden waren.

SMIT gaat verder op het pad van gefocuste en verantwoorde groei op basis van de realisatie van winstgroei, zowel autonoom als door middel van gerichte acquisities.

HARBOUR TOWAGE

RESULTATEN

Het bedrijfsresultaat van de Divisie Harbour Towage bedroeg EUR 33,2 miljoen, tegen EUR 23,8 miljoen in 2007. Het rendement op het gemiddeld geïnvesteerd kapitaal (Return On Average Capital Employed; ROACE) ligt met 21,4% (2007: 27,5%) ruim boven het gehanteerde rendementsniveau van 15%.

BIJZONDERHEDEN

Aan het begin van het verslagjaar hebben wij het 50%-belang van onze partner Fairplay in het Belgische URS overgenomen. Hiermee

hebben wij onze positie in Antwerpen als strategische groeihaven versterkt. De havensleepvaartactiviteiten van URS hebben voor het eerst in het geheel bijgedragen aan de resultaten van deze Divisie.

De havensleepactiviteiten in Rotterdam hebben goed gepresteerd, mede door een aantal speciale projecten.

In Brazilië zijn in de loop van 2008 twaalf schepen in drie verschillende Braziliaanse havens operationeel geworden. De overige zes nog in aanbouw zijnde sleepboten zullen in de loop van 2009 in de vaart komen.

In Taiwan hebben wij een joint venture opgericht waarin uiteindelijk in de loop van 2009 totaal vijf sleepboten in de haven van Taipei operationeel zullen zijn.

De resultaten van de Argentijnse havensleepactiviteiten in Bahia Blanca zijn negatief beïnvloed door de staking in de agrarische sector. In de haven van Buenos Aires zijn wij van start gegaan met drie sleepboten.

Wij zijn in een vergevorderd stadium met de oprichting van een 50/50 joint venture met Towmar voor havensleepvaartactiviteiten in de Baltische staten. Deze joint venture zal in de loop van 2009 operationeel gaan worden.

SMIT streeft naar stabiele groei. Voor de Divisie Harbour Towage betekent dit dat gestreefd wordt naar acquisities op strategische locaties en autonome groei op nieuwe locaties. SMIT verwacht dat door de huidige recessie de reeds aan de gang zijnde consolidatie in de havensleepvaartmarkt versterkt zal doorzetten. Dit biedt goede groeikansen voor SMIT op de langere termijn.

Sleepboten van Unie van Redding- en Sleepdienst (URS) assisteren bulk/container carrier 'Poplar Arrow'.

TERMINALS

RESULTATEN

Het bedrijfsresultaat van de Divisie Terminals bedroeg EUR 10,9 miljoen, tegen EUR 10,3 miljoen in 2007. Het rendement op het gemiddeld geïnvesteerd kapitaal (ROACE) lag op 12,4% (2007: 17,2%). Dit ligt onder het door SMIT gestelde doel voor de lange termijn van 15%.

BIJZONDERHEDEN

Het bedrijfsresultaat is in vergelijking met 2007 negatief beïnvloed door de devaluatie van de Amerikaanse dollar. Verbetering van de marges van de verlengde contracten heeft dit verlies echter weten te compenseren. Een vijftal bestaande contracten werd verlengd en nieuw afgesloten contracten in Pakistan, Gabon en Koeweit zijn aan het resultaat gaan bijdragen. De start van het contract met ALNG in Italië is uitgesteld naar 2009. De Divisie Terminals heeft het bestaande lange termijn contract in de Bahamas uitgebreid met bunkerbarge activiteiten.

SALVAGE

RESULTATEN

Het bedrijfsresultaat bedroeg EUR 16,7 miljoen, tegen EUR 36,8 miljoen in 2007. Dit resultaat bevindt zich dit jaar nagenoeg op het historisch gemiddelde van EUR 16 miljoen per jaar. Voor SMIT Salvage is het rendement op het gemiddeld geïnvesteerd kapitaal (ROACE), dat binnen SMIT wordt gehanteerd als maatstaf voor de meting van prestaties, niet relevant vanwege het ontbreken van schepen in deze Divisie. De maatstaf die voor deze Divisie gekozen is, is een netto winstmarge ter hoogte van 10% van de netto productie, een norm waar ook in 2008 ruimschoots aan werd voldaan.

BIJZONDERHEDEN

Gedurende 2008 was het werkaanbod lager dan in 2007. In 2008 is een nieuw project in de Golf van Mexico gecontracteerd: de 'Pride Wyoming', die werd beschadigd tijdens de orkaan 'Ike'. Dit project zal in 2009 vervolgd worden. In het oog springende projecten waren dit jaar de wrakopruiming van de 'Napoli' in het Verenigd Koninkrijk en de 'Rokia Delmas' in Frankrijk, en de olieverbijdering uit het wrak van de 'Haven' in Italië. Daarnaast was er een groot aantal Loyd's Open Form (LOF) contracten, zoals de 'Zhen Hua 10' in Nederland, de 'Dina Barge' in India, de 'Peonia' bij de Kaapverdische Eilanden en de 'Sagarkiran' in Jeddah. De financiële afwikkeling van de 'Thunderhorse', een project in de Golf van Mexico, heeft nog niet plaatsgevonden.

TRANSPORT & HEAVY LIFT

RESULTATEN

Het bedrijfsresultaat van de Divisie Transport & Heavy Lift bedroeg EUR 59,1 miljoen (2007: EUR 30,1 miljoen). Het rendement op het gemiddeld geïnvesteerd kapitaal (ROACE) was 45,9 % (2007: 54,7%). Dit resultaat is mede positief beïnvloed door de consolidatie van de transport activiteiten van URS in België. Mede door het

SMIT Marine Projects zette twee ROV's (Remotely Operated Vehicles) in tijdens de installatie van een olieproductie/opslag unit in het Noorse Yme-olieveld.

bij Heavy Lift afgeschreven materieel ligt dit rendement aanzienlijk hoger dan het door SMIT gehanteerde minimum rendementsniveau van 15%.

BIJZONDERHEDEN

Transport bleef goed bezet met goed renderende contracten met zowel lange als korte looptijden. De in 2007 bestelde drie kleinere werkschepen en vier transportpontons zullen in 2009 worden opgeleverd en gaan bijdragen.

Gedurende 2008 zijn drie additionele grote werkschepen afgeleverd en op basis van lange termijn contracten gaan bijdragen aan het resultaat, waardoor verdere stabiliteit van de Divisie wordt bereikt. Indien de markt dit toelaat zal overwogen worden deze vloot verder uit te breiden.

Gedurende 2008 zijn twee grotere werkschepen besteld voor onze Egyptische joint venture Ocean Marine Services (OMS) die naar verwachting in de loop van 2010 operationeel zullen worden. In Zuid-Afrika is een nieuwe bunkerbarge in gebruik genomen in de haven van Durban.

Het Heavy Lift gedeelte van de Divisie presteerde gedurende de tweede helft van het jaar uitstekend. Vooral de joint venture Asian Lift in Singapore heeft goed gepresteerd. De stillere periode in de eerste helft van het jaar is gebruikt om het nodige onderhoud te verrichten aan de vloot. Dit groot onderhoud zal ook in de nabije toekomst gedurende stillere periodes voortgezet moeten worden. In 2008 heeft Marine Projects een aantal succesvolle projecten uitgevoerd, waaronder het MOPUstor-project in Noorwegen. Voor het aanleggen van de fundaties en het plaatsen van turbines in windmolenparken is de jack-up barge 'Lisa A' in 2008 operationeel geworden na eerdere problemen in de Ierse zee. In Angola is een tweejarig contract voor transport van aggregaat voor de aanleg van een LNG-terminal operationeel geworden.

De subsea activiteiten hebben goed gepresteerd in 2008, met name in Afrika. In Qatar is een vijfjarig contract verworven dat de stabiliteit van deze activiteit verder vergroot.

OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE NIET-GECONSOLIDEERDE DEELNEMINGEN

HARBOUR TOWAGE KEPPEL SMIT TOWAGE (KST)

Deze joint venture met Keppel voert havensleepdiensten uit in de regio Singapore en realiseerde een uitstekend resultaat in 2008. Voor de komende jaren is een investeringsprogramma opgezet voor deels vlootvernieuwing en deels uitbreiding van de vloot voor de activiteiten in met name Singapore en Maleisië. Via deze joint venture worden regelmatig sleepboten geleverd voor het opstarten van nieuwe activiteiten binnen groepsmaatschappijen van SMIT.

SMIT REBRAS

Ultimo 2008 zijn twaalf havensleepboten van een nieuwbouwprogramma van achttien stuks opgeleverd. Gedurende het verslagjaar zijn in vier havens in Brazilië activiteiten gestart. Vanwege de opstartkosten in deze nieuwe havens heeft de joint venture in het verslagjaar nog niet bijgedragen aan de winst. De ontwikkeling van het marktaandeel verloopt conform verwachting. De resterende zes sleepboten van het nieuwbouwprogramma zullen in 2009 in de vaart komen.

TERMINALS ADRIATIC TOWAGE SRL

Deze joint venture tussen Società Rimorchiatori Riuniti Panfido & C. Srl en SMIT is opgezet ten behoeve van het verlenen van sleepassistenties bij een opslag- en regassificatie-complex (LNG terminal) in Porto Levante (Venetië, Italië). Ten behoeve van dit contract heeft de joint venture de bouw van vier sleepboten geïnitieerd. De operationele activiteiten zullen in de eerste helft van 2009 aanvangen.

OCTOMAR, SERVICOS MARITIMOS LDA

Deze joint venture in Angola met de lokale onderneming Marsub LDA verricht zowel terminaldiensten als subsea activiteiten. In het verslagjaar is een verdere groei van de activiteiten gerealiseerd en heeft de joint venture een positief resultaat behaald.

TRANSPORT & HEAVY LIFT ASIAN LIFT

Deze deelneming - een joint venture met Keppel Fels Singapore - exploiteert drijvende bokken die in de regio Singapore worden ingezet. Evenals vorig jaar behaalde de joint venture een uitstekend resultaat. Als gevolg van een hoge vraag, bij vooral de scheepswerven in Singapore, lagen de tarieven op een hoog niveau.

HIGH LATITUDE SHIPPING

Deze joint venture met Femco, onze Russische partner, exploiteert een 'anchor handling tug icebreaker'. De onderneming realiseerde een positief resultaat in het verslagjaar.

OCEAN MARINE SERVICES

Door deze joint venture met de Shilbaya Groep worden zeven werkschepen geëxploiteerd in de Egyptische olie-industrie. In

2008 zijn twee nieuwe werkschepen besteld ter vervanging van de oudere schepen in de vloot. De oplevering van deze twee werkschepen is gepland voor 2010.

INVESTERINGEN EN FINANCIERING

IN GEBRUIK GENOMEN

100% SMIT-groepsmaatschappijen

	2005	2006	2007	2008
Sleepboten	4	8	7	14
Multipurpose vaartuigen	1	7	1	4
Andere	1	1	2	10

Niet-geconsolideerde deelnemingen

	2005	2006	2007	2008
Sleepboten	7	4	9	14

BESTELD EN GEPLANDE OPLEVERING

100% SMIT-groepsmaatschappijen

	2009	2010	2011
Sleepboten	15	4	-
Multipurpose vaartuigen	2	3	-
Andere	2	-	-

Niet-geconsolideerde deelnemingen

	2009	2010	2011
Sleepboten	18	5	6
Multipurpose vaartuigen	-	2	-

Zoals uit bovenstaande overzichten is af te leiden zijn in het verslagjaar in totaal 42 vaartuigen opgeleverd, waarvan 28 vaartuigen bij de 100%-werkmaatschappijen en 14 vaartuigen bij de niet-geconsolideerde deelnemingen. In 2008 is daarmee de piek bereikt van het investeringsprogramma dat enkele jaren geleden is ingezet. De opgeleverde schepen worden voornamelijk ingezet voor de Divisies Harbour Towage, Terminals en de transport activiteiten. Dit betreft zowel uitbreidingsinvesteringen als vervangingsinvesteringen.

Als gevolg van de uitbreiding van het belang in URS van 50% naar 100% in 2008 heeft een verschuiving in de vlootsamenstelling plaatsgevonden van vaartuigen van deelnemingen naar groepsmaatschappijen. Begin 2008 had URS in totaal 42 vaartuigen in de vaart en waren 8 vaartuigen in bestelling.

Bij de joint venture SMIT Rebras in Brazilië zijn inmiddels 12 sleepboten in de vaart genomen van het nieuwbouwprogramma van in totaal 18 sleepboten. De resterende 6 65 ton bollard pull ASD sleepboten zullen in de loop van 2009 worden opgeleverd. De sleepboten zijn ultimo 2008 operationeel in 4 havens in Brazilië.

Aan het einde van het verslagjaar waren bovendien 57 vaartuigen in bestelling voor levering in de periode 2009 tot en met 2011. Hiervan zijn 26 vaartuigen bestemd voor groepsmaatschappijen; 31 vaartuigen zullen worden ingezet bij deelnemingen. Binnen de 100% SMIT-maatschappijen zal het merendeel van de bestellingen zijn bestemd voor een combinatie van vlootvernieuwing en uitbreiding in de Divisies Harbour Towage, Terminals en Transport & Heavy Lift.

Voor de financiering van het investeringsprogramma is in 2008 de Senior Multicurrency Revolving Credit Facility, die is verkregen via een syndicaat van banken, uitgebreid tot EUR 400 miljoen. Deze kredietfaciliteit heeft een looptijd tot 30 november 2012 en zal in één bedrag worden terugbetaald aan het eind van de looptijd. Daarnaast zijn er nog enige kleinere arrangementen uit voorgaande jaren in gebruik.

De aangegane investeringsverplichtingen ten behoeve van de deelnemingen hebben voornamelijk betrekking op SMIT Rebras (Brazilië), KST (Singapore), Adriatic Towage SRL (Italië) en OMS (Egypte). Het is gebruikelijk dat de joint ventures zelf voor externe financiering zorg dragen. Echter, voor de lening ter grootte van USD 70 miljoen verstrekt door BNDES en Caterpillar Financial voor de investering in 18 sleepboten in Brazilië heeft SMIT samen met de medeaandeelhouder in SMIT Rebras een Joint & Several Liability Statement afgegeven.

CORPORATE SUPPORT

VEILIGHEID, GEZONDHEID, MILIEU EN KWALITEIT (SHE-Q)

De zorg voor veiligheid, gezondheid, milieu en kwaliteit is een integraal onderdeel van de zakelijke gedragscode van SMIT.

SMIT heeft het beleid op dit terrein wederom verder aangescherpt. De SHE-Q Manager rapporteert op regelmatige basis rechtstreeks aan de Voorzitter Directie. Bovendien laat de Raad van Commissarissen zich op vergaderingen over dit onderwerp informeren. Ook bij vele andere overlegvergaderingen, zoals bij de Centrale Ondernemingsraad en de jaarlijkse Corporate Meeting voor alle wereldwijde managers, staat dit onderwerp hoog op de agenda, terwijl de performance op dit gebied een integraal onderdeel is van het bonussysteem voor senior managers.

Om het onderdeel milieu verder in te vullen en te implementeren is een gespecialiseerd milieudeskundige aangenomen.

De opgezette systemen en procedures functioneren naar tevredenheid. De resultaten geven aan dat het aantal en de ernst van de incidenten gestaag afneemt. Echter, de twee fatale ongevallen die in het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden geven duidelijk aan dat dit onderwerp voortdurend aandacht vergt en dat naast het aanscherpen van procedures en het verbeteren van werkmethodes en de daarbij benodigde middelen, ook gewerkt dient te worden aan het creëren van een cultuur van veilig gedrag op alle niveaus in de organisatie.

Piraterij vraagt helaas nog steeds om aandacht. In gebieden waar een verhoogd risico bestaat, zoals bij Somalië, heeft SMIT

speciale maatregelen ter bescherming van personeel en materieel genomen. Hierbij gaat het onder meer om aanpassingen van procedures en rapportages. Ook is extra (speciaal) beschermings- en communicatiemateriaal geleverd.

HET SHE-Q BELEID VAN SMIT

Alle medewerkers van SMIT worden geacht hun individuele verantwoordelijkheden te nemen en een bijdrage te leveren aan veilige werkmethoden, gezonde werkomstandigheden, milieubewustzijn en kwalitatief hoogstaande dienstverlening aan onze klanten.

Het SHE-Q beleid van SMIT omvat:

- ▶ Naleving van alle relevante wet- en regelgeving.
- ▶ Preventie van ongevallen, incidenten, schade, letsel en gezondheidsbedreigende situaties voor de medewerkers, alsmede een krachtig streven het aantal letselgevallen tot nul te reduceren.
- ▶ Continue wereldwijde vessel-inspectiesystemen.
- ▶ Uitdagende streefdoelen, met het oog op het bevorderen en garanderen van voortgaande verbetering.
- ▶ Training waarin onze medewerkers worden aangemoedigd op een verantwoorde manier te werken.
- ▶ Verschaffing van de middelen die onze medewerkers nodig hebben om hun taken op een gezonde, veilige en milieuvriendelijke manier te kunnen verrichten.
- ▶ Voortgaande verbetering van ons kwaliteitsniveau, om zo tegemoet te kunnen komen aan de verwachtingen van de klant en die in veel gevallen zelfs te overtreffen.
- ▶ Regelmatige controles en onderzoeken naar de toedracht van incidenten of ongevallen, teneinde corrigerende maatregelen te kunnen nemen. Speciale nadruk ligt hierbij op de voortgaande verbetering en actualisering van onze procedures.

PERSONEEL EN PERSONEELSBELEID ALGEMEEN

SMIT heeft wereldwijd 3.815 vaste personeelsleden (2007: 2.871). Het aantal vaste personeelsleden in Nederland bedraagt 684 (2007: 617) waarvan er 381 (2007: 374) uitsluitend zijn betrokken bij operationele werkzaamheden. Het gaat daarbij om direct personeel: varende, duikers, riggers en bergingspersoneel. Wereldwijd is de verhouding tussen kantoorpersoneel en direct personeel ongeveer 1:5. De verhouding tussen het aantal werknemers in Nederland en in het buitenland illustreert dat de buitenlandse activiteiten van SMIT steeds belangrijker worden.

Centraal in het personeelsbeleid staat het behoud van kennis en ervaring ten aanzien van operationele- en technische vaardigheden. Zo is eerder geïnvesteerd in een eigen brugsimulator, terwijl tevens veelvuldig gebruik wordt gemaakt van brugsimulators van derden. Er is veel aandacht voor de evaluatie en aansturing van medewerkers, met name op het gebied van veiligheid en kwaliteit. SMIT wil de betrokkenheid van medewerkers vergroten en duidelijkheid verschaffen over hun carrièremogelijkheden binnen de Groep. Gelet hierop zijn verschillende acties gestart om interne coördinatie, opleidingen, coaching en trainingen te verzorgen. Er is een 'Tugmaster' trainingsprogramma opgezet om varende op te

leiden tot het vak van sleepbootkapitein. Speciale aandacht wordt besteed aan Management Development, leiderschapontwikkeling en het aantrekken van nieuw talent. Doel daarvan is onder andere om in de toekomst vrijkomende posities van binnenuit op te vullen. In dit kader zijn voor het wereldwijde kantoorpersoneel met groeipotentieel intensieve trainingsprogramma's uitgevoerd in 2008. Belangrijk punt in het personeelsbeleid is verder dat SMIT - als internationaal georiënteerde onderneming - behoefte heeft aan wereldwijd inzetbare medewerkers.

KENNIS EN ERVARING

Door de wereldwijde spreiding van de organisatie en de relatief hoge gemiddelde leeftijd van de medewerkers is het van belang om de bestaande kennis en ervaring zo goed mogelijk te delen en te behouden. Daartoe zijn procedures van verschillende aard vastgelegd en geïmplementeerd. Om het verloop op te vangen en de uitbreidingen te ondersteunen heeft SMIT een actief wervingsbeleid opgezet. Daarnaast heeft SMIT een trainings- en opleidingsstelsel ontwikkeld, waarbij zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van de binnen het bedrijf bestaande kennis en ervaring. Investerings worden gedaan om kennis en ervaring vast te leggen en beschikbaar te maken voor de gehele organisatie. Het ontwikkelen van (IT-)systemen en databases heeft hierbij prioriteit.

COMMERCIEËLE SLAGKRACHT

Een van de kernpunten van de strategie van SMIT is het continu versterken van de commerciële slagkracht van onze organisatie. Hiervoor worden onder meer speciale trainingen en opleidingen georganiseerd. Ook is een ontwikkel- en carrièreplan opgezet om ervoor te zorgen dat iedere toekomstige manager een ruime ervaring op commercieel gebied heeft, naast de noodzakelijke kennis op nautisch en operationeel gebied. Verder worden nieuwe medewerkers met commerciële ervaring aangenomen ter versterking van de huidige organisatie. Naast ervaring en kennis zijn de selectie- en promotiecriteria aangevuld met minimumeisen ten aanzien van de vakbekwaamheid en de competenties van de betrokkenen. Daarbij gaat het vooral om de verantwoordelijkheid voor resultaten.

PROJECTMANAGEMENT

De goede uitvoering van projecten heeft grote invloed op de organisatie en het resultaat van SMIT. Het is daarom van belang de organisatie van projecten reeds in een vroeg stadium professioneel aan te pakken. Het risico (operationeel, financieel, juridisch en anderszins) dient zo veel mogelijk beperkt te worden. Om deze reden is bij de grotere projecten onder andere een aparte financiële controller aan het projectteam toegevoegd. Deze aanpassingen hebben geleid tot het duidelijker definiëren van verantwoordelijkheden, en het kunnen aanspreken van onze medewerkers op de afgesproken resultaten. Hierdoor wordt de kwaliteit van de dienstverlening bevorderd.

ENGINEERING EN RESEARCH & DEVELOPMENT

De afdeling Engineering verricht het grootste deel van het werk voor de Divisie Salvage en de Divisie Transport & Heavy Lift (met name de heavy lift activiteiten). Het kennis- en ervaringsniveau van de medewerkers is daar dan ook op gericht. Indien de vraag

naar engineering de capaciteit te boven gaat (vooral kwantitatief) wordt het werk aan derden uitbesteed. Daarnaast is de afdeling Engineering nauw betrokken bij het plaatsen van nieuwbouworders en het begeleiden van de uitvoering hiervan. Gezien het uitgebreide nieuwbouwprogramma is dit een van de belangrijkste taken van deze afdeling.

Research, development en innovatie activiteiten worden ontwikkeld met het oog op het behalen van directe resultaten. Indien onderzoek op ander terrein is vereist, wordt dit uitbesteed aan derden of aan leveranciers. Het zwaartepunt van de research, development en innovatie activiteiten ligt bij de Divisie Salvage. Er wordt in het bijzonder aandacht besteed aan milieubesparende aspecten en het ontwikkelen van nieuwe technologieën. Er wordt echter ook veel aandacht besteed aan het ontwikkelen van nieuwe technieken om de steeds groter en complexer wordende schepen adequaat te kunnen assisteren in geval van calamiteiten. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het ontwikkelen en ontwerpen van veilige en milieuvriendelijke schepen en equipment.

PENSIOENEN

Voor werknemers zijn zowel nationaal als internationaal diverse pensioenregelingen van kracht. Het Nederlandse zeevarende personeel is aangesloten bij het Bedrijfspensioenfonds voor de Rijn- en Binnenvaart of het Bedrijfspensioenfonds voor de Koopvaardij. De premies over 2008 bedroegen 25,1% (2007: 25,6%) respectievelijk 34% (2007: 34%) van de pensioengrondslag.

Het Nederlandse kantoorpersoneel is bij de Stichting Pensioenfonds SMIT verzekerd. De premie over 2008 bedroeg 25,71% (2007: 26,1%) van de pensioengrondslag. De beleggingsstrategie van het Pensioenfonds is om 75% te beleggen in vastrentende waarden en 25% te beleggen in aandelen. Dit fonds heeft sinds 2004 een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Deze voorwaardelijke indexering geldt ook voor ingegane pensioenen.

Als gevolg van de forse daling van de effectenbeurzen en de daling van de (reken)rente is de dekkingsgraad van de Stichting Pensioenfonds SMIT ultimo 2008, volgens de berekeningssystematiek van De Nederlandsche Bank, onder het vereiste minimum van 105% uitgekomen. Dientengevolge dient het bestuur van dit pensioenfonds een herstelplan te schrijven, dat uiterlijk 1 april 2009 dient te worden gepresenteerd aan De Nederlandsche Bank.

INFORMATIESYSTEMEN

In het verslagjaar is besloten om een nieuw ERP-systeem aan te schaffen ter vervanging van het huidige, verouderde financiële informatiesysteem. Doelstelling is om te komen tot een kwaliteitsverbetering van de informatieverzorging en verhoging van de efficiency van met name de financiële processen. Daarnaast wordt nagestreefd om verdere standaardisatie van informatiesystemen te bereiken. Het nieuwe ERP-systeem zal naar verwachting in het tweede halfjaar van 2009 worden geïmplementeerd bij de Nederlandse werkmaatschappijen. Vervolgens zal gefaseerd een verdere uitrol van dit systeem naar de buitenlandse werkmaatschappijen plaatsvinden.

In het verslagjaar is een aantal applicaties succesvol geïmplementeerd. Zo is binnen de Divisie Salvage in 2008 een nieuw logistics managementsysteem in gebruik genomen in Rotterdam. Dit systeem zal gedurende 2009 ook in Kaapstad, Houston en Singapore worden ingevoerd. Voorts zijn aan boord van de schepen digitale processen opgezet voor onder andere het bestellen van onderdelen en het onderhoud van deze vaartuigen.

ENGINEERING

De nieuwbouwafdeling van SMIT Engineering heeft op dit moment een bouwprogramma van meer dan 35 schepen onderhanden. Doordat projecten geografisch op steeds meer plekken in de wereld uitgevoerd worden, en het gemiddelde schip steeds complexer wordt, is de nieuwbouwafdeling op een aantal plekken in de wereld versterkt. Aansturing van deze nieuwbouwprojecten vindt echter centraal plaats vanuit Rotterdam om de gewenste standaardisatie te waarborgen.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMERSCHAP

Het nastreven van stabiliteit en gefaseerde groei in de activiteiten waarin SMIT al jarenlang actief is en zal blijven, wordt ondersteund door een combinatie van waarden en standaarden die binnen SMIT geldt. Deze waarden/standaarden betreffen de zorg voor een gezonde (lange termijn) relatie met de markt en de klanten van SMIT; en meer in het bijzonder een permanente leveringsbetrouwbaarheid. SMIT zorgt hiervoor op een veilige en pragmatische wijze met respect voor de omgeving waarin we werken en leven.

Het beleid voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemerschap van SMIT vindt haar oorsprong in de OECD-richtlijn voor Corporate Social Responsibility voor multinational opererende bedrijven. Deze richtlijn sluit naadloos aan bij de visie en de concrete initiatieven binnen SMIT op het gebied van 'people, planet en profit'. Zo hebben management en werknemers van SMIT in hun eigen omgeving gezocht naar manieren om de binding tussen de maatschappij waarin we leven en SMIT te versterken. SMIT is nadrukkelijk actief op het gebied van de verbinding tussen jeugddopleidingen, water en maritiem erfgoed. Zo ondersteunt SMIT Amandla Marine in Zuid-Afrika onder meer kleuterscholen in Kaapstad en Mosselbaai in achterstandswijken, en draagt SMIT Amandla Marine ook bij aan een jeugdproject waarbij respect voor het milieu voorop staat. Op de Filippijnen helpt SMIT met de bouw van klaslokalen voor kinderen bij Iloilo, een regio waar veel van de zeevarenden van SMIT vandaan komen. In Nederland participeert SMIT in het vrijwilligersproject WorkMate, dat mensen koppelt aan organisaties die drijven op vrijwilligers. De medewerkers van SMIT worden hierbij in staat gesteld om actief deel te nemen aan dit vrijwilligerswerk.

SMIT werkt in een groot aantal landen in de wereld op basis van kortlopende projecten maar ook op lange termijn basis. Met name in geval van lange termijn activiteiten wordt er geïnvesteerd in het

opleiden en trainen van lokale bemanningen en medewerkers van de walorganisatie. Voor de Divisie Terminals is hiertoe een speciaal localisatie-programma opgesteld waarbij lokale medewerkers in andere bestaande SMIT-locaties worden opgeleid en getraind en waarbij overzeese SMIT-medewerkers in het land ter plaatse de lokale medewerkers steunen in het uitoefenen van hun functie zodat zij uiteindelijk zelfstandig kunnen opereren. Dit localisatie-programma is een vast en integraal component van iedere tender voor nieuwe terminal contracten. Op hun beurt worden goed getrainde en opgeleide overzeese medewerkers ingezet in nieuwe locaties om aldaar hun kennis en ervaring wederom te delen met deze nieuwe collega's. Aldus investeert SMIT in de landen waar SMIT actief is.

Op milieugebied is SMIT eveneens op tal van fronten actief. Wellicht het minst in het oog springend, is het feit dat de gemiddelde leeftijd van de vloot van SMIT door het omvangrijke investeringsprogramma van SMIT gestaag daalt. Nieuwe schepen met de laatste technologie betekenen winst voor het milieu. Daar waar mogelijk verbruiken de sleepboten van SMIT gedurende de rustperiodes walstroom en varen ze op laagzwavelige dieselolie. In Nederland gebruikt SMIT 'groene stroom' en beschikt SMIT over een vloot hybride auto's. Verder worden er alleen nog auto's aangeschaft met een groen energielabel. SMIT is onder meer ook deelnemer aan (en vaak een stuwende kracht achter) samenwerkingsverbanden als 'het 3^e tug project' ('economic, environmental friendly en efficiënt') en een Hydrogen tug project waarvan SMIT verwacht de komende jaren de vruchten te kunnen plukken. Om de milieuprestaties verder te verbeteren is een constante gedragsverandering nodig. Daartoe heeft SMIT het SHE-Q management verder versterkt met onder andere een speciale milieudeskundige. Daar waar SMIT andere bedrijven, scholen en universiteiten kan helpen op het gebied van milieu, doet SMIT dat bijvoorbeeld door gastcolleges en voordrachten.

SMIT stelt zich proactief op ten aanzien van het verbeteren van de veiligheid van operaties. Zo heeft SMIT met succes een veilig overstapsysteem van een bewegend schip naar een vaste installatie helpen ontwikkelen en implementeren. Het grote werkschip 'Smit Kamara' werkt sinds enige jaren in de Noordzee met een dergelijk bewegingscompensatiesysteem. Daarnaast heeft SMIT samengewerkt met de TU Delft bij het ontwikkelen van het zogenaamde 'Ampelmann' systeem om personeel veilig te kunnen overzetten van schip naar schip. In de afgelopen jaren is een van de belangrijke kengetallen, 'LTFR' (lost time frequency rate) geleidelijk gedaald van 7,0 naar 2,2. Dit is in lijn met prestaties van bedrijven van gelijkwaardige omvang die zijn aangesloten bij de Internationale Associatie van Maritieme Contractors (IMCA). In Panama traint SMIT sinds vele jaren jonge cadetten van de Panamese Maritieme Universiteit aan boord van de sleepboten van SMIT. SMIT heeft in samenwerking met het Scheepvaart en Transportcollege (STC) in Rotterdam, het in eigen huis ontwikkelde 'Tugmaster' trainingsprogramma geïmplementeerd. Via dit programma worden varende uit de hele wereld opgeleid tot volwaardig sleepbootkapitein. De praktische modules van dit programma worden voor een groot gedeelte met de eigen brugsimulator van SMIT ondersteund. Daarnaast werkt SMIT actief aan het trainen van zeevarenden in de praktijk middels zogenaamde

cadettenprogramma's waarbij jonge studenten van zeevaartscholen in met name Zuid-Afrika en Singapore boven de sterkte voor langere periodes meevaren op de zeegaande schepen van SMIT om zodoende in de praktijk het vak van machinist of stuurman te leren. Veiligheid kan en moet altijd beter. Daarom zet SMIT in op het verder veranderen van gedrag via bewustwording, structurering en acties op het gebied van organisatie en beloning.

DIVIDENDVOORSTEL

Voorgesteld wordt een dividend van EUR 3,00 per aandeel (2007: EUR 3,00) in lijn met het dividendbeleid van SMIT. Het dividend kan worden opgenomen in contanten of in aandelen. De waarde van het dividend in aandelen zal maximaal 2,25% hoger zijn dan het dividend in contanten.

Rotterdam, 13 maart 2009

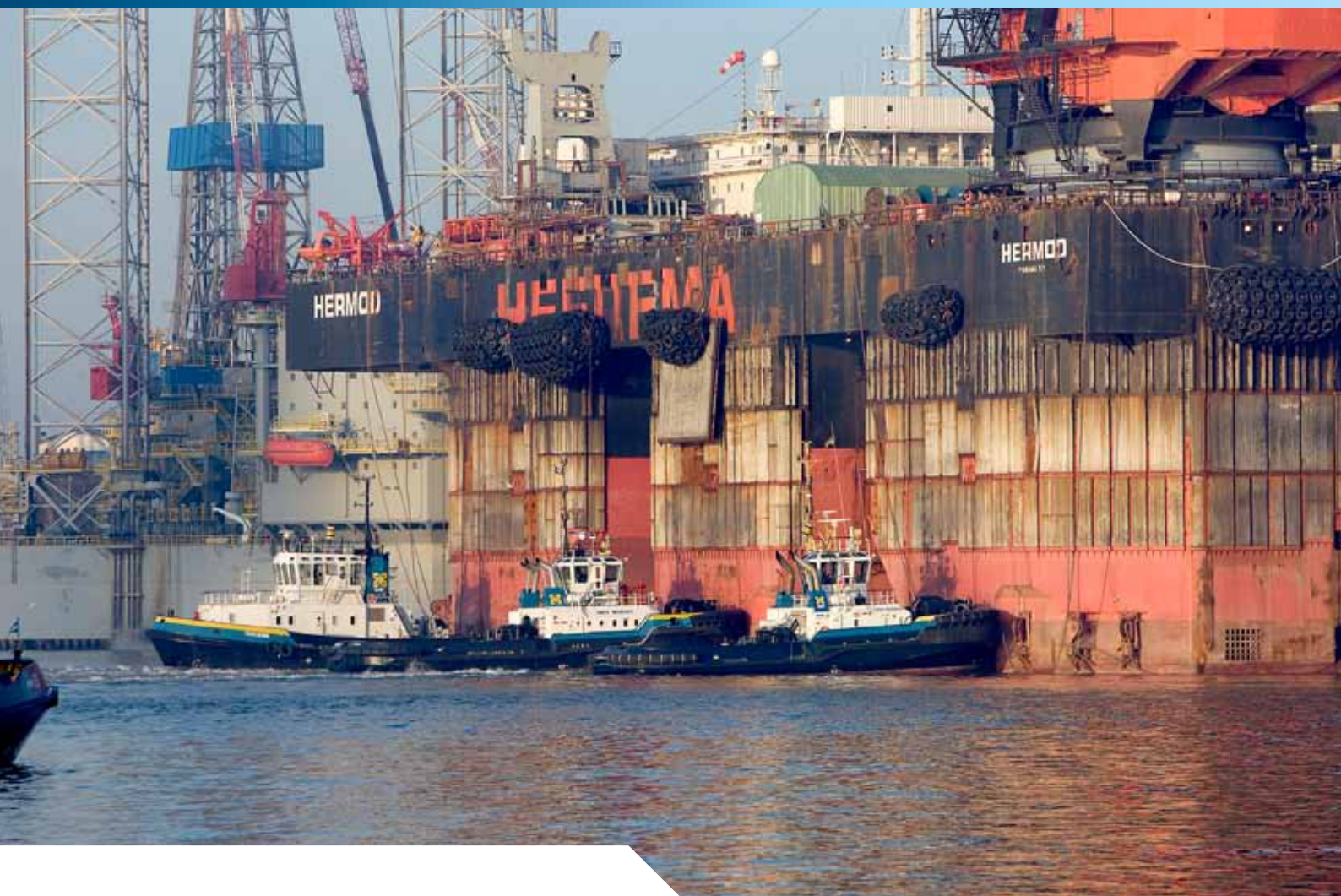
Directie:

Ben Vree
Voorzitter Directie

Gert Bruinsma
Chief Financial Officer

De 'Taklift 4' werd ingezet voor de constructie van een windmolenpark in Duitsland.

BESCHRIJVING DIVISIES SMIT HARBOUR TOWAGE

AARD VAN HET WERK

De basis van de activiteiten bestaat uit het verlenen van assistentie aan binnenkomende en uitgaande (zee)schepen. De te assisteren schepen zijn vrijwel altijd groter dan 10.000 ton laadvermogen. Het gaat om grotere containerschepen, ro-ro schepen, olie- en chemicaliëntankers en andere massagoedschepen, koelschepen en stukgoedschepen.

LOCATIES

In deze markt is SMIT wereldwijd actief. Havens in Argentinië, de westkust van Canada, Liverpool, Panama, en Rotterdam worden door volle dochtermaatschappijen bediend. In Belgische havens en op de Westerschelde is de voormalige joint venture Unie van Redding- en Sleepdienst (URS) sinds begin 2008 een volledige dochter van SMIT. In Brazilië is de joint venture SMIT Rebras actief met veertien sleepboten. Het omvangrijke nieuwbouwprogramma verloopt volgens schema. SMIT Rebras heeft in 2008 een positie in de belangrijkste havens van Brazilië ingenomen. Voor Zuidoost-Azië bestaat een succesvolle joint venture met Keppel Corporation. Deze joint venture, Keppel SMIT Towage (KST), is actief in Indonesië, Maleisië en Singapore. Gedurende 2008 zijn twee additionele joint ventures aangekondigd. In de Baltische Staten zijn wij een 50/50 joint venture aangegaan met Towmar met activiteiten in

De havensleepboten 'Texelbank', 'Smit Hudson' en 'Smit Mersey' verlenen assistentie aan kraanschip 'Hermod' bij Keppel Verolme in de Europoort.

● Operationele locatie ● Verkooplocatie ● Gecombineerd

Ventspils en Klaipėda. In Taiwan zal in de loop van 2009 een joint venture operatie worden begonnen in de nieuwe containerhaven van Taipei. De locaties waar SMIT of haar deelnemingen deze diensten leveren zijn geen typische seizoenslocaties. Hierdoor is in alle havens een goede bezettingsgraad gedurende het gehele jaar gegarandeerd. In de Verenigde Staten worden geen havensleepactiviteiten ontplooid. De belemmeringen in de Amerikaanse wetgeving (Jones Act) maken dit voor buitenlandse sleepvaartondernemingen onaantrekkelijk.

KLANTEN

De klanten van deze Divisie zijn overwegend kleine en grote rederijen die vrijwel zonder uitzondering internationaal opereren. Met name de grotere containerrederijen opereren op een mondiale basis. De contracten worden voor een groot deel op jaarbasis gesloten en lopen automatisch door. Er is echter zelden een volumegarantie. De betekenis van de cargadoor (scheepsagent) in de meeste grote havens is afgenomen. Veel lijnrederijen hebben hun eigen organisatie en contracteren direct. In andere delen van de wereld en in de bulkvaart blijft de cargadoor een belangrijk aanspreekpunt voor SMIT.

CONCURRENTEN

In vrijwel elke grotere haven is sprake van volledige concurrentie. In de havens waar SMIT en haar deelnemingen actief zijn, gelden slechts bij uitzondering concessiesystemen. De belangrijkste concurrenten op de locaties waar SMIT haar activiteiten ontplooit zijn vrijwel altijd lokaal opererende bedrijven. Naast SMIT zijn er internationaal gezien drie grote marktpartijen:

- ▶ Boluda (Spanje) met activiteiten in Frankrijk, Spanje en Zuid-Amerika.
- ▶ PSA Marine in Singapore en Zuidoost-Azië.
- ▶ Svitser (Denemarken) met activiteiten in Amsterdam, Engeland en Scandinavië en sinds de overname van Adsteam ook in Australië en de Stille Oceaan.

SMIT behoort met deze partijen tot de marktleiders in de haven-sleepvaart.

MARKT

De resultaten in deze Divisie kunnen worden beïnvloed door wereldwijde economische ontwikkelingen. Groei of achteruitgang in handelsvolume hebben een stijging respectievelijk teruggang in het aantal scheepsbewegingen tot gevolg.

Ook lokale en sectorale ontwikkelingen kunnen van invloed zijn. Daarnaast kunnen periodes met harde wind zorgen voor een tijdelijke toename in de vraag naar sleepboten ter assistentie van de (zee)schepen. Een goede geografische spreiding en een verantwoorde keuze van het type havens waar SMIT actief is (geen monocultuur) kunnen de gevoeligheid voor deze ontwikkelingen deels elimineren. Ook een goede spreiding van verschillende typen schepen speelt hierbij een rol. Mede op deze manier werkt SMIT aan een stabiel resultaat.

Bij deze activiteiten is het van groot belang een kwalitatief goed product te leveren tegen lage kosten. Efficiency en een kritische omvang zijn noodzakelijk in deze volwassen markt. Een grote mate van standaardisatie van materieel is al bereikt. Die standaardisatie zal in de toekomst consequent worden doorgevoerd, met name bij de vlootvernieuwingen. Bij deze vlootvernieuwingen wordt bovendien een verdere verhoging van de trekkracht van de sleepboten gerealiseerd. Naar verwachting zal een verdere consolidatie van gebruikers en aanbieders van sleepdiensten in deze markt plaatsvinden. De markt is geen groeimarkt. Toch zal SMIT in voorkomende gevallen overgaan tot uitbreiding van haar activiteiten naar andere havens en zal zij daarmee haar marktaandeel vergroten. Dit kan door overname van kleinere operators ('kralen rijgen') of het winnen van concessies. Daarnaast zal SMIT trachten om in havens met een verouderde en inefficiënte sleepvaartvloot een marktaandeel te verkrijgen via het inzetten van moderne en sterke schepen. Voor deze beoogde groei richt SMIT zich met name op de strategische kruispunten in de scheepvaartroutes. SMIT heeft als doel om deze strategische kruispunten als een geïntegreerde combinatie in pakketvorm aan de wereldwijd opererende rederijen te kunnen aanbieden. SMIT zal gelet op de bovengenoemde karakteristieken van de markt geen omzet kopen.

Havensleepboot 'Smit Jamaica' assisteert een containerschip in de haven van Buenos Aires, Argentinië.

SMIT TERMINALS

AARD VAN HET WERK

Het concept voor deze Divisie is het bieden van een totaalpakket rond het maritieme beheer van walterminals (onshore) en drijvende terminals (offshore) van derden. SMIT houdt zich niet bezig met het ontwerp, de productie, de financiering, het beheer en opereren van deze terminals. Net als bij Harbour Towage vormt het begeleiden van binnenkomende en vertrekkende zeeschepen (grotendeels tankers) bij Terminals de kern van de dienstverlening. Daarnaast kunnen de volgende ondersteunende activiteiten een onderdeel van het totaalpakket van diensten vormen:

- ▶ Duikactiviteiten.
- ▶ Line handling voor het vast- en losmaken van schepen.
- ▶ Loodsdiensten.
- ▶ Onderwaterinspectie en onderhoud van installaties.
- ▶ Vast- en loskoppelen van terminalaansluitingen.
- ▶ Brandbestrijding.
- ▶ Escortering.
- ▶ Vervoer van bemanningen en/of goederen naar en van de wal.
- ▶ Opereren van bunker vaartuigen.

SMIT assisteert desgewenst ook bij het operationele marinemanagement van een terminal. Vaak vormt het opleiden en trainen van lokale medewerkers (localisatie-programma) een integraal onderdeel van deze activiteiten.

● Operationele locatie ● Verkooplocatie ● Gecombineerd

LOCATIES

De meeste terminals zijn gerelateerd aan de energiesector. De offshore terminals zijn vrijwel zonder uitzondering productie- en opslaginstallaties voor ruwe olie, olieproducten en gas (LNG). Deze terminals bevinden zich meestal in afgelegen gebieden zonder een relevante infrastructuur in de nabijheid. De operator van de terminal wenst zich (meestal) te verzekeren van de benodigde diensten door middel van een lange termijn contract.

- ◀ *SMIT Terminals assisteert een NLNG tanker bij de onshore terminal op Bonny Island, Nigeria.*

De walterminals zijn over het algemeen raffinaderijen en op- en overslagbedrijven voor vloeibare bulkkladingen. Ook containerterminals en terminals voor de behandeling van droge bulkklading voorzien vaak op dezelfde wijze in hun behoeften.

Op dit moment heeft SMIT ruim twintig terminalcontracten. SMIT en haar deelnemingen zijn actief aan de Westkust van Afrika (Angola, Equatoriaal-Guinea, Gabon, Ghana, Kameroen en Nigeria), Oost-Afrika (Soedan), Zuid-Afrika (Durban en Mosselbaai), Zuidoost-Azië (Brunei), het Caraïbisch gebied (Bahamas en Bonaire), Egypte, Oost-Europa (Litouwen en Zwarte Zee), het Midden-Oosten (Jemen en Kuwait), Pakistan, Rusland (Dekastri nabij Sachalin) en Italië.

KLANTEN

Zijn bij de Divisie Harbour Towage met name de rederijen (de schepen) de klanten, bij de Divisie Terminals zijn het de exploitanten van de terminals. In de meeste gevallen zijn dat nationale of internationale oliemaatschappijen (oilmajors) of joint ventures met lokale partijen. Vanwege de afgelegen locaties, het gespecialiseerde materieel en de continuïteit van de te verlenen complexe diensten zijn de contracten als regel overeenkomsten voor langere termijn (5 tot zelfs 25 jaar). De contracten worden overwegend in Amerikaanse dollars afgesloten. De overeengekomen prijzen en condities zijn overwegend onafhankelijk van de ladingvolumes die via deze terminals worden afgehandeld. De klanten in dit segment eisen een hoge kwaliteit van dienstverlening vanwege de integratie van nautische diensten met de operatie van de terminal. Ook de zorg voor veiligheid, gezondheid, milieu en kwaliteit (SHE-Q) zijn daarom voor hen belangrijk. De dienstverlening aan met

name offshore terminals is voor SMIT van strategisch belang. Dit vanwege de waardecreatie door de integratie van vele diensten met de specialistische nautische kennis en het materieel van SMIT.

De opdrachtgevers hebben grotendeels een vergelijkbare filosofie en nagenoeg dezelfde eisen voor alle locaties waar zij zijn gevestigd. Om wereldwijd uniforme en consistente systemen en procedures (zowel bij aanbiedingen als bij operaties) te waarborgen wordt dit gedeelte van de Divisie centraal aangestuurd vanuit Rotterdam.

CONCURRENTEN

Voor wat betreft de walterminals is Svitser de grootste concurrent, mede vanwege de overname van het Australische Adsteam. Daarnaast bouwt PSA Marine (Singapore) een positie op in deze markt. In dit marktsegment zijn tevens lokale spelers actief. In de markt voor offshore terminals zijn Lamnalco (met een basis in het Midden-Oosten), Boluda (Spanje) en Svitser (Denemarken) de belangrijkste concurrenten.

MARKT

Het marktaandeel van SMIT in de voor haar relevante terminalmarkt is tegenwoordig ongeveer 20%. De groei van de terminalmarkt hangt met name af van de exploratieactiviteiten van de oliemaatschappijen. Deze zijn weer afhankelijk van de olieprijs en het economische klimaat. De wereldwijde energievoorziening en de voorziening van de chemische industrie met basisproducten blijven voor de nabije toekomst gebaseerd op minerale oliën en gassen. De verwachting is dat het aantal LNG-terminals in de komende jaren zal blijven stijgen.

SMIT Terminals is sinds 2008 tevens actief in Port Qasim, bij Karachi, Pakistan.

Zwaarladingschip 'Zhen Hua 10' liep begin februari 2008 vast bij de Maasvlakte door slecht weer. SMIT wist haar met vier sleepboten weer vlot te trekken.

SMIT SALVAGE

AARD VAN HET WERK

Binnen de Divisie Salvage zijn twee typen hoofdactiviteiten te onderscheiden: berging (emergency response) en wrakopruijing (wreck removal). Daarnaast wordt vaak adviserend opgetreden (consultancy activiteiten), met name op milieubesparend gebied.

BERGING

Bij berging worden schepen die in gevaar verkeren geassisteerd. Het gaat hierbij om schepen die, doorgaans in slecht weer, onbestuurbaar geworden zijn door het uitvallen van de motoren of besturing; schepen die op de kust of ondiepten dreigen te lopen en schepen die met een ongeval (aanvaring, brand of lekkage) te maken hebben. Vaak zullen één of meerdere sleepboten worden ingezet. Daarnaast is, afhankelijk van het type probleem, bergingsmateriaal nodig zoals brandblusapparatuur, duikapparatuur en pompen. Het allerbelangrijkste is de onmiddellijke inzet van hoog gekwalificeerd bergingspersoneel, met een wijde variatie aan vaardigheden, ruime ervaring en improvisatievermogen.

WRAKOPRUIJING

In dit segment worden gezonken schepen gelicht. In de meeste gevallen heeft het te verwijderen schip geen of slechts een geringe restwaarde. Vaak is er zelfs sprake van een negatieve waarde. Wrakopruijing vindt dan ook vrijwel altijd plaats omdat het scheepswrak het verkeer hindert of gevaar voor het milieu oplevert. Steeds vaker wordt uit scheepswrakken waarvoor geen noodzaak tot verwijdering bestaat, gevaarlijke lading of bunkerolie verwijderd ter voorkoming van milieuverontreiniging. Hierbij is vaak hoogwaardige technologie benodigd.

LOCATIES

SMIT Salvage werkt over de gehele wereld. Om deze reden houdt de Divisie Salvage op vier strategische locaties een organisatie aan, te weten Houston, Kaapstad, Rotterdam en Singapore. Deze locaties bevinden zich bij drukke of gevaarlijke scheepvaartroutes, zijn evenwichtig over de wereld verspreid en beschikken over een goede logistieke infrastructuur, zoals een nabijgelegen luchthaven. Vanuit deze locaties kan SMIT op korte termijn personeel en bergingsmateriaal naar een in nood verkerend schip mobiliseren. Op de vestigingslocaties is commercieel en operationeel bergingspersoneel aanwezig en worden pakhuizen met bergingsmateriaal beschikbaar gehouden. Het gaat hierbij onder meer om duikap-

● Operationele locatie ● Verkooplocatie ● Gecombineerd

paratuur, generatoren, draden, kettingen, lasapparatuur, pompen, slangen en zaagkabels. Daarnaast is er een aantal commerciële kantoren dat nauw contact onderhoudt met de nabij gevestigde (potentiële) klanten. Deze bevinden zich in locaties als London, Piraeus, Rio de Janeiro, Seoul en Tokio.

KLANTEN BERGING

Klanten zijn overwegend de rederijen en hun casco-assuradeuren en aansprakelijkheidsverzekeraars (Protection & Indemnity Associations: onderlinge verzekeringsmaatschappijen van reders, ofwel 'P&I Clubs'). Daarnaast spelen verschillende partijen uit de olie- en gasmarkt een steeds grotere rol vanwege hun belangen in de lading en het mogelijke effect daarvan op de omgeving.

Contracten voor hulpverlening worden traditioneel afgesloten op het zogenaamde Lloyd's Open Form (LOF), met als basis 'no cure, no pay'. De door de reder te betalen vergoeding wordt achteraf vastgesteld, onder andere op basis van de geborgen waarde (lading en schip). Een LOF-contract op basis van 'no cure, no pay' kan er toe leiden dat bergers geen grote kostenvergende activiteiten ondernemen als de kans op succes gering is. Het risico bestaat echter dat onvoldoende hulpverlening zal plaatsvinden als bergers onvoldoende succes verwachten, waardoor de kans op aanzienlijke schade toeneemt, met name aan het milieu. Om bergers toch enige zekerheid ten aanzien van hun beloning te verschaffen, is daarom in het LOF een aanvulling opgenomen. Op grond hiervan kunnen bergers in ieder geval rekenen op een minimum vergoeding (SCOPIE) voor ingezet materieel en personeel.

WRAKOPRUIMING

Bij wrakopruiming zijn de klanten vaak overheidsinstellingen en P&I Clubs. Voor het verwijderen van (bunker)olie en andere gevaarlijke producten uit gezonken schepen komen wij steeds vaker de ladingbelanghebbenden als klanten tegen. Contracten worden doorgaans afgesloten na een openbare aanbesteding. Hierbij wordt vaak op basis van day-rates of een lumpsum gewerkt. Dit kan grote risico's met zich meebrengen als niet met eigen materieel van SMIT kan worden gewerkt, maar met materieel gehuurd van derden. Goed projectmanagement is hierbij dus van cruciaal belang.

CONCURRENTEN

Op lokaal niveau zijn vele kleine bedrijven aanwezig die incidenteel bergingswerk (met name het verlenen van noodhulp) verrichten. Vaak wordt het materieel van deze bedrijven ook door SMIT en de andere grote bergingsbedrijven gecontracteerd voor een berging. Het ter plaatse aanwezige varend materieel wordt dan gecombineerd met specifieke kennis van onze ervaren bergers. Hiertoe onderhoudt SMIT een wereldwijd netwerk van subcontractors en partners.

Er zijn slechts enkele bedrijven die zowel de markt voor berging als die voor wrakopruiming bedienen. Het Deense Svitzer, Titan Industries (Verenigde Staten) en Tsaviris (Griekenland) zijn de belangrijkste concurrenten van SMIT. Hierbij richt de één zich meer op berging en de ander meer op wrakopruiming. SMIT is in beiden actief.

MARKT

Het gemiddelde marktaandeel van SMIT in de wereldwijde bergingsmarkt, gemeten over de afgelopen jaren, is 25% tot 35%. Dit mede op basis van het aantal door Lloyd's of London geregistreerde LOF-contracten.

De scheepvaart lijkt steeds veiliger geworden door verbeterde opleidingen, betere navigatieapparatuur, moderne systemen voor vaarwegbegeleiding en strengere certificeringeisen. Daardoor nemen de 'simpele' ongevallen in aantal af. De scheepvaart wordt echter ook steeds complexer. Containerschepen worden groter en vervoeren een veelheid van producten, inclusief gevaarlijke lading of stoffen die schadelijk zijn voor het milieu. Het volume van in bulk verscheepte ruwe olie, chemicaliën en gasen in tankers en parcellertankers stijgt nog steeds. Doen zich ongevallen voor, dan zijn deze technisch complexer en groter dan in het verleden. Tegelijkertijd is een duidelijke trend waarneembaar dat schade aan het milieu steeds minder geaccepteerd wordt.

In algemene zin neemt het aantal zeeschepen nog steeds toe. Mede hierdoor vindt er een verwatering plaats van goed gekwalificeerd personeel aan boord. Uit ervaring weet SMIT dat de menselijke factor de grootste oorzaak van ongevallen op zee is. Daarom verwacht SMIT dat berging een groeimarkt is.

Door de afname van de standaard ongevallen en de verhoogde complexiteit van ongevallen, is de volatiliteit van deze onvoorspelbare markt wel groter aan het worden. De verwachting is dat de hoeveelheid kapitaal die in absolute bedragen in deze markt omgaat minimaal gelijk zal blijven. De omzet per incident zal echter omhoog gaan. SMIT verwacht dat hierdoor een tweedeling in de bergingsmarkt zal ontstaan. Het zal dan enerzijds gaan om veel kleine en relatief simpele bergingsincidenten, anderzijds om grote en meer complexe zaken. De laatst genoemde zaken zullen alleen behandeld kunnen worden door de grote specialisten. SMIT wil een rol blijven spelen in de lokale markten en zal deze vanuit de vier strategische locaties blijven bedienen.

Het onvoorspelbare karakter van deze markt wordt door SMIT onderkend. Vanwege dit karakter investeert SMIT voor deze Divisie niet in schepen en ander kostbaar materieel. Dit wordt ingehuurd van de andere Divisies (met name van de Divisie Transport & Heavy Lift) of van derden. Het in deze Divisie geïnvesteerde vermogen is afgezien van het werkkapitaal beslag relatief gering. Dit is beperkt tot vier pakhuizen met bergingsmateriaal op vier strategische locaties in de wereld. Hierdoor is het 'downward' risico beperkt en is de 'upward' potentie groot. Wel wordt geïnvesteerd in research, development en innovatie, met name voor de milieubesparende activiteiten. Hiertoe is een speciale afdeling opgericht die zich uitsluitend met deze zaken bezig houdt en zoekt naar oplossingen op langere termijn.

SMIT verwacht dat het belang van milieubesparende activiteiten in de toekomst alleen maar zal toenemen. SMIT wil marktleider blijven in het topsegment. Daarom specialiseren wij ons verder in de kennis en ervaring die nodig zijn voor het verwijderen van bunkerolie en gevaarlijke ladingen uit gezonken schepen. Door zeer uitgebreide kennis en ervaring, gecombineerd met specialistisch materiaal, kan SMIT zich onderscheiden van haar concurrenten. Het vastleggen en beschikbaar maken van kennis en ervaring is bovendien van groot belang om onze leidinggevende positie verder te verstevigen.

SMIT TRANSPORT & HEAVY LIFT

AARD VAN HET WERK

De Divisie Transport & Heavy Lift is opgebouwd uit twee hoofdmarktsectoren: Transport en Heavy Lift. Als onderdeel van Heavy Lift zijn de groepen Marine Projects en Subsea binnen deze Divisie actief bij de uitvoering van projecten waarbij de mensen en het materieel van met name deze Divisie, maar ook van de andere Divisies zijn betrokken. Omdat de afzonderlijke activiteiten relatief beperkt van omvang zijn en samen synergievoordeel opleveren, zijn deze samengevoegd in één Divisie.

TRANSPORT

Deze sector beschikt over een aantal grotere en kleinere werkschepen, die gedeeltelijk voor een langere contractperiode zijn verhuurd en gedeeltelijk op spotbasis worden verhuurd aan met name de olie-industrie. Hiertoe is in de afgelopen jaren geïnvesteerd in een vloot van tien grotere werkschepen die nagenoeg allemaal op basis van lange termijn contracten zijn verhuurd. Tevens heeft SMIT een aandeel van 50% in OMS (Egypte) met zeven vergelijkbare grotere werkschepen. Indien de markt dit toelaat zal deze chartering-activiteit verder ontwikkeld worden. Verder wordt overwegend varend materieel geëxploiteerd voor het transport van goederen, met een nadruk op zware en afwijkende ladingen. Het materieel is voor een gedeelte niet van eigen voortstuwing voorzien: pontons (waarvan een aantal afzinkbaar), barges (voor het transport van bunkers, hout en bulkgoederen) en offshore werkpontons. Sleep- of duwbotten, overwegend in

De 'Taklift 7' verplaatste in Valencia een brug in vier secties naar een nieuwe locatie in de stad.

eigen bezit, verzorgen het transport. Eerder is geïnvesteerd in een drietal kleinere, multifunctionele werkschepen op basis van een standaard concept. Daarnaast zijn er drie additionele kleinere werkschepen besteld die in 2009 en 2010 zullen worden opgeleverd. De zelf aangedreven vaartuigen in deze Divisie variëren in type en grootte en zijn zonder uitzondering voor meerdere doelen inzetbaar.

HEAVY LIFT

Heavy Lift levert voornamelijk gespecialiseerde zware hijswerkzaamheden met drijvende bokken op wereldwijde basis. Meestal is hierbij specialistische engineering - die SMIT in huis heeft - vereist. De meeste drijvende bokken beschikken over eigen voortstuwing. Werkzaamheden kunnen over het algemeen slechts worden uitgevoerd in rustig water. Vanwege seizoensinvloeden zijn er beperkingen in werkgebied en de periode van inzetbaarheid. De vier drijvende bokken hebben een hijsvermogen variërend van 800 tot 1600 ton. In het Verre Oosten heeft SMIT vier drijvende bokken ingebracht in Asian Lift, een joint venture met Keppel Fels.

MARINE PROJECTS

Deze sector combineert de verschillende activiteiten, het materieel en de kennis en ervaring van deze Divisie met overige expertise binnen SMIT. Ook deze werkzaamheden vereisen substantiële, gespecialiseerde engineering. De projecten zijn overwegend gere-

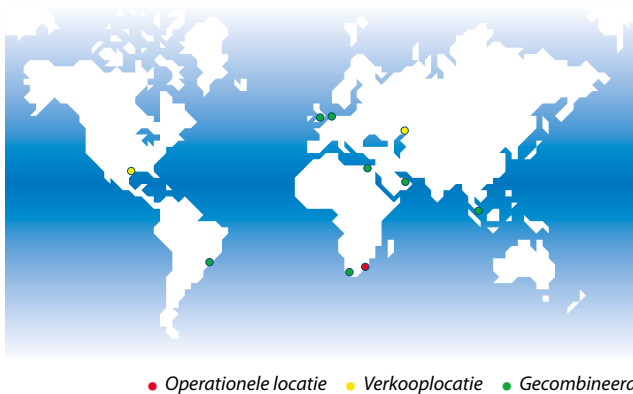
lateerd aan de olie- en gasindustrie en civiele aannemerij. SMIT richt zich op werken waarbij overwegend eigen materieel wordt ingezet. Dit om het risico beheersbaar te houden en de bezetting van het materieel van alle Divisies te optimaliseren.

SUBSEA

Deze sector beschikt in een aantal strategische locaties in de wereld over een organisatie van gespecialiseerde medewerkers en gespecialiseerd duikmaterieel voor het uitvoeren van werkzaamheden onder water voor met name de olie- en gasindustrie. Daarnaast worden tevens duikwerkzaamheden uitgevoerd in combinatie met andere SMIT-activiteiten zoals Terminals, Salvage en Transport & Heavy Lift (Marine Projects).

Deze werkzaamheden worden middels saturatie-duiken uitgevoerd tot dieptes van honderd meter. Op grotere dieptes worden Remotely Operated Vehicle's (ROV's) ingezet. Dit zijn onbemande units die op afstand de gewenste werkzaamheden kunnen uitvoeren.

LOCATIES

TRANSPORT

De activiteiten zijn lokaal georganiseerd, maar worden overwegend regionaal uitgevoerd. De vestigingslocaties zijn Kaapstad, Antwerpen, Rotterdam, Singapore en Vancouver.

HEAVY LIFT

Ook in deze sector worden de hijsactiviteiten vanuit een bepaalde locatie aangestuurd voor een regio. Vanuit Singapore worden de activiteiten voor Zuidoost-Azië aangestuurd, de rest van de wereld wordt vanuit Rotterdam aangestuurd. De grote drijvende bokken worden voornamelijk vanuit Rotterdam en Brazilië wereldwijd ingezet.

MARINE PROJECTS

De activiteiten worden georganiseerd vanuit Rotterdam en Singapore. De projecten worden wereldwijd uitgevoerd.

SUBSEA

De subsea organisatie heeft vestigingen in strategische locaties zoals het Midden-Oosten (Dubai), Europa (Rotterdam), Zuid-Afrika (Kaapstad) en Singapore. Vanuit deze locaties worden projecten in de respectievelijke regio's uitgevoerd.

KLANTEN

ALGEMEEN

Veel diensten worden aan andere Divisies geleverd, met name aan de Divisie Salvage en in toenemende mate aan de Divisie Terminals.

TRANSPORT

In deze markt zijn de klanten zeer gevarieerd. Van overwegend energieregerelateerde bedrijven en civiele aannemerij, tot haven- en logistieke bedrijven.

De 'Giant 3' tijdens het transport van pontons naar de Parana River, nabij Buenos Aires.

HEAVY LIFT

De klanten in deze markt zijn voornamelijk constructiemaatschappijen voor offshore en civiele projecten, energieregerelateerde bedrijven, scheepswerven en havenbedrijven.

MARINE PROJECTS

Klanten zijn hier offshore en civiele constructie- en installatiebedrijven en oliemaatschappijen.

SUBSEA

Klanten zijn de offshore- en olie- en gasmaatschappijen en de grotere installatie contractors. Daarnaast worden diensten geleverd aan Divisies als Terminals, Salvage en Transport & Heavy Lift (Marine Projects).

CONCURRENTEN

TRANSPORT

In deze sector zijn veel lokale concurrenten, met ieder een eigen specialiteit. SMIT speelt een leidende rol in die regio's waar zij actief is.

HEAVY LIFT

In het segment zwaar hijswerk met drijvende bokken, zijn geen wereldwijde concurrenten actief. Concurrentie komt van andere segmenten, zoals van de offshore industrie (Heerema en McDermott) met schepen met zware roterende kranen. Van de walkant geldt dat voor mobiele kranen (bijvoorbeeld Mammoet). Offshore kranen zijn aanzienlijk duurder dan de drijvende bokken van SMIT, maar kunnen op zee onder ongunstige condities langer blijven werken. Walkranen zijn goedkoper dan drijvende bokken, maar zijn qua inzet op dit gebied beperkt. Gezien de hoge initiële investeringen valt niet te verwachten dat nieuwe partijen snel tot deze markt toetreden.

MARINE PROJECTS

Om de risico's te beperken concentreert SMIT zich op kleinere projecten of treedt SMIT veelal op als subcontractor. De grote offshore constructie maatschappijen zijn eerder opdrachtgever dan concurrent. De concurrentie komt van regionaal opererende bedrijven.

SUBSEA

De subsea markt is een cyclische markt met overwegend spotcontracten gerelateerd aan de offshore olie- en gasmarkt. Hoge kwaliteitseisen op het gebied van veiligheid en milieu zijn hier van overwegend belang. Daarnaast is er een interne markt voor met name Terminals, Salvage en Transport. De concurrentie komt van een aantal wereldwijd opererende partijen en een aantal regionale spelers.

MARKT

TRANSPORT

Afgezien van chartering is de transportmarkt een spotmarkt waar bij vaak enkelvoudige diensten (verhuur) worden verleend. De belangrijkste concurrentiefactor is dan vaak prijs. Voor de grootste pontons ligt het accent echter op engineeringvaardigheden. Voor de sleep- en duwbotten ligt het accent op het vakmanschap van de bemanning. Om concurrerend te kunnen opereren is het noodzakelijk om een hoge bezettingsgraad te realiseren tegen zo laag mogelijke kosten. In verband met de leeftijd van het materieel is SMIT gestart met een gefaseerd programma van vlootvernieuwing, gebaseerd op standaardisatie en bewezen technologie. Mede hierdoor zal SMIT verder doorgroeien naar het topsegment in deze markt. Verwacht wordt dat deze markt autonoom zal groeien in

geselecteerde deelmarkten. Voor de grotere werkschepen blijft de focus gericht op lange termijn contracten voor de energiemarkt, die vergelijkbaar zijn met de terminalcontracten.

HEAVY LIFT

De heavy lift markt is een cyclische markt, overwegend gerelateerd aan de civiele constructie markt en de energiemarkt. Daarnaast vormt wrakopruiming een belangrijke interne markt. Vanwege de huidige hoge nieuwbouwprijzen verwacht SMIT in de nabije toekomst geen uitbreiding van haar vloot drijvende bokken, tenzij zich een aantrekkelijke kans voor doet. Goed onderhoud en in voorkomende gevallen zelfs 'life-time extensions' zijn noodzakelijk.

MARINE PROJECTS

SMIT kan zich onderscheiden van concurrenten door de benodigde gespecialiseerde kennis op operationeel- en engineering-gebied. Bovendien kan SMIT in deze markt een aantal van haar activiteiten combineren in een geïntegreerd pakket van diensten voor de klant. Vanwege de hoge investeringen in materieel is geen additionele groei te verwachten. Wel bestaat de mogelijkheid van een beperkte autonome groei.

SUBSEA

De subsea markt is een cyclische markt met overwegend spotcontracten gerelateerd aan de offshore olie- en gasmarkt. Hoge kwaliteitseisen op het gebied van veiligheid en milieu zijn hier van overwegend belang. Daarnaast is er een interne markt voor met name Terminals, Salvage en Transport & Heavy Lift (Marine Projects). Een beperkte autonome groei is voor deze activiteiten voorzien.

Het transport van de 'MOPUstor' (olieproductie/opslag unit) naar het Noorse Yme-olieveld door SMIT Marine Projects.

CORPORATE GOVERNANCE

INLEIDING

Goed ondernemingsbestuur is voor SMIT een belangrijk uitgangspunt. SMIT hecht aan een goede verankering van de Nederlandse Corporate Governance Code (hierna 'de Code') binnen de onderneming. Het hoofdstuk Corporate Governance is op de website te raadplegen en geeft - in overeenstemming met de Code - een overzicht van ons Corporate Governance beleid en de relevante reglementen en documenten.

SMIT past alle bepalingen van de Code toe, afgezien van de volgende uitzonderingen:

- ▶ Contractuele afspraken met statutaire bestuurders aangaan vóór inwerkingtreding van de Code blijven gehandhaafd, aangezien een herziening van bestaande contracten niet in het belang van de onderneming wordt geacht. Bij nieuwe benoemingen zal uiteraard in overeenstemming met de Code worden gehandeld (Best practice bepaling II.1.1, II.2.7).
- ▶ Gezien de transparante beloningsstructuur is geen remuneratierapport opgemaakt (Best practice bepaling II.2.9).

Het Corporate Governance beleid is in de 2005 gehouden Algemene Vergadering van Aandeelhouders besproken en goedgekeurd.

SMIT valt op basis van de van toepassing zijnde wetgeving onder het zogenaamde structuurregime. Een structuurvennootschap heeft een Raad van Commissarissen met belangrijke bevoegdheden, zoals het vooraf goedkeuren van bepaalde bestuursbesluiten en het kunnen benoemen en ontslaan van de bestuursleden van de vennootschap.

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

Tenminste éénmaal per jaar wordt een Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden. Aandeelhouders van de vennootschap zijn gerechtigd deze vergadering bij te wonen, daar het woord te voeren en te stemmen. Ieder aandeel geeft recht op het uitbrengen van één stem. De vergaderrechten van aandeelhouders kunnen door een schriftelijk gevolmachtigde worden uitgeoefend. De volmacht tot uitoefening van vergaderrechten moet uiterlijk op de datum zoals vermeld in de oproeping voor een vergadering bij de Directie gedeponeerd worden.

De belangrijkste bevoegdheden van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders zijn:

- ▶ Vaststelling van het bezoldigingsbeleid van de Directie.
- ▶ Benoeming van leden van de Raad van Commissarissen en ontslag van de voltallige Raad van Commissarissen.
- ▶ Vaststelling van de bezoldiging van de Raad van Commissarissen.
- ▶ Vaststelling van de jaarrekening van de vennootschap.
- ▶ Vaststelling van het te betalen dividend.
- ▶ Goedkeuring van bestuursbesluiten over belangrijke beslissingen voor de onderneming, waaronder grote overnames, samenwerkingsverbanden en desinvesteringen.

- ▶ Het verlenen van décharge aan de Directie voor het gevoerde bestuur.
- ▶ Het verlenen van décharge aan de Raad van Commissarissen voor het uitgeoefende toezicht.
- ▶ Het recht om onderwerpen te agenderen op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
- ▶ Benoeming van de externe accountant belast met het onderzoek van de jaarrekening van de vennootschap.
- ▶ Besluit tot uitgifte van aandelen of aanwijzing van de Directie als bevoegd tot uitgifte van aandelen na voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen.
- ▶ Besluit tot uitsluiting of beperking van het voorkeursrecht of tot aanwijzing van de Directie als bevoegd tot uitsluiting of beperking van het voorkeursrecht na voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen.
- ▶ Machtiging van de Directie tot inkoop van eigen aandelen in de vennootschap na voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen.
- ▶ Besluit tot vermindering van het kapitaal van de vennootschap op voorstel van de Directie en na goedkeuring van de Raad van Commissarissen.
- ▶ Besluit tot wijziging van de statuten of ontbinding van de vennootschap.
- ▶ Besluit tot juridische fusie en juridische splitsing van de vennootschap.

RAAD VAN COMMISSARISSEN

De belangrijkste taken van de Raad van Commissarissen zijn het houden van toezicht op het beleid van de Directie, het toezicht op de algemene gang van zaken in de onderneming en de advisering van de Directie. Bij de vervulling van hun taken richten de leden van de Raad van Commissarissen zich naar het ondernemingsbelang van SMIT.

De Raad van Commissarissen bestaat uit vier leden die onafhankelijk zijn. De leden van de Raad van Commissarissen geven buiten hun werkzaamheden als Commissaris geen betaalde adviezen aan de vennootschap. De bezoldiging van de Commissarissen is niet gerelateerd aan de winst van de vennootschap. De bezoldiging is voor het laatst in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 7 mei 2008 vastgesteld.

In overeenstemming met de structuurregeling worden de leden van de Raad van Commissarissen benoemd en herbenoemd door

de Algemene Vergadering van Aandeelhouders uit een door de Raad van Commissarissen opgestelde voordracht. Daarbij heeft de Centrale Ondernemingsraad een versterkt aanbevelingsrecht aan de Raad van Commissarissen voor een derde van het aantal leden van de Raad van Commissarissen.

De Raad van Commissarissen is onderworpen aan het Reglement inzake Voorwetenschap. Dit reglement bevat onder meer regels over het bezit van, en transacties in effecten in de vennootschap door Commissarissen. Met het oog op de aanbevelingen van de Code is het reglement aangevuld met een Addendum voor Commissarissen en Directie. Dit Addendum heeft betrekking op het bezit van, en transacties in effecten anders dan in SMIT.

Op de website www.smit.com zijn het profiel voor de samenstelling van de Raad van Commissarissen, het Rooster van Aftreden en het Reglement van de Raad van Commissarissen gepubliceerd. Ook het Reglement betreffende Voorwetenschap en het Addendum bij het Reglement betreffende Voorwetenschap zijn daar geplaatst.

De Raad van Commissarissen wordt ondersteund door de Secretaris van de vennootschap. De Secretaris van de vennootschap ziet er op toe dat de juiste procedures worden gevolgd en dat wordt gehandeld in overeenstemming met de wettelijke en de statutaire verplichtingen.

DIRECTIE

De Directie is verantwoordelijk voor het bestuur van de vennootschap. De strategie en doelstellingen van de vennootschap, die ter goedkeuring aan de Raad van Commissarissen zijn voorgelegd, zijn uiteengezet in het jaarverslag. De strategie wordt tweemaal per jaar toegelicht in de presentaties bij de halfjaarcijfers en jaarcijfers. Deze presentaties zijn gepubliceerd op de website.

De Directie van SMIT bestaat momenteel uit twee personen: de Chief Executive Officer (CEO), die enig statutair directeur en Voorzitter van de Directie is, en de Chief Financial Officer (CFO). Binnen het bestuursmodel van de onderneming vormt het Strategisch Comité (StratCom) het overlegorgaan waarin directiebesluiten voorbereid worden. Het StratCom bestaat naast de CEO en de CFO uit de twee Managing Directors van de Divisies en de Director Shared Resources. Het StratCom komt op regelmatige

SMIT Salvage verwijderde in juni 2008 de resterende olie uit de in 1991 gezonken tanker 'Haven', voor de kust van Genua. Omdat het schip op 85 meter diepte ligt, kon het onderste gedeelte van het schip alleen door saturatieduikers bereikt worden.

basis bijeen en bespreekt op gelijkwaardige basis alle strategische en grotere operationele zaken. De Raad van Commissarissen benoemt en ontslaat de statutair directeur, stelt de bezoldiging voor op basis van het bezoldigingsbeleid dat door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders is vastgesteld, en stelt de voorwaarden vast waaronder een lid van de Directie wordt aangesteld.

REMUNERATIEBELEID

De heer B. Vree is per 11 november 2000 benoemd voor onbepaalde tijd. In de arbeidsovereenkomst zijn geen afspraken gemaakt over schadevergoedingen bij een eventueel onvrijwillig ontslag en de voortzetting van de pensioenopbouw bij ontslag.

De remuneratie bestaat uit een vaste beloning en een winstafhankelijk gedeelte zoals gespecificeerd in de jaarrekening op bladzijde 64. Het vaste gedeelte is vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van 2006 en sindsdien slechts aangepast aan de met de bonden overeengekomen indexatie en verhogingen zoals geldend voor het Nederlandse kantoorpersoneel. Het winstafhankelijke gedeelte van de beloning bestaat uit een promillage van vijf promille van de operationele winst van SMIT na aftrek van een franchise gebaseerd op een theoretische vermogensvergoeding voor de aandeelhouders. Er zijn geen aandelen- of optieregelingen van toepassing.

Voor de Directie geldt dat zij deelneemt in het Pensioenfonds van SMIT op de gebruikelijke voorwaarden (basis: voorwaardelijk geïndexeerd middelloon). Daarnaast bestaat er een excedentregeling (basis: beschikbare premie).

De overige arbeidsvoorwaarden zijn marktconform en bestaan onder meer uit een passende vergoeding voor representatiekosten, een bedrijfsauto en gebruik van mobiele telefoon. Bovendien is een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Er worden geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan de Directie. Ten aanzien van nevenfuncties geldt conform de Nederlandse Corporate Governance Code een restrictief beleid. Voor aanvaarding van nevenfuncties is expliciete goedkeuring van de Raad van Commissarissen vereist. Inkomsten uit commissariaten mogen behouden worden. In de loop van 2009 zal het remuneratiebeleid tegen het licht worden gehouden om te bezien of dit nog steeds marktconform is.

GEDRAGSCODE EN CODE VERMEENDE MISSTANDEN

SMIT verlangt van al haar bedrijven, het management en de medewerkers dat zij zich altijd ethisch verantwoord gedragen en

zich houden aan de normen en regels die zijn vastgelegd in de 'Algemene Bedrijfsprincipes en Gedragscode'. Dit onderwerp komt regelmatig aan de orde in onder meer budget- en Tenderboard-vergaderingen. Leden van het management zijn allen expliciet gebonden aan deze Gedragscode. Daarnaast bestaat een klachten-procedure voor vermeende onregelmatigheden. Beide regelingen zijn gepubliceerd op de website.

RISICO'S EN RISICOBEBEERSING

De Directie is verantwoordelijk voor de opzet en werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen. Het doel van deze systemen is tweeledig. Enerzijds is het doel om de belangrijkste risico's waaraan de onderneming is blootgesteld zo goed mogelijk te beheersen. Anderzijds gaat het om de realisatie van de operationele en financiële doelstellingen en het waarborgen van de naleving van wet- en regelgeving. Dergelijke systemen kunnen geen zekerheid bieden dat de ondernemingsdoelstellingen worden gerealiseerd, noch dat alle onjuistheden van materieel belang, verlies, fraude en overtredingen van wetten en regels geheel kunnen worden voorkomen.

De Tenderboard beoordeelt het risicoprofiel, de winstgevendheid en de 'strategische fit' van potentiële contracten met een materiële omvang en/of specifieke projectrisico's. Tevens beoordeelt de Tenderboard investeringsvoorstellen en contractcondities op initiatief van de Managing Director van de betreffende Divisie. De Tenderboard heeft als vaste leden de CEO, de CFO, de Director Shared Resources en de General Counsel, en wordt eventueel aangevuld met additionele specialistische kennis.

Het risicobeheersing- en controlesysteem heeft de voortdurende aandacht van de Directie en maakt een wezenlijk deel uit van het bedrijfsmanagement. In het recente verleden heeft een verdieping van de systematische analyse van de bedrijfsrisico's plaatsgevonden. Als onderdeel van deze risicoanalyse is de interne controleomgeving beoordeeld op basis van een vereenvoudigde versie van het COSO-model (Committee of Sponsoring Organisations). Om de risico's te beperken worden interne beheersingsmaatregelen gedefinieerd, die zijn vastgelegd in procedures. Zowel eigen medewerkers als externe adviseurs controleren de naleving van de beheersingsmaatregelen. In vervolg op de intern opgestelde risicoanalyse voert de externe accountant op verzoek van de Directie jaarlijks een specifiek onderzoek uit naar de interne beheersingsmaatregelen. Dit onderzoek richt zich op een aantal vooraf bepaalde aandachtsgebieden. De rapportage hierover wordt met de Raad van Commissarissen en de Directie besproken. De aanbevelingen in deze rapportage worden door de onderneming opgevolgd met het oog op een continue verbetering van het risicobeheersing- en controlesysteem. Binnen de eigen organisatie worden periodiek interne audits uitgevoerd om zowel de werking als de toereikendheid van de beheersingsmaatregelen te controleren.

Op grond van het bovenstaande verklaart de Directie, naar haar beste weten, dat:

- ▶ de risicobeheersing- en controlesystemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat;
- ▶ de risicobeheersing- en controlesystemen in het verslagjaar naar behoren hebben gewerkt;
- ▶ er geen indicaties zijn dat de risicobeheersing- en controlesystemen in het komende jaar niet naar behoren zullen werken.

ONTWIKKELINGEN ALS GEVOLG VAN DE RECESSIE IN 2008

In de tweede helft van 2008 is in korte tijd een ernstige verslechtering van het economisch klimaat opgetreden. De financiële problemen in de bancaire sector leidden tot onrust op de effectenbeurzen en in het bijzonder de financiële instellingen werden hard getroffen. Hierdoor werden de mogelijkheden van de banken om leningen te verstrekken aan ondernemingen beperkt. Aangezien SMIT reeds aan het begin van 2008 de kredietfaciliteit met een syndicaat van banken had uitgebreid tot EUR 400 miljoen waren de gevolgen van de financiële crisis beperkt. De bestaande kredietfaciliteiten zijn toereikend om het ingezette investeringsprogramma te financieren en de onderneming te voorzien van het benodigde werkkapitaal om de bedrijfsactiviteiten uit te voeren. SMIT voldoet aan de 'convenants' welke zijn gesteld in de kredietfaciliteiten. Ultimo 2008 heeft de kredietfaciliteit een resterende looptijd van minimaal vier jaar. Door de financiële crisis is een verhoogde aandacht voor het monitoren van het werkkapitaal noodzakelijk.

Na de financiële crisis is ook de 'reële economie' geraakt en is wereldwijd een recessie ontstaan. Deze recessie manifesteert zich onder andere door een afgenomen vraag naar producten en diensten, waardoor de vervoerstromen wereldwijd begonnen af te nemen. Deze ontwikkeling heeft uiteraard een effect op de activiteiten van SMIT. Door een afname van scheepsbewegingen worden de opbrengsten in de Divisie Harbour Towage negatief beïnvloed. Het effect in 2008 hiervan was beperkt doordat de vervoerstromen, in de havens waar SMIT actief is, pas tegen het eind van het jaar afnamen. Een verdere daling van het aantal scheepsbewegingen zal een negatieve invloed hebben op de groeiverwachting in bestaande havens. Daarentegen zal de economische crisis naar verwachting een verdere concentratie in de markt versterken, waardoor mogelijkheden voor acquisities kunnen optreden. Tevens kunnen er wellicht schepen tegen gunstige condities worden gekocht.

De Divisie Terminals is minder gevoelig voor conjuncturele ontwikkelingen aangezien de contracten in deze Divisie langlopend van aard zijn. Wel bestaat het risico dat toekomstige projecten vertraagd zullen worden, hetgeen mede afhankelijk is van de ontwikkeling van de olieprijs.

De Divisie Salvage is niet gevoelig voor conjuncturele ontwikkelingen vanwege het onvoorspelbare karakter van scheepsongevallen.

De strategie voor de Divisie Transport & Heavy Lift om meer langlopende contracten af te sluiten draagt bij aan het stabiliteitsprofiel van de inkomsten. De recessie zal met name voelbaar worden in de zogenaamde 'spot business'. Gedurende 2008 is er nauwelijks een effect van de recessie geweest op de activiteiten van de Divisie Transport & Heavy Lift. De verwachtingen voor deze Divisie zijn mede afhankelijk van de ontwikkelingen in de energiemarkt. Bij een blijvend lage olieprijs kunnen projecten worden uitgesteld, waardoor de toekomstige bezetting van het materiaal negatief beïnvloed kan worden.

OPERATIONELE RISICO'S

SMIT is actief over de gehele wereld. De activiteiten zijn daarom blootgesteld aan de economische, juridische en politieke risico's van de landen waarin SMIT actief is. SMIT bestaat uit vier Divisies, elk met een verschillend risicoprofiel. Het risicoprofiel van elk bedrijfsonderdeel is afhankelijk van de aard van de activiteit.

SMIT HARBOUR TOWAGE: Deze Divisie verleent assistentie aan binnenkomende en uitgaande schepen bij havens. Het economische klimaat en de klimatologische omstandigheden ter plaatse beïnvloeden de hoeveelheid scheepsassistenties. Door geografische spreiding en een verantwoorde keuze van het type havens is er sprake van een goede risicospreiding.

De directe klanten van de harbour towage activiteiten kunnen zowel reders, scheepslindiensten, havenagenten als havenautoriteiten zijn. Afhankelijk van de grootte van de haven kan dit variëren van enige tientallen tot enige duizenden klanten voor een haven. SMIT streeft naar het afsluiten van meerjarige contracten waarbij normaliter de tarieven op jaarbasis worden herzien. Hierin kunnen wijzigingen in de lokale loonkostenontwikkeling, ontwikkeling van brandstofprijzen en de beschikbare capaciteit van de sleepboten worden meegenomen. Een adequate tariefsontwikkeling kan niet altijd worden gegarandeerd: deze is mede afhankelijk van de concurrentieverhoudingen in de haven en de ontwikkeling van de regionale concurrentiepositie van de betrokken haven.

De aanwezigheid in een haven kan onderworpen zijn aan lokale goedkeuring. Dat kan via een meerjarige concessie, een vergunning of open competitie. SMIT heeft een gemêleerde portefeuille maar is voornamelijk aanwezig in havens waar vrije concurrentie heerst. Het is mogelijk dat vergunningen en concessies niet worden verlengd of gegund waardoor de beschikbare sleepbootcapaciteit overmatig zou kunnen worden. De verkoopprijs van een gebruikte sleepboot is echter afhankelijk van de marktvraag.

Gestandaardiseerde designs bevorderen de multi-inzetbaarheid van de sleepboten en verminderen het risico dat er overcapaciteit ontstaat. Deze beleidslijn is de laatste jaren ingezet. De gebruikte designs zijn zodanig gekozen dat de schepen gebouwd voor de Divisie Harbour Towage in redelijke mate ingezet kunnen worden voor langdurige werkzaamheden in de Divisie Terminals en voor korte periodes ter assistentie bij activiteiten van de Divisie Salvage. Tot slot zijn schepen van dit design mondiaal erkend en daardoor meer courant bij eventuele verkoop.

Een vast onderhoudsprogramma houdt de schepen in een goede staat van onderhoud. Een interne onafhankelijke periodieke controle toetst de staat van onderhoud.

SMIT TERMINALS: Deze Divisie biedt een totaalpakket rond het maritieme beheer van olie- en gasterminals (on- en offshore) van derden. Dit kunnen zowel importterminals als exportterminals zijn. De ontwikkeling van de terminalmarkt hangt (met een aantal jaren vertraging) samen met de exploitatie- en investeringsactiviteiten van de oliemaatschappijen. De klanten binnen deze Divisie zijn de olie- en gasmaatschappijen, meestal met participatie van lokale partijen. Gegeven de relatief stabiele kasstromen van de terminalprojecten is het risicoprofiel laag.

Op basis van een specificatie van een klant, voor de aan te bieden vaartuigen en diensten, wordt een aanbieding opgesteld. Nieuwe olie- en gas-exportterminals worden meestal ontwikkeld in geografisch afgelegen gebieden of regio's die een sterke economische ontwikkeling doormaken. Nieuwe importterminals voor gas worden doorgaans ontwikkeld in meer ontwikkelde regio's. Werkzaamheden worden normaliter uitgevoerd op basis van langlopende contracten met een vaste prijs voor de contractperiode. Contracten kunnen zowel euro- als dollargerelateerd zijn.

Localisatie-programma's (het trainen van lokale werknemers) zijn vaak onderdeel van de aanbieding. Toegang tot de lokale arbeidsmarkt is daarvoor een vereiste. Met name bij nieuw op te starten terminals wordt vaak samengewerkt met een lokale partner voor de werving en selectie van de bemanning. Gegeven het feit dat er langdurige strategische samenwerkingsverbanden met deze lokale partners worden aangegaan is de Directie van SMIT direct betrokken bij het selectie- en keuzeproses van de beoogde lokale partner.

In de meeste contracten is prijsindexatie toegestaan. Echter in een aantal gevallen is dit niet het geval en wordt er risico gelopen ten aanzien van de loonkostencomponent. In die gevallen vindt, voor een juiste inschatting van de loonkostenontwikkeling, afstemming plaats met de lokale partner. De benodigde brandstof is voor rekening van de klant waardoor op dit punt geen prijsrisico wordt gelopen.

Gegeven de mix van in te schatten juridische, politieke en economische risico's wordt een gedifferentieerde disconteringsvoet voor investeringen gehanteerd, die gebaseerd is op de inschatting van de grootte van de te nemen risico's. Deze afstemming vindt plaats in de Tenderboard waarbij ook afstemming plaatsvindt van de wenselijkheid en mogelijkheden om eventuele overige risico's te matigen.

SMIT SALVAGE: Deze Divisie houdt zich bezig met opdrachten die voortkomen uit scheepsongevallen. De jaarlijkse grootte van deze markt is onvoorspelbaar, evenals de winstgevendheid van de projecten. De te verwachten resultaten worden geschat op basis van een meerjarig gemiddelde. Bij de verslaglegging worden financieel nog niet afgewikkelde hulpverleningen voorzichtig gewaardeerd.

Gegeven de aard van de werkzaamheden zijn de operationele risico's groot in deze Divisie. Bij 'droge bergingen' of vaartuigen in nood, roept de eigenaar of de bemanning de assistentie van deze Divisie in op het moment dat de operationele risico's te groot zijn. Daarom hebben zij soms het vaartuig verlaten. Risicomanagement van deze operationele risico's vindt voornamelijk plaats door bij dit type bergingen gebruik te maken van eigen getraind en ervaren personeel. De persoonlijke veiligheid staat hierbij voorop. Hoewel er veel afstemming plaatsvindt tussen de operationele organisatie van het project en de technische begeleiding op kantoor zijn de bergingsinspecteurs in deze situaties verantwoordelijk en geautoriseerd om te allen tijde naar bevinding van zaken te handelen. Door alleen gebruik te maken van goed getrainde, ervaren bergingsinspecteurs probeert SMIT de operationele risico's te matigen. Het komt echter voor dat SMIT niet in staat blijkt het vaartuig en/of de lading te behouden.

Contracten voor vaartuigen in nood worden veelal op basis van gestandaardiseerde Lloyd's Open Forms (LOFs) afgesloten met verzekeringsmaatschappijen waarbij de scheepseigenaren recht van inspraak hebben. De vergoeding voor een dergelijke LOF-berging is gebaseerd op een waarderingsmechanisme dat gerelateerd is aan een scala van elementen, waaronder de geborgen waarde van het vaartuig en de lading, technische complexiteit van de berging, milieurisico's, inzet van eigen materieel en materieel van subcontractors. Deze waardering leidt tot een lumpsum-bedrag waarvan de hoogte van zoveel factoren afhankelijk is dat deze hoogte niet vooraf vaststaat. De verplichting voor de berger behelst het inzetten van alle beschikbare kennis, kunde, materialen en middelen om het vaartuig te bergen. De beloning wordt vastgesteld middels onderhandelingen met de klant of via een arbitrageprocedure.

Indien SMIT tijdens een LOF-berging meent dat de vergoeding van de berging minder zal zijn dan de daarmee gemoeide kosten kan het LOF-contract worden omgezet van een contract op 'no cure -

no pay' basis naar een daghuurvergoeding (SCOPIC). Dit beperkt de financiële risico's voor SMIT. SMIT volgt elk onderhanden LOF-project op de voet en beoordeelt voortdurend of een waarschijnlijke LOF-vergoeding versus de kosten van het ingezette materieel in balans is. Bij twijfel wordt SCOPIC van kracht verklaard.

Contracten voor het bergen van gezonken of gestrande vaartuigen worden veelal gegund op basis van open tenders. Hierbij is een adequate risicoafweging van de voorgestelde technische oplossing essentieel. Voor elk project worden meerdere technische oplossingen uitgewerkt op basis van de aanwezige kennis over het te bergen of te verwijderen object en de lokale situatie. De uitgewerkte technische oplossingen worden onder andere op haalbaarheid getoetst door 'peer reviews' tussen de nautische ingenieurs. Projecten kunnen worden gegund op basis van een lumpsum- of volledige daghuurstructuur voor de inzet van de te gebruiken materialen en mensen, of een combinatie van daghuur met een daaraan verbonden maximum.

Om de financiële risico's te beperken wordt zoveel mogelijk, afhankelijk van de beschikbaarheid, gebruik gemaakt van materieel uit de andere Divisies van SMIT. Materieel wordt ter beschikking gesteld tegen marktconforme tarieven; de inzet van derde partijen wordt geminimaliseerd.

Elk project van materiële omvang wordt eerst besproken in de Tenderboard voordat er een bieding wordt gedaan. De maritieme omstandigheden blijven echter de grote onzekere factor bij het uitvoeren van de gegunde werken. Er moet veelal onder water worden gewerkt in minder ontwikkelde gebieden met grote getijdenbewegingen en veranderlijke stromingen en weersomstandigheden. Het zicht kan minimaal zijn en de structuur van het te bergen vaartuig kan veranderen en verslechteren, zowel voorafgaand als tijdens een berging zonder dat daar vooraf zicht

Havensleepboot 'Smit Aruba' is actief voor SMIT Harbour Towage in de haven van Rotterdam.

op is. De omstandigheden zijn niet in alle gevallen volledig vooraf te bepalen. Hierdoor kan het gebeuren dat de kosten van een bergingsproject hoger uitvallen dan de opbrengst.

SMIT TRANSPORT & HEAVY LIFT: De transportmarkt is een combinatiemarkt. Deze heeft de karakteristieken van een spotmarkt (de verhuur van pontons). Binnen deze markt verhuurt SMIT eveneens de beschikbare anchor handling tug supply vessels (AHTS-vaartuigen) en andere gespecialiseerde transportvaartuigen op middellange termijn. Bij voorkeur voor een periode van twee tot vijf jaar. Voor de AHTS-vaartuigen bestaat de klantenportefeuille uit bedrijven die opereren in de olie- en gassector. De inzet van vaartuigen van SMIT is voornamelijk ondersteunend voor de productieactiviteiten van olie- en gasmaatschappijen. Onderdeel van de strategie van SMIT ter beperking van de volatiliteit is het overwegend investeren in ondersteunende vaartuigen op basis van contracten voor middellange termijn en in mindere mate in de pontons.

De heavy lift markt is cyclisch en overwegend gerelateerd aan de civiele - en maritieme constructiemarkt en de energiemarkt. Investeringsvinden op dit moment niet plaats vanwege de hoge nieuwbouwkosten in combinatie met de beperkte groeimogelijkheden. Goed onderhoud van het bestaande materieel is hier van groot belang.

De afgelopen jaren werden gekarakteriseerd door een grote vraag, waarbij de heavy lift capaciteit van SMIT veelal is ingezet in de energiemarkt, de scheepsbouwmarkt en bij bergingswerkzaamheden.

De markt voor subsea activiteiten is vooral afhankelijk van de cycli in de olie- en gasindustrie. Het (duik)materieel is in eigendom, terwijl personeel veelal wordt ingehuurd.

Capaciteitsplanning speelt bij alle activiteiten een cruciale rol. Stagnatie van opdrachten of uitstel van projecten kan leiden tot tijdelijke bezettingsverliezen. De onderneming beperkt zoveel mogelijk het risico van onderbezetting door het aangaan van lange termijn contracten. Daarnaast streeft SMIT er voortdurend naar om synergievoordelen te behalen door de inzet van materieel bij verschillende Divisies.

FINANCIËLE RISICO'S

GEBRUIK DERIVATEN

De onderneming zet op beperkte schaal derivaten in ter afdekking van risico's. Het gaat daarbij om standaard contracten waaraan geen bijzondere uitvoeringsrisico's verbonden zijn. Derivaten mogen slechts worden afgesloten na formele goedkeuring door de Directie.

VALUTARISICO

Een belangrijk deel van de inkomsten en uitgaven van SMIT wordt afgerekend in vreemde valuta. De belangrijkste valuta's naast de euro zijn de US dollar, de Singapore dollar en de Zuid-Afrikaanse

rand. Het beleid van SMIT is erop gericht om valutarisico's bij bedrijfsactiviteiten af te dekken (ten opzichte van de functionele valuta) met valutatermijntransacties en valuta-swaps. In beginsel wordt de netto vermogenspositie van buitenlandse deelnemingen niet gedekt. Het translatierisico bij de omrekening van de netto resultaten van buitenlandse groepsmaatschappijen naar euro's wordt evenmin afgedekt.

RENTERISICO

Van minimaal 50% van de langlopende schulden legt de onderneming de rentetarieven vast. Hierbij worden derivaten gebruikt om variabele rentetarieven op de langlopende leningen te fixeren.

KREDIETRISICO

Het risico van oninbare vorderingen op afnemers varieert per Divisie. In het algemeen geldt dat SMIT geen belangrijk kredietrisico loopt op individuele afnemers. Voor grote, risicovolle projecten worden garanties gevraagd om het kredietrisico te dekken. In de bergingsindustrie is het gebruikelijk garanties te bedingen bij hulpverleningen. Het kredietrisico wordt hierdoor in belangrijke mate afgedekt.

Voor een nadere toelichting op de financiële instrumenten en het valutarisicobeheer wordt verwezen naar pagina 79 van de jaarrekening.

FINANCIËRINGSRISICO

Voor de financiering van het investeringsprogramma is een vijfjarige Senior Multicurrency Revolving Credit Facility overeengekomen met een syndicaat van banken. In het verslagjaar is deze kredietfaciliteit uitgebreid tot een bedrag van EUR 400 miljoen. Ultimo 2008 bedraagt de resterende looptijd van deze kredietfaciliteit vier jaar. Terugbetaling van de lening vindt plaats in één bedrag aan het einde van de looptijd. In de leningovereenkomst is een aantal ratio's ('Financial Covenants') afgesproken. Het lopende investeringsprogramma kan uit de bestaande kredietfaciliteit worden gefinancierd.

OVERIGE RISICO'S EN BEHEERSMAATREGELEN

PROJECTRISICO'S

De aard van de activiteiten brengt met zich mee dat SMIT regelmatig projecten uitvoert die mogelijke risico's met zich meebrengen. Om risico's te beheersen is adequaat projectmanagement essentieel. SMIT besteedt daarom veel aandacht aan voortdurende opleiding en training van medewerkers met veel aandacht voor veiligheid en milieu. De SHE-Q afdeling ontwikkelt instrumenten om veiligheids- en milieurisico's in kaart te brengen en beheersingsmaatregelen te definiëren. SHE-Q toetst regelmatig de werking hiervan met audits, waaronder specifieke audits van de vloot. Het opstellen van budgetten en het regelmatig vaststellen van prognoses van de verwachte resultaten van projecten beperken de financiële risico's die voortvloeien uit de operaties. Een belangrijk beheersingsinstrument bij het aangaan van omvangrijke, nieuwe contracten is de Tenderboard-procedure.

KLEINERE LOCATIES

Lokaal management wordt geacht de complexiteit te overzien van het opereren in specifieke lokale omstandigheden. Significante risico's kunnen zich bijvoorbeeld voordoen in het geval de wetgeving aan sterke verandering onderhevig is of de implementatie en handhaving onzeker zijn. Het blijkt moeilijk te zijn gekwalificeerde werknemers voor een langere periode in afgelegen gebieden te plaatsen. De schaal van de lokale operatie is soms te klein voor een volwaardige en uitgebreide organisatie met uitgebreide back-up-structuren. Om dit op te vangen geeft SMIT extra operationele ondersteuning aan lokale managementteams door periodieke bezoeken van verantwoordelijke operationele managers uit de Divisies en gespecialiseerde stafmedewerkers.

DEELNEMINGEN

Een belangrijk deel van het vermogen bestaat uit investeringen in joint ventures. Bij alle niet-geconsolideerde deelnemingen is SMIT direct of indirect vertegenwoordigd in het bestuur. Hierdoor heeft SMIT toegang tot (tussentijdse) rapporteringen. Een externe accountant controleert de cijfers van de niet-geconsolideerde deelnemingen.

INTERNE RAPPORTAGE

SMIT kent een strikt systeem van interne rapportages en begrotingscycli. De financiële rapportages worden centraal beoordeeld en vergeleken met de goedgekeurde begrotingen. Prognoses worden per kwartaal getoetst en waar nodig aangepast. Er zijn vaste procedures voor onder andere investeringen en desinvesteringen.

VERZEKERINGEN

SMIT heeft een adequaat verzekeringspakket afgesloten voor de materiële vaste activa en aansprakelijkheid ten opzichte van derden.

CODE OF CONDUCT

De algemene normen en waarden met betrekking tot zakelijk verkeer die voor alle werkmaatschappijen en onze medewerkers gelden zijn vastgelegd in de gedragscode van SMIT. Het belang van de naleving van deze 'Code of Conduct' wordt door de Directie voortdurend formeel en informeel benadrukt. Ook heeft SMIT een eenduidige klokkenluidersregeling. Deze voorziet er in dat werknemers zonder gevaar voor hun rechtspositie de mogelijkheid hebben te rapporteren over vermeende onregelmatigheden.

LETTERS OF REPRESENTATION

Binnen SMIT worden jaarlijks interne 'Letters of Representation' afgegeven door General Managers en Finance Managers. Hierin leggen zij verantwoording af over de naleving van interne procedures en wet- en regelgeving.

INFORMATIEVERSTREKKING

SMIT hanteert open en transparante communicatie met haar kapitaalverschaffers en de financiële gemeenschap. In dat kader onderhoudt SMIT regelmatig contact met analisten, beleggers en de financiële media. Daarnaast worden de communicatie en de contacten periodiek geëvalueerd. In 2008 zijn voor het eerst twee van deze bijeenkomsten toegankelijk geweest via webcasting en een inbelvergadering. Dit zal in het komende jaar voortgezet

worden. De presentaties die SMIT verstrekt aan analisten en (institutionele) beleggers en op persconferenties en de webcasts, zijn na publicatie toegankelijk via de website.

FINANCIËLE VERSLAGGEVING, JAARREKENING, AUDITCOMMISSIE, WINSTBESTEMMING EN ROL VAN DE ACCOUNTANT

De manier waarop financiële berichten tot stand komen en de wijze van toezicht hierop, zijn vastgelegd in interne regels. Hierin zijn de verantwoordelijkheden en werkwijze van de betrokkenen, de Directie, de Raad van Commissarissen en de externe accountant gedefinieerd. De procedures worden periodiek geëvalueerd en waar nodig aangepast. De jaarrekening van de vennootschap wordt opgemaakt en ondertekend door de Directie en de Raad van Commissarissen. De jaarrekening wordt vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De externe accountant woont de vergadering bij van de Raad van Commissarissen waarin de jaarrekening wordt besproken, evenals de vergadering voorafgaand aan de bekendmaking van de halfjaarcijfers.

In 2008 is de Raad van Commissarissen aangewezen als het orgaan dat de taken van de auditcommissie vervult. Deze taken bestaan, onder meer, uit het monitoren van de integriteit van de financiële rapportages, risicobeheer en het functioneren van de externe accountant.

Het reserverings- en dividendbeleid wordt als apart agendapunt tijdens de Algemene Vergadering van Aandeelhouders behandeld en verantwoord. Eén van de primaire doelstellingen van SMIT is het creëren van aandeelhouderswaarde, zowel door het realiseren van groei als door het uitkeren van dividend aan aandeelhouders. Het reserveringsbeleid van SMIT is gericht op het realiseren, dan wel handhaven van de financiële balansverhoudingen die nodig zijn om de groeidoelstellingen van de onderneming te behalen. Tegelijkertijd staat SMIT een stabiele uitkering voor aan haar kapitaalverschaffers. Toepassing van deze beginselen leidt over het algemeen tot reservering van circa 50% van de winst. Het dividend wordt uitgekeerd in een vorm die recht doet aan de financiële structuur van de vennootschap en, voor zover mogelijk, aan de belangen van aandeelhouders.

De externe accountant wordt benoemd door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op voordracht van de Raad van Commissarissen. De benoeming van de accountant wordt jaarlijks geagendeerd. Periodiek vindt een grondige beoordeling plaats van het functioneren van de externe accountant door de Raad van Commissarissen en de Directie. De Directie rapporteert aan de Raad van Commissarissen over de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant, evenals zijn onafhankelijkheid van de onderneming. Op grond van de geldende beroepsvoorschriften rapporteert de externe accountant aan de Directie en de Raad van Commissarissen over zijn onafhankelijkheid ten opzichte van SMIT.

De externe accountant van de vennootschap is voorts aanwezig bij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. In deze vergadering kunnen vragen worden gesteld aan de externe accountant over zijn verklaring over de getrouwheid van de jaarrekening.

BESCHERMINGSMAATREGELEN

De statuten van Smit Internationale N.V. bieden de mogelijkheid van uitgifte van cumulatief preferente aandelen. Smit Internationale N.V. heeft een optieovereenkomst gesloten met de Stichting Preferente Aandelen Smit Internationale, op grond waarvan de vennootschap de stichting een optie heeft verleend op het verkrijgen van cumulatief preferente aandelen tot het nominale bedrag aan uitstaande gewone aandelen op het moment van uitoefening. De stichting kan door haar optierecht uit te oefenen 50% van de zeggenschap verwerven. De stichting heeft als doel het behartigen van de belangen van Smit Internationale N.V. en haar groepsmaatschappijen en wel op zodanige wijze dat de belangen van de SMIT groep en de belangen van alle daarbij betrokkenen op een zo goed mogelijke wijze worden gewaarborgd, en dat de invloeden die de zelfstandigheid en/of de continuïteit en/of de identiteit van de SMIT groep in strijd met die belangen zouden kunnen aantasten, naar maximaal vermogen worden geweerd en voorts al hetgeen met het vorenstaande in de ruimste zin verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn. In het kader van haar doelstelling kan de stichting de optie uitoefenen, indien zich een (dreigende) niet gewenste zeggenschapsverkrijging of een (dreigende) niet gewenste uitoefening van zeggenschap ten aanzien van SMIT voordoet, zoals een vijandig bod of een uitoefening van aandeelhoudersrechten door één of meer aandeelhouders die het belang van SMIT, haar onderneming en die van de daarbij betrokken belanghebbenden kunnen schaden. SMIT ziet de uitoefening van het optierecht door de stichting in zijn algemeenheid als een tijdelijke maatregel om een periode van overleg te creëren, alternatieven te kunnen overwegen en zo nodig te implementeren en daarmee de belangen van de vennootschap en haar belanghebbenden te waarborgen.

GEVOLGEN VAN EEN OPENBAAR BOD VOOR BELANGRIJKE OVEREENKOMSTEN

In aanvulling op elders in het jaarverslag opgenomen informatie zoals bedoeld in Artikel 1 van het Besluit artikel 10 overnamerichtlijn, wordt onderstaand nadere informatie verstrekt over de gevolgen van een openbaar bod voor belangrijke overeenkomsten.

Bij belangrijke deelnemingen van SMIT zijn in de aandeelhoudersovereenkomsten zogenaamde 'change of control' bepalingen opgenomen. Dit betekent dat bij een 'change of control' de joint venture overeenkomst kan worden ontbonden door de partner, waarbij over het algemeen een boeteclausule is opgenomen. Het betreft de deelnemingen KST, SMIT Rebocadores Do Brasil, Ocean Marine Services en Adriatic Towage. Bij de joint venture Asian Lift is geen 'change of control' bepaling opgenomen, echter de partner dient toestemming te geven voor de overdracht van de aandelen waarbij de partner het recht heeft een bod te doen op de door SMIT gehouden aandelen.

'Change of control' bepalingen zijn ook opgenomen in een belangrijk deel van de contracten met klanten van met name de Divisie Terminals. Deze bepalingen geven de wederpartij het recht de overeenkomst te beëindigen in geval van wijziging van de zeggenschap in SMIT. Daarnaast zijn in een aantal contracten met klanten 'termination for convenience' bepalingen opgenomen waarbij de wederpartij, ongeacht of er sprake is van een 'change of control' de overeenkomst kan beëindigen, over het algemeen

met inachtneming van een opzegtermijn en/of betaling van een afkoopsom. De genoemde bepalingen zijn van toepassing bij 65% van de contracten van de divisie Terminals.

SMIT heeft met een syndicaat van banken een Senior Multicurrency Revolving Credit Facility Agreement van EUR 400 miljoen getekend. In de overeenkomst is een 'change of control' bepaling opgenomen. In het geval van een 'change of control' kan het verstrekken van additionele financiering onder de faciliteit gestaakt worden of kan de verstrekte financiering geheel of gedeeltelijk, na een periode van dertig dagen, worden teruggeëist.

Zoals vermeld onder Remuneratiebeleid op pagina 36 van dit jaarverslag, gelden er geen bijzondere vergoedingen voor de statutair directeur bij een 'change of control' van SMIT. Voor de Chief Financial Officer, de twee Managing Directors van de Divisies, de Director Shared Resources, de Group Controller en de General Counsel geldt dat zij bij uitdiensttreding binnen de periode van een jaar als gevolg van een 'change of control' van SMIT recht hebben op een vergoeding gebaseerd op de kantonrechterformule met een minimum van twee jaarsalarissen.

BESTUURSVERKLARING

VERKLARING

als bedoeld in artikel 5:25c lid 2 sub c Wet op het financieel toezicht

De ondergetekenden:

1. B. Vree, in zijn hoedanigheid van enig statutair directeur van SMIT Internationale N.V., een naamloze vennootschap, statutair gevestigd te Rotterdam (de 'Vennootschap'); en
2. G.L. Bruinsma, in zijn hoedanigheid van Chief Financial Officer van de vennootschap,

verklaren, dat voor zover hun bekend,

- 1° de jaarrekening over het boekjaar 2008 een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en het resultaat van de vennootschap en de gezamenlijk in de consolidatie opgenomen ondernemingen; en
- 2° het jaarverslag over het boekjaar 2008 een getrouw beeld geeft omtrent de toestand op de balansdatum (31 december 2008), de gang van zaken gedurende 2008 bij de vennootschap en de met haar verbonden ondernemingen waarvan de gegevens in haar jaarrekening zijn opgenomen en in het jaarverslag de wezenlijke risico's waarmee de vennootschap wordt geconfronteerd, zijn beschreven.

Getekend te Rotterdam op 13 maart 2009.

VERSLAG VAN DE STICHTING PREFERENTE AANDELEN

De Stichting Preferente Aandelen Smit Internationale, gevestigd te Rotterdam, heeft ten doel het behartigen van de belangen van Smit Internationale N.V. en haar groepsmaatschappijen, evenals van de ondernemingen die door de vennootschap en haar groepsmaatschappijen in stand worden gehouden. Dit vindt plaats op zodanige wijze dat de belangen worden gewaarborgd van:

- ▶ de vennootschap, haar groepsmaatschappijen, de in stand gehouden ondernemingen en de belangen van alle daarbij betrokkenen;
- ▶ de zelfstandigheid, continuïteit en identiteit van de vennootschap, haar groepsmaatschappijen en de in stand gehouden ondernemingen.

Per balansdatum waren geen cumulatief preferente aandelen Smit Internationale N.V. uitgegeven. Tussen Smit Internationale N.V. en de Stichting Preferente Aandelen Smit Internationale is met betrekking tot de cumulatief preferente aandelen op 25 september 1997 een optieovereenkomst gesloten, die via een addendum op 20 oktober 2008 is gewijzigd. Daarbij heeft de stichting zich tegenover Smit Internationale N.V. verplicht de uitoefening van de optie te beperken tot een aantal cumulatief preferente aandelen dat gelijk is aan het aantal gewone aandelen dat ten tijde van de uitoefening van de optie is geplaatst. In het kader van haar doelstelling kan de stichting de optie uitoefenen, indien zich een (dreigende) niet gewenste zeggenschapsverkrijging of een (dreigende) niet gewenste uitoefening van zeggenschap ten aanzien van Smit Internationale N.V. en haar groepsmaatschappijen voordoet, evenals ten aanzien van de ondernemingen die door de vennootschap en haar groepsmaatschappijen in stand worden gehouden, zoals een vijandig bod of een uitoefening van aandeelhoudersrechten door één of meer aandeelhouders die het belang van de SMIT-groep, haar onderneming en die van de daarbij betrokken belanghebbenden kunnen schaden.

Tijdens het verslagjaar vergaderde het bestuur van de stichting twee keer met de Directie van de vennootschap om zich te laten informeren over de jaarcijfers over 2007 en de gang van zaken bij de vennootschap. Daarnaast zijn er twee extra vergaderingen met de Directie belegd ten tijde van de overnamepoging door Boskalis. Het bestuur van de stichting heeft zich uitvoerig laten informeren over de gang van zaken in dit traject door onder meer de Directie, de Raad van Commissarissen en de Centrale Ondernemingsraad alsmede door Boskalis. In dit proces heeft de stichting zich laten bijstaan door een onafhankelijk juridisch adviseur. Ook heeft een delegatie van het bestuur van de stichting de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Smit Internationale N.V. in 2008 bijgewoond.

Alle bestuurders van de stichting zijn onafhankelijk van Smit Internationale N.V. Voor benoeming van bestuurders van de stichting is geen goedkeuring van de Directie of de Raad van Commissarissen van de vennootschap nodig.

De leden van het bestuur zijn:

Mr. J. de Vroe, Voorzitter
Mr. R.A.F. van de Kamp
Dr. J.C.M. Hovers
Ir. D. de Waard
Mr. R.P. Voogd

Rotterdam, 13 maart 2009

Bestuur Stichting Preferente Aandelen Smit Internationale

AANDEELHOUDERSPAGINA

HET AANDEEL SMIT INTERNATIONALE N.V.

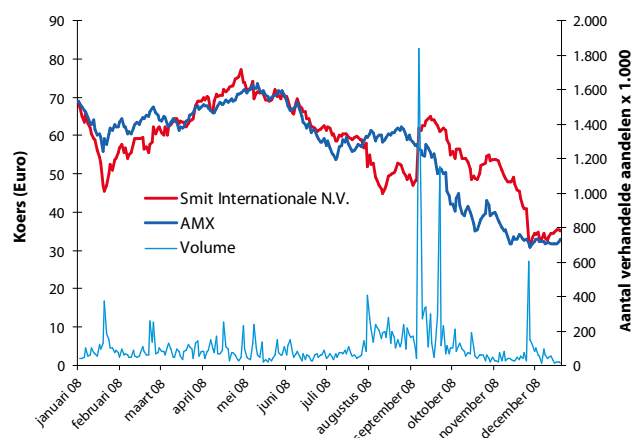
Het aandeel Smit Internationale N.V. is genoteerd aan NYSE Euronext Amsterdam. Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt EUR 138,0 miljoen. Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit: 24,0 miljoen gewone aandelen, 28,8 miljoen cumulatief preferente aandelen en 7,2 miljoen cumulatief preferente financieringsaandelen. Alle aandelen hebben een nominale waarde van EUR 2,30.

In 2008 zijn 1.580.329 aandelen uitgegeven in verband met de uitbreiding van het belang in URS. Daarnaast is door de uitgifte van stockdividend het aantal uitgegeven aandelen gedurende de verslagperiode toegenomen met 414.147 stuks. Het geplaatste kapitaal bestaat derhalve per 31 december 2008 uit 17.813.586 gewone aandelen. Alle geplaatste aandelen zijn volgestort. De vennootschap had ultimo 2008 geen eigen aandelen in bezit.

Op 1 januari 2009 hebben de volgende aandeelhouders op grond van de Wet Melding Zeggenschap in ter beurse genoteerde vennootschappen hun kapitaalbelang gemeld aan de Autoriteit Financiële Markten (www.afm.nl):

Koninklijke Boskalis Westminster N.V.	20,01%
Aviva plc	10,11%
Fairplay Schelde GmbH	9,99%
Delta Deelnemingen Fonds N.V.	5,52%
Janivo Beleggingen B.V.	5,37%
ING Groep N.V.	4,83%
WAM Acquisitions GP, Inc.	4,56%
Barclays Global Investors	4,29%
JPMorgan Chase & Co	4,20%

ONTWIKKELINGEN IN DE BEURSNOTERING IN 2008

Ontwikkeling van de aandelenkoers in 2008

Ultimo 2005	EUR 27,60
Laagste slotkoers 2006	EUR 26,52
Hoogste slotkoers 2006	EUR 41,00
Ultimo 2006	EUR 40,85
Laagste slotkoers 2007	EUR 42,25
Hoogste slotkoers 2007	EUR 70,39
Ultimo 2007	EUR 70,00
Laagste slotkoers 2008	EUR 29,06
Hoogste slotkoers 2008	EUR 78,01
Ultimo 2008	EUR 35,09

DIVIDEND

Voorgesteld wordt een dividend van EUR 3,00 per aandeel (2007: EUR 3,00) in lijn met het dividendbeleid van SMIT. Het dividend kan worden opgenomen in contanten of in aandelen. De waarde van het dividend in aandelen zal maximaal 2,25% hoger zijn dan het dividend in contanten.

PUBLICATIEDATA

6 mei 2009	Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders
8 mei 2009	Eerste beursnotering ex-dividend
4 juni 2009	Betaalbaarstelling dividend
6 augustus 2009	Bekendmaking halfjaarcijfers 2009
4 maart 2010	Bekendmaking jaarcijfers 2009
12 mei 2010	Jaarlijkse Algemene Vergadering van Aandeelhouders

Dit jaarverslag wordt behandeld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op woensdag 6 mei 2009 om 14.30 uur. De vergadering zal plaatsvinden op het hoofdkantoor van Smit Internationale N.V. aan de Waalhaven O.Z. 85, 3087 BM te Rotterdam.

Voor verdere informatie:
Ben Vree, Voorzitter Directie
Tel.: 010-4549911
Fax: 010-4549298
E-mail: b.vree@smit.com

*De 'Wolraad Woltemade' sleept platform
'Al Baraka' langs de Zuid-Afrikaanse kust.*

*SMIT Harbour Towing assisteert olieboorplatform
'Blackford Dolphin' tijdens tests in de Europoort, Rotterdam.*

SMIT INTERNATIONALE N.V. JAARREKENING 2008

INHOUDSOPGAVE

Geconsolideerde winst- en verliesrekening	50
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	51
Geconsolideerde balans (vóór winstverdeling)	52
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	53
Toelichting behorende tot de geconsolideerde jaarrekening	
1. Algemeen	54
2. Overeenstemming met International Financial Reporting Standards (IFRS)	
2.1 Overeenstemmingsverklaring	54
2.2 Nog niet toegepaste nieuwe standaarden en interpretaties	54
3. Belangrijkste grondslagen voor financiële verslaggeving	55
3.1 Opmaak en waardering	55
3.2 Consolidatie	55
3.3 Vreemde valuta	56
3.4 Afgeleide financiële instrumenten	56
3.5 Bijzondere waardeverminderingen	57
3.6 Immateriële vaste activa	57
3.7 Materiële vaste activa	58
3.8 Voorraden	58
3.9 Onderhanden werk	58
3.10 Vorderingen en schulden	58
3.11 Rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen	58
3.12 Voorzieningen	58
3.13 Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	58
3.14 Personeelsbeloningen	59
3.15 Opbrengsten	59
3.16 Lasten	59
3.17 Netto financieringslasten	59
3.18 Winstbelastingen	59
3.19 Dividenden	61
3.20 Geconsolideerd kasstroomoverzicht	61
3.21 Gesegmenteerde informatie	61
3.22 Vaste activa aangehouden voor verkoop en beëindigde bedrijfsactiviteiten	61
4. Gesegmenteerde informatie	62
5. Overige bedrijfsopbrengsten	63
6. Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	64
7. Lonen, salarissen en sociale lasten	64
8. Afschrijvingen en amortisaties	65
9. Netto financieringslasten	65
10. Winstbelastingen	66
11. Immateriële vaste activa	67
12. Materiële vaste activa	68
13. Overname van resterend deel voormalige joint venture	69
14. Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	70
15. Langlopende vorderingen	71
16. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen	71
17. Voorraden	71
18. Onderhanden werk	72
19. Handels- en overige vorderingen	72
20. Geldmiddelen en kasequivalenten	72
21. Rentedragende leningen en overige kortlopende financieringsverplichtingen	72
22. Handelsschulden en overige te betalen posten	72
23. Rentedragende leningen en overige langlopende financieringsverplichtingen	73
24. Personeelsbeloningen	74
25. Voorzieningen	76

26.	Eigen vermogen	77
27.	Winst per aandeel	78
28.	Financiële instrumenten	78
29.	Niet in de balans opgenomen verplichtingen	83
30.	Verbonden partijen	83
Vennootschappelijke balans Smit Internationale N.V. (vóór winstverdeling)		84
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening		84
Toelichting behorende tot de vennootschappelijke jaarrekening		85
1.	Algemeen	85
2.	Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	85
3.	Financiële vaste activa	85
4.	Overige vorderingen	86
5.	Geldmiddelen en kasequivalenten	86
6.	Handelsschulden en overige te betalen posten	86
7.	Eigen vermogen	86
8.	Werknemers	88
9.	Opgave honoraria accountant	88
10.	Niet in de balans opgenomen verplichtingen	88
Overige gegevens		88
1.	Accountantsverklaring	88
2.	Voorstel winstverdeling	89

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

(in EUR 1.000)

			2008	2007
Opbrengsten	(4)	704.818	546.523	
Overige bedrijfsopbrengsten	(5)	3.561	4.960	
Totaal bedrijfsopbrengsten			708.379	551.483
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten	(6)	-362.588	-299.960	
Lonen, salarissen en sociale lasten	(7)	-170.185	-126.021	
Afschrijvingen en amortisaties	(8)	-63.093	-30.835	
Som der bedrijfslasten			-595.866	-456.816
Bedrijfsresultaat			112.513	94.667
Financieringsbaten		7.049	4.707	
Financieringslasten		-18.107	-7.882	
Netto financieringslasten	(9)		-11.058	-3.175
Bedrijfsresultaat na financieringslasten en voor winstbelastingen			101.455	91.492
Winstbelastingen	(10)		-18.683	-19.290
Aandeel in resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures	(14)		25.404	33.864
Winst over het boekjaar			108.176	106.066
Toe te rekenen aan:				
Aandeelhouders van de vennootschap			107.808	105.604
Minderheidsbelang			368	462
Winst over het boekjaar			108.176	106.066
Gemiddeld aantal uitstaande aandelen			17.636.070	15.819.110
Gewone winst per aandeel	(27)	EUR	6,11	EUR 6,68
Verwaterde winst per aandeel	(27)	EUR	6,11	EUR 6,68

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT

(in EUR 1.000)

	2008	2007
Netto resultaat rechtstreeks verwerkt in het eigen vermogen		
Valutaomrekeningsverschillen	-4.469	-15.290
Effectief deel van veranderingen in de reële waarde van kasstroomafdekkingsinstrumenten	-9.311	-1.148
Herwaardering (13)	44.632	-
	<u>30.852</u>	<u>-16.438</u>
Winst over het boekjaar	<u>108.176</u>	<u>106.066</u>
Totaalresultaat over het boekjaar	139.028	89.628
Toe te rekenen aan:		
Aandeelhouders van de vennootschap	139.020	89.225
Minderheidsbelang	<u>8</u>	<u>403</u>
Totaalresultaat over het boekjaar	139.028	89.628

SMIT nam in mei 2008 haar eigen simulator in gebruik.

De simulator wordt gebruikt ten behoeve van de interne opleiding van kapiteins.

GECONSOLIDEERDE BALANS (VÓÓR WINSTVERDELING)

(in EUR 1.000)

		31 december 2008	31 december 2007
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	(11)	132.672	6.437
Materiële vaste activa	(12)	629.773	332.663
Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	(14)	73.024	105.116
Langlopende vorderingen	(15)	23.674	26.255
Personeelsbeloningen	(24)	438	416
Uitgestelde belastingvorderingen	(16)	7.200	2.672
		866.781	473.559
Vlottende activa			
Voorraden	(17)	8.927	4.722
Onderhanden werk	(18)	2.166	5.744
Belastingvorderingen		2.538	1.795
Handels- en overige vorderingen	(19)	243.755	207.722
Geldmiddelen en kasequivalenten	(20)	69.814	65.282
		327.200	285.265
Kortlopende verplichtingen			
Rekening-courantkredieten banken	(20)	4.075	20.404
Rentedragende leningen en overige kortlopende financieringsverplichtingen	(21)	16.850	11.461
Belastingverplichtingen		15.616	12.514
Handelsschulden en overige te betalen posten	(22)	203.977	170.848
Derivaten	(28)	2.735	-
Voorzieningen	(25)	2.466	3.748
		245.719	218.975
Uitkomst van vlottende activa min kortlopende verplichtingen		81.481	66.290
Uitkomst van activa min kortlopende verplichtingen		948.262	539.849
Af: Rentedragende leningen en overige langlopende financieringsverplichtingen			
	(23)	313.084	143.269
Personeelsbeloningen	(24)	1.412	229
Uitgestelde belastingverplichtingen	(16)	47.238	21.484
Derivaten	(28)	10.244	-
Voorzieningen	(25)	8.640	9.388
Totaal langlopende verplichtingen		380.618	174.370
Eigen vermogen	(26)	567.644	365.479
Eigen vermogen als volgt gespecificeerd:			
Geplaatst kapitaal		40.971	36.384
Agioreserve		105.031	22.654
Herwaarderingsreserve		44.632	-
Overige reserves		268.546	199.984
Onverdeeld resultaat		107.808	105.604
Totaal eigen vermogen toe te rekenen aan aandeelhouders van de vennootschap		566.988	364.626
Minderheidsbelang		656	853
Totaal eigen vermogen	(26)	567.644	365.479

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

(in EUR 1.000)

	2008	2007
Winst over het boekjaar	108.176	106.066
Aansluiting tot kasstroom uit operationele activiteiten:		
Winst uit verkoop materiële vaste activa	-2.400	-4.726
Afschrijvingen en amortisaties	63.093	30.835
Mutatie voorzieningen	-3.516	-1.333
Interestbaten	-7.049	-4.707
Interestlasten	18.107	7.882
Aandeel in resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures	-25.404	-33.864
Ontvangen dividend van geassocieerde deelnemingen en joint ventures	18.987	10.349
Belastinglast	18.683	19.290
Mutatie werkkapitaal, exclusief geldmiddelen en kasequivalenten	5.506	-17.517
<i>Kasstroom uit bedrijfsactiviteiten</i>	<i>194.183</i>	<i>112.275</i>
Per saldo betaalde interest	-10.158	-4.846
Betaalde winstbelastingen	-18.207	-12.169
Kasstroom uit operationele activiteiten	165.818	95.260
Investerings in materiële vaste activa	-177.311	-104.461
Opbrengst uit verkoop materiële vaste activa	7.147	8.235
Verwerving van dochterondernemingen, na aftrek van verworven geldmiddelen	-74.406	-18.768
Verwerving van geassocieerde deelnemingen en joint ventures	-3.117	-9.296
Overige mutaties in vaste activa	-2.630	-11.737
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-250.317	-136.027
Betaald dividend	-23.624	-13.236
Opname rentedragende leningen en overige langlopende financieringsverplichtingen	176.381	121.089
Aflossing rentedragende leningen en overige langlopende financieringsverplichtingen	-52.075	-65.032
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	100.682	42.821
Toename/(afname) van geldmiddelen en kasequivalenten	16.183	2.054
Geldmiddelen en kasequivalenten begin boekjaar	44.878	42.601
Koers- en omrekeningsverschillen op geldmiddelen	4.678	223
Geldmiddelen en kasequivalenten einde boekjaar	65.739	44.878

De 'Maju Mars' van joint
venture Keppel SMIT Towage.

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

1 ALGEMEEN

Smit Internationale N.V. is een internationaal opererend concern met een leidende positie op het gebied van maritieme services onder gebracht in 4 divisies:

- ▶ Harbour Towage
- ▶ Terminals
- ▶ Salvage
- ▶ Transport & Heavy Lift

Smit Internationale N.V. (hierna: de 'vennootschap'), statutair gevestigd te Rotterdam, is een in Nederland gevestigde naamloze vennootschap. Het aandeel van Smit Internationale N.V. is genoteerd aan NYSE Euronext Amsterdam. De geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap over het boekjaar 2008 omvat de vennootschap en haar dochterondernemingen (tezamen te noemen 'de Groep'). De jaarrekening zal ter vaststelling worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 6 mei 2009. Ten aanzien van de geconsolideerde winst- en verliesrekening van Smit Internationale N.V. is gebruik gemaakt van de vrijstelling ingevolge artikel 2:402 Boek 2 BW. De lijst van gegevens omtrent dochterondernemingen en deelnemingen zoals bedoeld in artikel 379 van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek is gedeponeerd bij het Handelsregister te Rotterdam.

2 OVEREENSTEMMING MET INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS (IFRS)

2.1 OVEREENSTEMMINGSVERKLARING

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met International Financial Reporting Standards die door de Europese Unie zijn aanvaard (hierna: 'EU-IFRS').

De Directie heeft op 13 maart 2009 de jaarrekening opgemaakt.

2.2 NOG NIET TOEGEPASTE NIEUWE STANDAARDEN EN INTERPRETATIES

Een aantal nieuwe standaarden, wijzigingen op standaarden en interpretaties is in 2008 nog niet van kracht en is derhalve niet toegepast op deze geconsolideerde jaarrekening. Voor zover relevant zijn deze hierna samengevat.

- ▶ IFRS 8 *Operationele segmenten* introduceert voor de rapportage op basis van segmenten de 'managementbenadering'. Onder IFRS 8, die verplicht van toepassing wordt op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep over 2009, is een andere presentatie en toelichting vereist van gesegmenteerde informatie, op basis van interne rapportages die op regelmatige basis door de belangrijkste operationele besluitvormende functionaris van de Groep (de 'Chief Operating Decision Maker') worden gebruikt om de ontwikkeling van elk segment te beoordelen en middelen toe te kennen. In deze jaarrekening is de gesegmenteerde informatie voor bedrijfssegmenten reeds conform de 'managementbenadering' gepresenteerd. Om deze reden zal de invloed op de jaarrekening van de Groep beperkt zijn.
- ▶ In de herziene IAS 23 *Financieringskosten* verdwijnt de bestaande keuzemogelijkheid om financieringskosten onmiddellijk als last te verantwoorden of te activeren. Volgens de herziene voorschriften dient een entiteit de financieringskosten die direct toerekenbaar zijn aan een actief direct te activeren als onderdeel van de kosten van dat actief. Binnen de Groep worden de financieringskosten die direct toerekenbaar zijn aan een actief al geactiveerd. Om deze reden zal deze herziening van IAS 23 geen impact hebben op de jaarrekening van de Groep.
- ▶ In de herziene IAS 1 *Presentatie van de jaarrekening* (2007) wordt de term 'total comprehensive income' (totaalresultaat) geïntroduceerd. In het totaalresultaat worden alle wijzigingen in het eigen vermogen gepresenteerd met uitzondering van de wijzigingen uit hoofde van transacties met eigenaren in hun hoedanigheid als eigenaren. Dat totaalresultaat kan hetzij in één overzicht van het totaalresultaat (waarin feitelijk de winst- en verliesrekening wordt gecombineerd in één overzicht met alle niet met de eigenaar samenhangende mutaties in het eigen vermogen), hetzij in een winst- en verliesrekening in combinatie met een apart overzicht van het totaalresultaat worden gepresenteerd. De herziene versie van IAS 1 wordt verplicht van toepassing op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep over 2009. Naar verwachting zal deze wijziging een geringe invloed hebben op de jaarrekening van de Groep.
- ▶ Volgens de aangepaste IAS 32 *Financiële instrumenten: presentatie* en IAS 1 *Presentatie van de jaarrekening - puttable financial instruments and obligations arising on liquidation* (financiële instrumenten met terugnameverplichting en de verplichtingen in geval van liquidatie) dienen instrumenten met terugnameverplichting en instrumenten waarbij de entiteit alleen in het geval van liquidatie verplicht is een pro rata deel van de netto activa van de entiteit aan een derde te leveren, als eigen vermogen te worden aangemerkt indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan. De wijzigingen worden verplicht van toepassing op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep over 2009, met terugwerkende kracht, en zullen naar verwachting geen impact hebben op de jaarrekening van de Groep.
- ▶ In de herziene IFRS 3 *Bedrijfscombinaties* (2008) zijn onder meer de volgende wijzigingen aangebracht, die voor de activiteiten van de Groep waarschijnlijk relevant zijn:
  - ♦ de definitie van bedrijf is uitgebreid, waardoor valt te verwachten dat meer overnames als bedrijfscombinaties zullen worden verwerkt;
  - ♦ een voorwaardelijke vergoeding wordt tegen reële waarde gewaardeerd; wijzigingen na eerste opname worden in de winst- en verliesrekening opgenomen;
  - ♦ behalve de uitgiftekosten voor aandelen en schulden worden transactiekosten ten laste van het resultaat verwerkt in de periode waarin ze zijn gemaakt;

- ♦ een eventueel reeds gehouden belang in de overgenomen partij wordt tegen reële waarde gewaardeerd; de winst of het verlies wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen;
- ♦ een minderheidsbelang mag naar keuze worden gewaardeerd tegen de reële waarde of tegen het proportionele aandeel in de identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen partij; die keuze wordt per transactie gemaakt.

De herziene versie van IFRS 3, die verplicht van toepassing wordt op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep over 2010, wordt prospectief toegepast en heeft derhalve geen effect op voorgaande perioden in de geconsolideerde jaarrekening van de Groep.

- ▶ In de aangepaste IAS 27 *De geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening* (2008) wordt bepaald dat wijzigingen in het eigendomsbelang van de Groep in een dochteronderneming, bij behoud van zeggenschap, worden verantwoord als een aandelentransactie. Wanneer de Groep niet langer zeggenschap over een dochteronderneming heeft, wordt een eventueel resterend belang in de voormalige dochteronderneming tegen reële waarde gewaardeerd, waarbij de daaruit voortvloeiende winsten of verliezen in de winst- en verliesrekening worden opgenomen. De wijzigingen in IAS 27, die verplicht van toepassing worden op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep over 2010, zullen naar verwachting geen directe impact hebben op de jaarrekening van de Groep.
- ▶ IFRIC 14 *De limiet voor een actief uit hoofde van een toegezegde pensioenregeling, minimaal vereiste dekkingsgraden en de wisselwerking hiertussen* verduidelijkt dat sprake is van beschikbaarheid van pensioen activa als op balansdatum een onvoorwaardelijk recht bestaat om over het overschot nu of in de toekomst te beschikken in de vorm van restituties en/of toekomstige premiereducties. IFRIC 14 wordt met terugwerkende kracht van toepassing op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep over 2009. Afhankelijk van de ontwikkeling van de actuele dekkingsgraden van desbetreffende pensioenfondsen kan dit invloed hebben op de presentatie in de jaarrekening. Naar de stand van zaken per 31 december 2008 zou dit geen impact hebben op de gepresenteerde jaarrekening 2008.
- ▶ IFRIC 16 *Hedges of a Net Investment in a Foreign Operation* (afdekking van een netto investering in een buitenlandse activiteit) behandelt een aantal onderwerpen in relatie tot de afdekking van valutarisico's op buitenlandse activiteiten (afdekking van een netto investering in een buitenlandse entiteit). IFRIC 16 bevestigt specifiek dat alleen het risico tussen de functionele valuta van de moeder en de dochter kan worden afgedekt. Verder kunnen valutarisico's alleen worden afgedekt door iedere (directe of indirecte) moeder, zolang het risico maar één keer wordt afgedekt in de geconsolideerde jaarrekening. IFRIC 16 bepaalt ook dat het afdekkingsinstrument voor een afdekking van een netto investering in een buitenlandse entiteit mag worden gehouden door iedere Groepsmaatschappij, behalve de buitenlandse entiteit zelf. IFRIC 16, die verplicht van toepassing wordt op

de geconsolideerde jaarrekening van de Groep over 2009, met prospectieve toepassing, zal naar verwachting geen impact hebben op de jaarrekening van de Groep.

- ▶ De aangepaste IAS 39 *Financiële instrumenten: opname en waardering - kwalificerende ingedekte posities* ('eligible hedged items') geeft aanvullende aanwijzingen over specifieke posities die in aanmerking komen voor afdekking. De aanpassing, die met terugwerkende kracht verplicht van toepassing wordt op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep over 2010, zal naar verwachting geen impact hebben op de jaarrekening van de Groep.
- ▶ Improvements to IFRSs (2008) is een verzameling van kleine verbeteringen in bestaande standaarden. Deze verzameling, die verplicht van toepassing wordt op de geconsolideerde jaarrekening van de Groep over 2009, zal naar verwachting een beperkte invloed hebben op de jaarrekening van de Groep.

Opgemerkt wordt dat niet alle bovenstaande standaarden en interpretaties goedgekeurd zijn door de EU.

3

BELANGRIJKSTE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGGEVING

3.1 OPMAAK EN WAARDERING

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, zijnde de functionele valuta van de Groep, afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten, tenzij hierna anders vermeld. De hierna uiteengezette grondslagen voor financiële verslaggeving zijn consistent toegepast voor alle gepresenteerde perioden in deze geconsolideerde jaarrekening. De grondslagen voor financiële verslaggeving zijn door de tot de Groep behorende entiteiten consistent toegepast.

De opstelling van de geconsolideerde jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS vereist dat de leiding oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

Inschattingen en aannames hebben met name betrekking op:

- ▶ Noot 8 - Afschrijvingstermijnen van materiële vaste activa en amortisatieperioden van immateriële vaste activa
- ▶ Noot 11 - Impairmenttesting van immateriële vaste activa
- ▶ Noot 24 - Waardering van de verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten
- ▶ Noot 25 - Voorzieningen

3.2 CONSOLIDATIE

Geconsolideerd worden de financiële gegevens van Smit Internationale N.V. en haar dochterondernemingen.

Dochterondernemingen zijn die entiteiten waarover Smit Internationale N.V. zeggenschap heeft. Er is sprake van zeggenschap indien Smit Internationale N.V. de mogelijkheid heeft om, direct of indirect, het financiële en operationele beleid van een entiteit te bepalen teneinde voordelen te verkrijgen uit de activiteiten van de entiteit. Bij de beoordeling of er sprake is van zeggenschap wordt rekening gehouden met potentiële stemrechten die op dat moment uitoefenbaar of converteerbaar zijn. De jaarrekeningen van dochterondernemingen zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen vanaf de datum waarop voor het eerst sprake is van zeggenschap, tot aan het moment waarop deze eindigt. Indien een belang van minder dan 100% wordt gehouden, wordt het minderheidsbelang afzonderlijk toegelicht in de balans.

Geassocieerde deelnemingen zijn die entiteiten waarin de Groep invloed van betekenis heeft op het financiële en operationele beleid, maar waarover zij geen zeggenschap heeft. De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de Groep in het totaalresultaat van geassocieerde deelnemingen volgens de 'equity'-methode, vanaf de datum waarop de Groep voor het eerst invloed van betekenis heeft, tot aan de datum waarop voor het laatst sprake is van invloed van betekenis. Wanneer het aandeel van de Groep in de verliezen groter is dan de waarde van het belang in een geassocieerde deelneming, wordt de boekwaarde van de entiteit in de balans van de Groep afgeboekt tot nihil en worden verdere verliezen niet meer in aanmerking genomen behalve voor zover de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting is aangegaan of betalingen heeft verricht namens een geassocieerde deelneming.

Joint ventures zijn die entiteiten waarover de Groep gezamenlijk met andere partijen zeggenschap heeft, en waarbij deze zeggenschap in een overeenkomst is vastgelegd. De geconsolideerde jaarrekening omvat het aandeel van de Groep in het totaalresultaat van joint ventures volgens de 'equity'-methode. Intragroepssaldi en eventuele niet-gerealiseerde winsten en verliezen op transacties binnen de Groep of baten en lasten uit dergelijke transacties worden bij de opstelling van de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd. Niet-gerealiseerde winsten uit hoofde van transacties met geassocieerde deelnemingen en joint ventures, worden geëlimineerd naar rato van het belang dat de Groep in de entiteit heeft. Niet-gerealiseerde verliezen worden op dezelfde wijze geëlimineerd als niet-gerealiseerde winsten, maar slechts voor zover er geen aanwijzing is voor een bijzondere waardevermindering.

3.3 VREEMDE VALUTA

Transacties luidend in vreemde valuta worden in euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoers per de transactiedatum. In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in euro's omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. Niet-monetaire activa en verplichtingen die in een vreemde valuta luiden en op basis van historische kosten worden gewaardeerd, worden omgerekend tegen de wisselkoers per de transactiedatum. De activa en verplichtingen van buitenlandse dochterondernemingen (met inbegrip van goodwill en bij consolidatie ontstane reële waardecorrecties), geassocieerde deelnemingen en joint ventures, worden in euro's omgerekend tegen de geldende koers per balansdatum. De opbrengsten en kosten

van buitenlandse dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures worden in euro's omgerekend tegen de gemiddelde valutakoersen in de betreffende boekjaren.

Hierbij zijn de onderstaande koersen gehanteerd:

	Ultimo 2008	Gemiddeld 2008	Ultimo 2007	Gemiddeld 2007
USD	0,70771	0,68065	0,68004	0,72875
SGD	0,48960	0,48151	0,47304	0,48439
CAD	0,57422	0,64273	0,69300	0,68091
GBP	1,02564	1,25574	1,36333	1,45839
ZAR	0,07437	0,08416	0,09967	0,10373

Valutakoersverschillen als gevolg van de normale bedrijfsexploitatie komen ten gunste of ten laste van het bedrijfsresultaat.

Valutakoersverschillen als gevolg van de omrekening van de netto investering in buitenlandse activiteiten, inclusief langlopende intercompany leningen op dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures, worden rechtstreeks verwerkt in de reserve omrekeningsverschillen, rekening houdend met het belastingeffect. Valutakoersverschillen op langlopende schulden in vreemde valuta aangegaan ter afdekking van de netto investering in buitenlandse dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures worden eveneens verwerkt in de reserve omrekeningsverschillen. Bij afstoting of liquidatie van buitenlandse dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures worden de cumulatieve omrekeningsverschillen overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

3.4 AFGELEIDE FINANCIËLE INSTRUMENTEN

De Groep maakt gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) om valuta- en renterisico's af te dekken. De Groep houdt geen derivaten aan voor handelsdoeleinden en de Groep geeft deze ook niet uit.

Afgeleide financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de winst of het verlies uit herwaardering onmiddellijk in de winst- en verliesrekening wordt opgenomen. Indien derivaten echter voor hedge accounting in aanmerking komen, is de opname van een resulterende winst of een resulterend verlies afhankelijk van de aard van de post die wordt afgedekt.

REËLE WAARDE BEPALING

De reële waarde van renteswaps is het geschatte bedrag dat de Groep zou ontvangen of betalen om de swap per balansdatum te beëindigen, waarbij rekening wordt gehouden met de actuele rente en de actuele kredietwaardigheid van de tegenpartijen bij de swap. De reële waarde van valutatermijncontracten is de genoteerde marktprijs per balansdatum, zijnde de contante waarde van de genoteerde termijankoers. Indien geen genoteerde marktprijs beschikbaar is, wordt de reële waarde geschat door het verschil tussen de contractuele en de actuele termijnprijs voor de resterende looptijd contant te maken op basis van een risicovrije rentevoet. De reële waarde van handels- en overige vorderingen en van de niet-afgeleide financiële verplichtingen wordt tegen de contante waarde van de toekomstige kasstromen geschat, gedisconteerd tegen de marktrente per verslagdatum.

KASSTROOMAFDEKKING

Wanneer een afgeleid financieel instrument wordt aangewezen als afdekking van de variabiliteit van de kasstromen van een opgenomen actief, verplichting, of een hoogst waarschijnlijke verwachte transactie, dan wordt het effectieve deel van een winst of verlies op het afgeleide financiële instrument rechtstreeks in het eigen vermogen verwerkt. Indien de verwachte transactie vervolgens leidt tot de opname van een niet-financieel actief of niet-financiële verplichting, wordt de hiermee verband houdende cumulatieve winst of het hiermee verband houdende cumulatieve verlies verwijderd uit het eigen vermogen en opgenomen in de kostprijs bij eerste opname of een andere boekwaarde van het niet-financiële actief of de niet-financiële verplichting. Leidt een afdekking van een verwachte transactie tot de opname van een financieel actief of een financiële verplichting, dan worden de daarmee verbonden winsten of verliezen die rechtstreeks in het eigen vermogen werden opgenomen, overgeboekt naar de winst- en verliesrekening in dezelfde periode of perioden waarin het verkregen actief of de aangegane verplichting van invloed is op de winst of het verlies. Ten aanzien van kasstroomafdekkingen geldt dat, behoudens de kasstroomafdekkingen die onder de voorgaande twee grondslagen vallen, de hiermee verbonden winst of het hiermee verbonden verlies wordt overgeboekt van het eigen vermogen naar de winst- en verliesrekening, in dezelfde periode of perioden waarin de afgedekte verwachte transactie van invloed is op de winst of het verlies. Het niet-effectieve deel van eventuele winsten of verliezen wordt onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen. Wanneer een afdekkingsinstrument afloopt of wordt verkocht, beëindigd of uitgeoefend, of wanneer de Groep de aanwijzing van de afdekkingsrelatie intrekt, maar de afgedekte verwachte transactie naar verwachting nog steeds zal plaatsvinden, blijft de cumulatieve winst of het cumulatieve verlies op dat moment in het eigen vermogen opgenomen en wordt deze winst of dit verlies verwerkt overeenkomstig bovenvermelde grondslag wanneer de transactie plaatsvindt. Indien niet langer wordt verwacht dat de afgedekte transactie zal plaatsvinden, wordt de cumulatieve niet-gerealiseerde winst of het cumulatieve niet-gerealiseerde verlies dat in het eigen vermogen is opgenomen, onmiddellijk overgeboekt naar de winst- en verliesrekening.

3.5 BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN

De boekwaarde van de activa van de Groep, uitgezonderd voorraden, een actief uit hoofde van personeelsbeloningen en uitgestelde belastingvorderingen, wordt per balansdatum opnieuw bezien om te bepalen of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Indien dergelijke aanwijzingen bestaan, wordt een schatting gemaakt van de realiseerbare waarde van het actief. Voor goodwill, activa met een onbepaalde gebruiksduur en immateriële activa die nog niet bruikbaar zijn, wordt jaarlijks de realiseerbare waarde geschat. Er wordt een bijzonder waardeverminderversverlies opgenomen wanneer de boekwaarde van een actief of de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort, hoger is dan de realiseerbare waarde. Bijzondere waardeverminderversverliezen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Bijzondere waardeverminderversverliezen opgenomen met betrekking tot kasstroomgenererende eenheden worden eerst in mindering gebracht op de boekwaarde van eventueel aan

kasstroomgenererende eenheden (of groepen van eenheden) toegerekende goodwill en vervolgens naar rato in mindering gebracht op de boekwaarde van de overige activa van de eenheid (of groep van eenheden).

De realiseerbare waarde van tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde vorderingen wordt berekend als de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente. Voor de overige activa of kasstroomgenererende eenheden is de realiseerbare waarde gelijk aan de reële waarde minus verkoopkosten of de bedrijfswaarde, indien deze hoger is. Bij het bepalen van de bedrijfswaarde wordt de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen berekend met behulp van een disconteringsvoet vóór belasting die een afspiegeling is van zowel de actuele markttransacties van de tijdswaarde van geld als de specifieke risico's met betrekking tot het actief.

Met betrekking tot goodwill worden geen bijzondere waardeverminderversverliezen teruggenomen. Een bijzonder waardeverminderversverlies met betrekking tot een tegen amortisatie-waarde gewaardeerde vordering wordt teruggenomen indien de terugname objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die zich heeft voorgedaan nadat dit bijzonder waardeverminderversverlies werd opgenomen. Voor andere activa worden bijzondere waardeverminderversverliezen teruggenomen als de schattingen zijn veranderd aan de hand waarvan de realiseerbare waarde was bepaald, echter uitsluitend voor zover de boekwaarde van het actief niet hoger is dan de boekwaarde na aftrek van afschrijvingen of amortisatie die zou zijn bepaald als geen bijzonder waardeverminderversverlies was opgenomen.

3.6 IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

GOODWILL

Goodwill vloeit voort uit de verwerving van dochterondernemingen, niet-geconsolideerde ondernemingen en joint ventures. Goodwill betreft het verschil tussen de kostprijs van de overname en het belang van de Groep in de netto reële waarde van de overgenomen identificeerbare activa, verplichtingen en de voorwaardelijke verplichtingen van de overgenomen partij. Is dat verschil negatief (negatieve goodwill), dan wordt dit onmiddellijk in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Bij de overname van een minderheidsbelang in een dochteronderneming komt de goodwill overeen met het verschil tussen de kostprijs van de extra investering en de boekwaarde van de netto activa die per de overnamedatum worden verworven.

Goodwill wordt niet afgeschreven, maar jaarlijks, of indien er een indicatie is voor een bijzondere waardevermindering, getest op impairment (bijzondere waardevermindering, zie grondslag 3.5). Voor investeringen in geassocieerde deelnemingen en joint ventures verwerkt via de 'equity'-methode, wordt de boekwaarde van goodwill opgenomen in de boekwaarde van de investering.

OVERIGE IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

Overige immateriële vaste activa worden uitsluitend geactiveerd, wanneer het waarschijnlijk is dat toekomstige economische voordelen die een actief in zich bergt, zullen toekomen aan de Groep en de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Overige immateriële vaste activa, met een eindige gebruiksduur, worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve amortisatie en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

3.7 MATERIËLE VASTE ACTIVA

Materiële vast activa worden gewaardeerd op basis van de aanschafwaarden, verminderd met cumulatieve lineaire afschrijvingen berekend vanaf de datum van ingebruikstelling en bijzondere waardeverminderingverliezen. De hoogte van deze afschrijvingen is, rekening houdend met een aangenomen restwaarde, bepaald door de aan de verschillende objecten toegekende geschatte economische levensduur. Schepen en materieel in aanbouw worden op de balans opgenomen voor de betaalde termijnen, inclusief interest gedurende de bouw. Wanneer materiële vaste activa bestaan uit onderdelen met een ongelijke gebruiksduur, worden deze als afzonderlijke posten afgeschreven.

Leaseovereenkomsten waarbij de Groep vrijwel alle aan het eigendom verbonden risico's en voordelen overneemt, worden geclassificeerd als financiële leases. Materiële vaste activa die via financiële lease zijn verworven, worden gewaardeerd op de laagste van de reële waarde en de contante waarde van de minimale leasebetalingen bij aanvang van de lease, verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

3.8 VOORRADEN

De voorraden worden opgenomen tegen kostprijs of netto opbrengstwaarde indien deze lager is. De netto opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs in het kader van de normale bedrijfsvoering, verminderd met de geschatte kosten van voltooiing en de verkoopkosten.

De kostprijs van de voorraden is gebaseerd op het 'eerst in, eerst uit'-beginsel (fifo) en omvat de uitgaven gedaan bij verwerving van de voorraden en naar de bestaande locatie en in de bestaande toestand brengen daarvan.

3.9 ONDERHANDEN WERK

Onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen kostprijs plus tot dan toe opgenomen winst, verminderd met een voorziening voor voorzienbare verliezen en verminderd met gefactureerde termijnen. Onderhanden werk wordt gewaardeerd naar rato van de verrichte prestaties bij de uitvoering van werk conform IAS 18. De voortgang van een project wordt bepaald op basis van de geleverde prestatie in relatie tot de te leveren prestatie van het project als geheel. Indien naar verwachting de totale contractkosten de contractuele opbrengsten overstijgen, wordt het geprognoseerde verlies direct ten laste van het resultaat verantwoord. Indien het resultaat van een contract niet op betrouwbare wijze kan worden geschat, worden de opbrengsten verantwoord tot het bedrag van de opgenomen lasten, welke zijn verantwoord in de betreffende periode.

3.10 VORDERINGEN EN SCHULDEN

Vorderingen en schulden worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde vermeerderd respectievelijk verminderd met

direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs minus bijzondere waardeverminderingverliezen. Schulden worden na de eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

De op de balansdatum opgeleverde bergingsprojecten, waarvoor de opbrengsten nog niet definitief zijn vastgesteld door partijen, worden gewaardeerd op basis van de verwachte opbrengsten, rekening houdend met de onzekerheid van deze schatting. Indien een opbrengst van een opgeleverd bergingsproject niet betrouwbaar kan worden geschat, wordt de opbrengst verantwoord tot het bedrag van de opgenomen lasten.

3.11 RENTEDRAGENDE LENINGEN EN OVERIGE FINANCIERINGSVERPLICHTINGEN

Rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde verminderd met toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, waarbij een verschil tussen de kostprijs en het aflossingsbedrag op basis van de effectieve-rentemethode in de winst- en verliesrekening wordt opgenomen over de looptijd van de leningen.

3.12 VOORZIENINGEN

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer de Groep een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van een gebeurtenis in het verleden, en het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien het effect daarvan materieel is, worden de voorzieningen bepaald door de verwachte toekomstige kasstromen contant te maken op basis van een disconteringsvoet vóór belasting.

3.13 UITGESTELDE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN

Uitgestelde belastingen hebben betrekking op tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten alsmede compensabele fiscale verliezen. Uitgestelde belastingen worden berekend tegen nominale waarde.

Er wordt uitsluitend een uitgestelde belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn die voor de realisatie van de actiefpost kunnen worden aangewend. Het bedrag van de uitgestelde belastingvorderingen wordt verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

De voorziening voor uitgestelde belastingverplichtingen wordt gevormd op basis van de balansmethode, waarbij een voorziening wordt getroffen voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten. Voor de volgende tijdelijke verschillen wordt geen voorziening getroffen: fiscaal niet aftrekbare goodwill, de eerste opname van activa of verplichtingen die noch de commerciële noch de fiscale winst beïnvloeden, en verschillen die verband houden met investeringen in dochterondernemingen voor zover zij in de voorzienbare toekomst waarschijnlijk

niet zullen worden afgewikkeld. Het bedrag van de voorziening voor uitgestelde belastingverplichtingen is gebaseerd op de wijze waarop de boekwaarde van de activa en verplichtingen naar verwachting zal worden gerealiseerd of afgewikkeld, waarbij gebruik wordt gemaakt van de belastingtarieven die zijn vastgesteld op balansdatum, dan wel waartoe materieel reeds op balansdatum besloten is.

3.14 PERSONEELSBELONINGEN

Verplichtingen in verband met bijdragen aan pensioenregelingen op basis van toegezegde bijdragen worden als last in de winst- en verliesrekening opgenomen wanneer de bijdragen zijn verschuldigd.

De nettoverplichting van de Groep uit hoofde van toegezegd-pensioenregelingen wordt voor iedere regeling afzonderlijk berekend door een schatting te maken van de pensioenaanspraken die werknemers hebben opgebouwd in ruil voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. Deze pensioenaanspraken worden gediscoteerd om de contante waarde te bepalen, en de reële waarde van de fondsbeleggingen wordt hierop in mindering gebracht. De disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van obligaties met een waardering van de kredietwaardigheid van AA waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van de Groep benadert. De berekening wordt uitgevoerd door een erkende actuaire volgens de 'projected unit credit'-methode.

Wanneer de pensioenaanspraken uit hoofde van een regeling worden verbeterd, wordt het gedeelte van de verbeterde pensioenaanspraken dat betrekking heeft op de verstreken diensttijd van werknemers lineair als last in de winst- en verliesrekening opgenomen over de gemiddelde periode totdat de pensioenaanspraken onvoorwaardelijk worden. Voor zover de aanspraken onmiddellijk onvoorwaardelijk worden, wordt de last onmiddellijk in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Alle actuariële winsten en verliezen per 1 januari 2004, de overgangsdatum naar EU-IFRS, zijn opgenomen. Met betrekking tot de actuariële winsten en verliezen die na 1 januari 2004 ontstaan bij het berekenen van de verplichting van de Groep uit hoofde van een pensioenregeling, voor zover eventuele niet-opgenomen cumulatieve actuariële winsten of verliezen meer bedragen dan 10% van de contante waarde van de bruto verplichting uit hoofde van de toegezegd-pensioenregeling, dan wel van de reële waarde van de fondsbeleggingen indien deze hoger is, wordt dat gedeelte in de winst- en verliesrekening opgenomen over de verwachte gemiddelde resterende diensttijd van de werknemers die aan de regeling deelnemen. Voor het overige wordt de actuariële winst of het actuariële verlies niet in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Wanneer de berekening resulteert in een positief saldo voor de Groep, wordt de opname van het actief beperkt tot een bedrag dat maximaal gelijk is aan het saldo van eventuele niet-opgenomen actuariële verliezen en pensioenkosten van verstreken diensttijd en de contante waarde van eventuele toekomstige terugstortingen door het fonds of lagere toekomstige pensioenpremies.

De nettoverplichting van de Groep uit hoofde van lange termijn personeelsbeloningen, met uitzondering van pensioenregelingen, is het bedrag van de toekomstige beloning dat werknemers hebben verdiend in ruil voor hun diensten in de verslagperiode en voorgaande perioden. De verplichting wordt berekend met behulp van de 'projected unit credit'-methode en wordt gediscoteerd tot

de contante waarde, waarna de reële waarde van eventuele daarop betrekking hebbende activa in mindering wordt gebracht. De disconteringsvoet is het rendement per balansdatum van obligaties met een waardering van de kredietwaardigheid van AA waarvan de looptijd de termijn van de verplichtingen van de Groep benadert.

3.15 OPBRENGSTEN

Opbrengsten uit hoofde van verleende diensten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen naar rato van het stadium van voltooiing van de transactie op balansdatum. De dienstverlening betreft voornamelijk de verhuur van personeel en materieel. Opbrengsten uit de verkoop van activa (met name schepen en overig materieel) worden in de winst- en verliesrekening verwerkt wanneer de belangrijke risico's en voordelen van eigendom aan de koper zijn overgedragen. Opbrengsten van op de balansdatum opgeleverde bergingsprojecten, waarvoor de vergoedingen nog niet definitief zijn vastgesteld door partijen, worden gewaardeerd op basis van de verwachte opbrengsten, rekening houdend met de onzekerheid van deze schatting. Indien een opbrengst van een project niet betrouwbaar kan worden geschat, wordt de opbrengst verantwoord tot het bedrag van de opgenomen lasten.

3.16 LASTEN

Leasebetalingen uit hoofde van operationele leasing worden lineair over de leaseperiode in de winst- en verliesrekening opgenomen. Vergoedingen ontvangen als stimulering voor het sluiten van leaseovereenkomsten worden als integraal deel van de totale leasekosten in de winst- en verliesrekening verwerkt over de leaseperiode.

3.17 NETTO FINANCIERINGSLASTEN

De netto financieringslasten omvatten de rentelasten op opgenomen gelden berekend met behulp van de effectieve-rentemethode, rentebaten op belegde middelen, dividendopbrengsten die in de winst- en verliesrekening worden opgenomen verminderd met geactiveerde rente gedurende de bouw van materiële vaste activa. Rentebaten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen naarmate deze oplopen, door middel van de effectieve-rentemethode. Dividendbaten worden in de winst- en verliesrekening opgenomen op het moment dat het recht op betaling wordt gevestigd. De rentecomponent van de financiële-leasebetalingen wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen met behulp van de effectieve-rentemethode.

3.18 WINSTBELASTINGEN

De belasting naar de winst of het verlies over het boekjaar omvat de over de verslagperiode verschuldigde en verrekenbare winstbelastingen en uitgestelde winstbelastingen. De winstbelasting wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen, behoudens voor zover deze betrekking heeft op posten die rechtstreeks in het eigen vermogen worden opgenomen, in welk geval de belasting in het eigen vermogen wordt verwerkt.

De over het boekjaar verschuldigde en verrekenbare belasting is de naar verwachting te betalen belasting over de belastbare winst over het boekjaar, berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op balansdatum, dan wel waartoe materieel reeds op balansdatum is besloten, en correcties op de over voorgaande jaren verschuldigde belasting.

De werkschepen 'Smit Bronco' en 'Smit Bever' ondersteunen 'Taklift 4' tijdens de installatie van de transformator stations voor het windmolenpark Robin Rigg.

3.19 DIVIDENDEN

Dividenden worden als een verplichting verantwoord in de periode waarin zij krachtens besluit toegekend zijn.

3.20 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Het geconsolideerd kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Het middelenbegrip omvat de liquide middelen inclusief rekening-courantkredieten zoals vermeld in de toelichtingen op de liquide middelen en de rentedragende leningen. De kasstromen zijn onderscheiden in kasstromen uit operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Rente op financieringen is opgenomen in de kasstroom uit operationele activiteiten. Aan de aandeelhouders en houders van minderheidsbelangen betaalde dividenden zijn opgenomen in de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

3.21 GESEGMENTEERDE INFORMATIE

Gesegmenteerde informatie wordt opgesteld met betrekking tot de bedrijfssegmenten en geografische segmenten van de Groep. De primaire indeling naar bedrijfssegmenten is gebaseerd op de management en interne rapportage structuur van de Groep. In de interne rapportages worden vijf segmenten onderscheiden, te weten Harbour Towage, Terminals, Salvage, Transport en Heavy Lift. De prijzen voor transacties tussen bedrijfssegmenten worden op zakelijke, objectieve grondslag bepaald ('arm's length basis'). Als secundair segmentatiecriterium wordt de geografische indeling gehanteerd. Dit is ook de wijze waarop de interne managementstructuur en –rapportages van elk van de bovengenoemde bedrijfssegmenten is ingericht.

Bij de presentatie van informatie op basis van geografische segmenten wordt voor de opbrengsten van het segment uitgegaan van de geografische locatie van de afnemers. Voor de activa van de segmenten wordt uitgegaan van de geografische locatie van de activa. De geografische segmenten bestaan uit Europa, Americas, Afrika en Australazië. De opbrengsten van derden betreft dienstverlening. De overige bedrijfsopbrengsten hebben voornamelijk betrekking op boekwinsten bij verkoop van schepen.

3.22 VASTE ACTIVA AANGEHOUDEN VOOR VERKOOP EN BEËINDIGDE BEDRIJFSACTIVITEITEN

Onmiddellijk voorafgaand aan de classificatie als aangehouden voor verkoop wordt de waardering van de activa (en alle activa en verplichtingen van een groep af te stoten activa) geactualiseerd in overeenstemming met de toepasselijke EU-IFRS. Vervolgens worden vaste activa en groepen activa die worden afgestoten, bij eerste opname als aangehouden voor verkoop, gewaardeerd op de laagste van de boekwaarde en de reële waarde minus verkoopkosten. Een beëindigde bedrijfsactiviteit is een onderdeel van de activiteiten van de Groep dat een afzonderlijke belangrijke bedrijfsactiviteit of een afzonderlijk belangrijk geografisch bedrijfsgebied vertegenwoordigt.

GESEGMENTEERDE INFORMATIE NAAR ACTIVITEIT

(in EUR 1 mln.)

Boekjaar 2008	Harbour Towage	Terminals	Salvage	Transport	Heavy Lift	Holding	Eliminaties	Groep
Opbrengsten van derden	179	66	109	193	152	6	-	705
Opbrengsten andere segmenten	6	2	8	22	4	22	-64	-
Overige bedrijfsopbrengsten	-	3	-	-	-	-	-	3
Totaal opbrengsten	185	71	117	215	156	28	-64	708
Bedrijfsresultaat voor financieringslasten	33	11	17	40	20	-8	-	113
Netto financieringslasten	-3	-2	-	-4	-	-2	-	-11
Bedrijfsresultaat na financieringslasten en voor winstbelastingen	30	9	17	36	20	-10	-	102
Winstbelastingen	-10	-2	-2	-7	-4	6	-	-19
Aandeel in resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures	5	2	-	4	14	-	-	25
Winst over het boekjaar	25	9	15	33	30	-4	-	108
Activa van het segment	292	143	160	263	81	213	-31	1.121
Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	40	3	-	15	15	-	-	73
Totaal activa	332	146	160	278	96	213	-31	1.194
Totaal verplichtingen	95	41	52	117	38	314	-31	626
Afschrijvingen en amortisaties	-27	-10	-2	-21	-2	-1	-	-63
Investerings in materiële vaste activa	78	48	6	35	7	3	-	177

Binnen de Divisie Salvage is in het bedrijfsresultaat EUR 3,9 miljoen aan opbrengsten uit hoofde van de financiële afwikkeling van bergingsprojecten uit voorgaande jaren begrepen (2007: EUR 11,2 miljoen).

GESEGMENTEERDE INFORMATIE NAAR GEOGRAFISCH GEBIED

(in EUR 1 mln.)

Boekjaar 2008	Europa	Afrika	Americas	Australazië	Groep
Opbrengsten van derden	414	104	78	109	705
Activa van het segment	621	96	114	363	1.194
Investerings	92	8	6	71	177

GESEGMENTEERDE INFORMATIE NAAR ACTIVITEIT

(in EUR 1 mln.)

Boekjaar 2007	Harbour Towage	Terminals	Salvage	Transport	Heavy Lift	Holding	Eliminaties	Groep
Opbrengsten van derden	101	61	182	125	74	4	-	547
Opbrengsten andere segmenten	-	1	4	16	14	23	-58	-
Overige bedrijfsopbrengsten	1	3	-	1	-	-	-	5
Totaal opbrengsten	102	65	186	142	88	27	-58	552
Bedrijfsresultaat voor financieringslasten	24	10	37	29	1	-6	-	95
Netto financieringslasten	-1	-	-	-1	-	-1	-	-3
Bedrijfsresultaat na financieringslasten en voor winstbelastingen	23	10	37	28	1	-7	-	92
Winstbelastingen	-5	-2	-6	-6	1	-1	-	-19
Aandeel in resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures	20	-	-	4	10	-	-	33
Winst over het boekjaar	38	8	31	26	12	-8	-	106
Activa van het segment	121	93	134	141	62	103	-	654
Investerings in geassocieerde deelnemingen en joint ventures	76	1	-	11	17	-	-	105
Totaal activa	197	94	134	152	79	103	-	759
Totaal verplichtingen	52	35	102	82	47	75	-	393
Afschrijvingen en amortisaties	-9	-9	-1	-10	-1	-1	-	-31
Investerings in materiële vaste activa	71	5	4	22	2	-	-	105

GESEGMENTEERDE INFORMATIE NAAR GEOGRAFISCH GEBIED

(in EUR 1 mln.)

Boekjaar 2007	Europa	Afrika	Americas	Australazië	Niet toegerekend	Groep
Opbrengsten van derden	254	79	159	43	12	547
Activa van het segment	387	85	124	163	-	759
Investerings	71	9	7	18	-	105

5 OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN

	2008	2007
Overige incidentele baten	1.161	234
Resultaat uit hoofde van verkoop van activa	2.400	4.726
	3.561	4.960

6 KOSTEN UITBESTEED WERK EN ANDERE EXTERNE KOSTEN

	2008	2007
Bemanningskosten	9.129	7.431
Onderhoud en reparatie	35.322	26.684
Assurantie	8.979	7.639
Bunkers en smeermiddelen	32.132	17.319
Gehuurd materieel van en diensten door derden	204.987	178.961
Overige directe exploitatiekosten	25.831	30.597
Indirecte kosten	46.208	31.329
	362.588	299.960

In de post 'gehuurd materieel van en diensten door derden' is EUR 6,6 miljoen (2007: EUR 7,1 miljoen) begrepen die betrekking heeft op schepen die via CV-constructies zijn geleased. De Groep heeft het recht om deze schepen acht jaar na aanvang van de huurperiode tegen een vaste optieprijs te verwerven.

7 LONEN, SALARISSEN EN SOCIALE LASTEN

	2008	2007
Lonen en salarissen	145.365	112.946
Sociale lasten	16.154	6.709
Bijdragen aan toegezegde-bijdrageregelingen	4.779	3.564
Kosten samenhangend met toegezegde-pensioenregelingen	3.887	2.802
	170.185	126.021

De in artikel 383 lid 1 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde bedragen terzake van bezoldiging aan bestuurders en aan voormalige bestuurders gezamenlijk en aan Commissarissen en voormalige Commissarissen gezamenlijk bedroeg respectievelijk EUR 1,0 miljoen (2007: EUR 1,0 miljoen) en EUR 0,1 miljoen (2007: EUR 0,1 miljoen). Het zogenaamde Strategic Committee (StratCom) van de Groep bestaat uit vijf leden zijnde de CEO, de CFO, de Managing Director Harbour Towage en Terminals, de Managing Director Salvage en Transport & Heavy Lift en de Director Shared Resources.

Bezoldiging StratCom

	Korte termijn personeelsbeloningen (vast)	Korte termijn personeelsbeloningen (variabel)	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal 2008
2008				
B. Vree, CEO ^{*)}	385	451	127	963
Overige StratCom leden	980	949	183	2.112
Totaal	1.365	1.400	310	3.075

	Korte termijn personeelsbeloningen (vast)	Korte termijn personeelsbeloningen (variabel)	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal 2007
2007				
B. Vree, CEO ^{*)}	379	516	126	1.021
Overige StratCom leden	831	1.054	182	2.067
Totaal	1.210	1.570	308	3.088

^{*)} Statutair directeur Smit Internationale N.V.

In 2008 zijn evenals in 2007 geen beloningen in de vorm van eigen vermogensinstrumenten toegekend. Naast bovengenoemde StratCom beloningen is in 2008 een vergoeding uitgekeerd in verband met de beëindiging van het dienstverband van de voormalige CFO van de Groep ter grootte van één jaarsalaris (EUR 0,3 miljoen).

Bezoldiging Raad van Commissarissen	Totaal 2008	Totaal 2007
F.E.L. Dorhout Mees	35	30
W. Cordia	30	25
R.R. Hendriks	30	25
H.C.P. Noten	30	25
Totaal	125	105

Werknemers

In 2008 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers 3.590 (2007: 2.783). Het aantal werknemers per Divisie op balansdatum is als volgt te specificeren:

Divisie	31.12.2008	31.12.2007
Harbour Towage	1.194	631
Terminals	778	668
Salvage	176	187
Transport & Heavy Lift	1.316	1.122
Overig	351	263
	3.815	2.871

8 AFSCHRIJVINGEN EN AMORTISATIES	2008	2007
Amortisatie immateriële vaste activa	7.188	-
Schepen en ander drijvend materieel	49.212	26.024
Bedrijfsgebouwen	353	331
Overige materiële vaste activa	6.340	4.480
	63.093	30.835

9 NETTO FINANCIERINGSLASTEN	2008	2007
Interestbaten op langlopende vorderingen	930	1.279
Overige interestbaten	6.119	3.428
Interestbaten	7.049	4.707
Interestlasten	-18.107	-7.882
	-11.058	-3.175

In de netto financieringslasten is een bate van EUR 3 miljoen begrepen inzake geactiveerde financieringslasten gedurende de constructie van nieuwbouwschepen (2007: EUR 1,5 miljoen). Het gemiddelde toegepaste activeringspercentage over 2008 is 2,6% (2007: 2,9%).

10 WINSTBELASTINGEN

Opgenomen in de winst- en verliesrekening	2008	2007
Verschuldigde winstbelastingen		
Verslagjaar	-20.546	-19.508
Correcties van voorgaande jaren	-20	177
	<u>-20.566</u>	<u>-19.331</u>
Uitgestelde winstbelastingen		
Ontstaan en afwikkeling van tijdelijke verschillen	1.621	-1.354
Wijziging belastingtarief	250	1.297
Bate uit hoofde van opgenomen fiscale verliezen	12	98
	<u>1.883</u>	<u>41</u>
Totaal winstbelastingen	-18.683	-19.290

Uitgedrukt in een percentage van het bedrijfsresultaat voor winstbelastingen en voor het aandeel in het resultaat van geassocieerde deelnemingen en joint ventures bedraagt de belastinglast over het resultaat 18,4% (2007: 21,1%).

		%	2008		%	2007
Lokale belastingtarief		25,5			25,5	
Resultaat voor belastingen exclusief resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures	101.455	-25,5	-25.871	91.492	-25,5	-23.330
Effect tariefsaanpassing	0,2		250		1,4	1.297
Effect verschil in tarief bij buitenlandse deelnemingen	8,4		8.529		11,1	10.158
Niet aftrekbare kosten	-2,4		-2.431		-0,8	-753
Verliezen in het boekjaar waarvoor geen verliesverrekening mogelijk is	-0,9		-888		-1,3	-1.204
Aanwending niet gewaardeerde verliescompensatie en afwaardering vorderingen uit hoofde van fiscale verliezen	-		12		0,1	98
Effect correcties voorgaande jaren	-		-20		0,2	177
Vrijval/getroffen voorzieningen voor buitenlandse belastingrisico's	1,0		1.043		-4,6	-4.200
Overige	0,7		693		-1,7	-1.533
Effectieve belastingdruk		<u>-18,4</u>	<u>-18.683</u>		<u>-21,1</u>	<u>-19.290</u>

Rechtstreeks in het eigen vermogen opgenomen uitgestelde winstbelastingen	2008	2007
Belasting over veranderingen in de reële waarde van kasstroomafdekking	2.919	453

11

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA

	Goodwill	Overige immateriële vaste activa	Totaal
Stand 1 januari 2008:			
Aanschafwaarde	6.437	-	6.437
Amortisatie	-	-	-
Boekwaarde	6.437	-	6.437
Mutaties in boekwaarde:			
Investerings	76.836	56.529	133.365
Amortisatie	-	-7.188	-7.188
Koersverschillen	-	58	58
Totaal van de mutaties	76.836	49.399	126.235
Stand 31 december 2008:			
Aanschafwaarde	83.273	56.529	139.802
Amortisatie	-	-7.130	-7.130
Boekwaarde	83.273	49.399	132.672
	Goodwill	Overige immateriële vaste activa	Totaal
Stand 1 januari 2007:			
Aanschafwaarde	-	-	-
Amortisatie	-	-	-
Boekwaarde	-	-	-
Mutaties in boekwaarde:			
Investerings	6.437	-	6.437
Totaal van de mutaties	6.437	-	6.437
Stand 31 december 2007:			
Aanschafwaarde	6.437	-	6.437
Amortisatie	-	-	-
Boekwaarde	6.437	-	6.437

Overige immateriële vaste activa bestaan voornamelijk uit immateriële vaste activa welke tot waardering zijn gebracht bij acquisities. De post bestaat met name uit gewaardeerde klantportefeuilles en merknamen.

De volgende amortisatiepercentages zijn gehanteerd:

Categorie	Percentage
Klantportefeuilles / klantcontracten	8%-14%
Merknamen	25%

De goodwill heeft grotendeels (EUR 75,3 miljoen) betrekking op de verwerving van de aandelen in Towage Holdings N.V. De goodwill is gedurende het jaar getest op impairment. Hierbij is de goodwill toegerekend aan de kasstroomgenererende eenheid welke het laagste niveau representeert waarop de Groep voor interne managementdoelstellingen goodwill beoordeelt.	basis van de indirecte opbrengstwaarde. Het management heeft de gebudgetteerde kasstroom gebaseerd op ontwikkelingen in het verleden en inschattingen van de marktontwikkelingen. De berekening bestaat uit gebudgetteerde kasstroomprognoses over een periode van drie jaar. Kasstromen na de 3-jaarsperiode zijn geëxtrapoleerd met een veronderstelde groeivoet van 1,5%. De groeivoet overschrijdt niet de langjarig gemiddelde groeivoet welke verwacht mag worden voor de activiteiten van de kasstroomgenererende eenheid.	De gehanteerde disconteringsvoet reflecteert de specifieke risico's van de kasstroomgenererende eenheid en bedraagt 9,5% (voor belastingen). Na het uitvoeren van de beoordeling is gebleken dat geen bijzondere waardevermindering noodzakelijk is, aangezien de realiseerbare waarde hoger is dan de tot waardering gebrachte goodwill en de boekwaarde van de aan de kasstroomgenererende eenheid toe te rekenen activa en passiva.
De realiseerbare waarde van de kasstroomgenererende eenheid wordt bepaald op		

12 MATERIËLE VASTE ACTIVA

	Schepen en ander drijvend materieel	Schepen/ materieel in aanbouw	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Overige materiële vaste activa	Totaal
Stand 1 januari 2008:					
Aanschafwaarde	441.876	80.638	6.794	44.388	573.696
Afschrijvingen	-212.212	-	-4.914	-23.907	-241.033
Boekwaarde	229.664	80.638	1.880	20.481	332.663
Mutaties in boekwaarde:					
Herwaardering	31.834	-	-	-	31.834
Nieuwe consolidaties	141.307	11.032	338	1.000	153.677
Investerings	77.937	87.818	97	11.459	177.311
Aanschafwaarde desinvesteringen	-15.680	-	-62	-2.965	-18.707
Gecum. afschrijvingen desinvesteringen	11.353	-	62	2.545	13.960
Ingebruikname schepen	67.011	-67.011	-	-	-
Afschrijvingen	-49.212	-	-353	-6.340	-55.905
Koersverschillen	-3.626	-535	50	34	-4.077
Overige mutaties	633	-165	-	-1.451	-983
Totaal van de mutaties	261.557	31.139	132	4.282	297.110
Stand 31 december 2008:					
Aanschafwaarde	734.470	111.777	7.325	48.459	902.031
Afschrijvingen	-243.249	-	-5.313	-23.696	-272.258
Boekwaarde	491.221	111.777	2.012	24.763	629.773

In 2008 zijn geen bijzondere waardeverminderingen begrepen in de afschrijvingen (2007: nihil). De Groep leest een aantal activa via financiële leaseovereenkomsten. Per 31 december 2008 bedraagt de boekwaarde van de geleaste schepen EUR 6,8 miljoen (2007: EUR 7,3 miljoen). Per 31 december 2008 is circa 20% van de materiële vaste activa bezwaard met een hypotheek als zekerheid voor bankleningen (2007: 37%) .

De volgende afschrijvingspercentages voor de diverse categorieën materiële vaste activa worden toegepast:

Categorie	Percentage
Schepen en ander drijvend materieel	4,25%-10%
Survey schepen	20%-40%
Bedrijfsgebouwen en terreinen	2%-10%
Overige materiële vaste activa	20%-33%

	Schepen en ander drijvend materieel	Schepen/ materieel in aanbouw	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Overige materiële vaste activa	Totaal
Stand 1 januari 2007:					
Aanschafwaarde	433.331	45.323	7.211	34.681	520.546
Afschrijvingen	-233.743	-420	-5.026	-23.640	-262.829
Boekwaarde	199.588	44.903	2.185	11.041	257.717
Mutaties in boekwaarde:					
Investerings	28.805	68.426	110	7.120	104.461
Aanschafwaarde desinvesteringen	-17.221	-163	-78	-4.550	-22.012
Gecum. afschrijvingen desinvesteringen	15.425	72	76	2.929	18.502
Verworven via bedrijfscombinaties	9.651	-	-	5.920	15.571
Ingebruikname schepen	30.300	-30.300	-	-	-
Afschrijvingen	-26.024	-	-331	-4.480	-30.835
Koersverschillen	-8.869	-953	-75	-164	-10.061
Overige mutaties	-1.992	-1.347	-7	2.665	-681
Totaal van de mutaties	30.075	35.735	-305	9.440	74.945
Stand 31 december 2007:					
Aanschafwaarde	441.876	80.638	6.794	44.388	573.696
Afschrijvingen	-212.212	-	-4.914	-23.907	-241.033
Boekwaarde	229.664	80.638	1.880	20.481	332.663

13 OVERNAME VAN RESTEREND DEEL VOORMALIGE JOINT VENTURE

De belangrijkste overname in 2008 heeft betrekking op de aankoop van de resterende aandelen in de voormalige joint venture Towage Holdings N.V., België. Op 11 februari 2008 heeft de Groep 50% van de aandelen in Towage Holdings N.V., de houdstermaatschappij van de Unie van Redding- en Sleepdienst ('URS') van Fairplay Towage verworven. Om pragmatische redenen is URS vanaf 1 januari 2009 meegeconsolideerd. Het effect hiervan op de geconsolideerde winst- en verliesrekening is niet materieel.

Het effect van de bovengenoemde overname op de activa en verplichtingen van de Groep per overnamedatum was als volgt:

	Opgenomen waarde bij overname
Immateriële vaste activa	55.500
Materiële vast activa	185.511
Liquide middelen	3.673
Overige activa	35.486
Rentedragende leningen	-43.778
Uitgestelde belastingverplichtingen	-31.974
Overige passiva	-30.951
Saldo van identificeerbare activa en verplichtingen (100%)	173.467

50% van de identificeerbare activa en verplichtingen	86.734
Deelnemingswaarde van aandeel reeds in bezit (50%) per 31 december 2007	42.102
Herwaardering 2008 van deelnemingswaarde naar fair value	44.632
Waarde uitgegeven aandelen voor resterend aandeel (50%)	86.966
Koopsom in contanten	74.500
Bijkomende kosten	500
Totale verkrijgingsprijs	161.966
50% van de identificeerbare activa en verplichtingen	86.734
Goodwill bij overname van resterend aandeel (50%)	75.232

Bij de bepaling van het saldo van de identificeerbare activa en passiva (100%) hebben ten opzichte van de oorspronkelijke boekwaarde reële waarde aanpassingen plaatsgevonden op de posten immateriële vaste activa (EUR 55,6 miljoen), materiële vaste activa (EUR 63,7 miljoen), uitgestelde winstbelastingen (EUR -22,0 miljoen), voorzieningen (EUR -7,8 miljoen) en overige posten (EUR -0,1 miljoen). De onderneming heeft in 2008 voor EUR 18,5 miljoen bijgedragen aan de nettowinst van de Groep. De positieve impact op de EBITDA van de Groep bedraagt EUR 55,4 miljoen.

14 INVESTERINGEN IN GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN EN JOINT VENTURES

	2008	2007
Investerings in geassocieerde deelnemingen	443	560
Investerings in joint ventures	72.581	104.556
	73.024	105.116

Belangrijke geassocieerde deelnemingen zijn:	Divisie	Belang
Damietta for Maritime Services Company S.A.E.	Terminals	30,5%
Fleetcare Services Pte. Ltd.	Transport & Heavy Lift	45,0%

Samengevatte financiële gegevens betreffende geassocieerde deelnemingen zijn – op basis van het aandeel van de Groep:

	2008	2007
Activa	612	634
Verplichtingen	-169	-74
Eigen vermogen	443	560
Opbrengsten	1.231	1.100
Resultaat	118	168

Belangrijke joint ventures zijn:	Divisie	Belang
SMIT Rebocadores do Brasil S.A., Brazilië	Harbour Towage	50%
Keppel Smit Towage Pte. Ltd., Singapore	Harbour Towage	49%
Maju Maritime Pte. Ltd., Singapore	Harbour Towage	49%
Octomar Servicos Maritimos Limitada (Ltda), Angola	Terminals	50%
Ocean Marine Services S.A.E., Egypte	Transport & Heavy Lift	50%
Asian Lift Pte. Ltd., Singapore	Transport & Heavy Lift	50%

Samengevatte financiële gegevens betreffende joint ventures zijn – op basis van het aandeel van de Groep:

	2008	2007
Vaste activa	118.088	142.339
Vlottende activa	38.092	59.341
Langlopende verplichtingen	-59.587	-80.013
Kortlopende verplichtingen	-24.012	-17.071
Eigen vermogen	72.581	104.556
Opbrengsten	77.902	102.777
Resultaat	25.286	33.696

15 LANGLOPENDE VORDERINGEN 31.12.2008 31.12.2007

Leningen aan geassocieerde deelnemingen en joint ventures	18.021	17.542
Overige langlopende vorderingen	5.653	8.713
	23.674	26.255

16 UITGESTELDE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN**In de balans opgenomen uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen**

De uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen zijn als volgt toe te rekenen:

	Activa		Passiva	
	2008	2007	2008	2007
Immateriële vaste activa	-	-	-10.598	-
Materiële vaste activa	951	113	-25.993	-14.107
Waarde van opgenomen voorwaartse verliesverrekening	1.921	1.769	-	-
Overig	4.328	790	-10.647	-7.377
Belastingvordering/ -verplichting	7.200	2.672	-47.238	-21.484

Niet in de balans opgenomen uitgestelde belastingvorderingen

Voor de volgende posten zijn geen uitgestelde belastingvorderingen in de balans opgenomen:

	31.12.2008	31.12.2007
Fiscale verliezen buitenlandse dochterondernemingen	14.688	15.600

Voor deze posten zijn geen uitgestelde belastingvorderingen in de balans opgenomen, omdat het niet waarschijnlijk is dat er in de toekomst sprake zal zijn van belastbare winst die de Groep kan aanwenden voor de realisatie van de betreffende fiscale verliezen.

17 VOORRADEN 31.12.2008 31.12.2007

Grond- en hulpstoffen	8.927	4.722

De grond- en hulpstoffen hebben betrekking op stook- en smeerolie aan boord van schepen, alsmede op magazijnvoorraden, dekbehoefte en dergelijke.

18	ONDERHANDEN WERK	31.12.2008	31.12.2007
	Onderhanden werk	2.166	5.744

Het onderhanden werk heeft betrekking op projecten die per balansdatum nog niet zijn opgeleverd.

19	HANDELS- EN OVERIGE VORDERINGEN	31.12.2008	31.12.2007
	Handelsvorderingen	190.167	156.328
	Vorderingen op geassocieerde deelnemingen en joint ventures	11.832	13.786
	Overige vorderingen	16.253	15.431
	Overlopende activa	25.375	21.331
	Derivaten	128	846

243.755 207.722

Onder handelsvorderingen zijn vorderingen uit hoofde van bergingsprojecten begrepen waarvan de uitstaande periode langer dan een jaar kan bedragen.

20	GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN	31.12.2008	31.12.2007
	Banksaldi en kasgelden	57.332	60.854
	Direct opvraagbare deposito's	12.482	4.428
	Geldmiddelen en kasequivalenten	69.814	65.282
	Rekening-courantkredieten banken	-4.075	-20.404
	Geldmiddelen en kasequivalenten in het kasstroomoverzicht	65.739	44.878

Direct opvraagbare deposito's betreffen geplaatste gelden met een gemiddelde looptijd van drie maanden. De Groep is overeengekomen om voor het merendeel van de rekening-courant kredieten bij banken geen activa in onderpand te geven zonder voorafgaande toestemming van de betreffende kredietinstellingen. De rekening-courant kredieten bij banken kennen een variabele interestvoet.

21	RENTEDRAGENDE LENINGEN EN OVERIGE KORTLOPENDE FINANCIERINGSVERPLICHTINGEN	31.12.2008	31.12.2007
	Overige rentedragende leningen	16.850	11.461

Deze post heeft met name betrekking op het bedrag van de hypothecaire leningen en financiële lease verplichtingen die binnen één jaar vervallen.

22	HANDELSCHULDEN EN OVERIGE TE BETALEN POSTEN	31.12.2008	31.12.2007
	Belastingen en sociale lasten	20.320	17.048
	Handelsschulden	39.994	34.694
	Schulden aan geassocieerde deelnemingen en joint ventures	2.283	2.766
	Overige schulden en overlopende passiva	141.380	116.340
		203.977	170.848

RENTEDRAGENDE LENINGEN EN OVERIGE LANGLOPENDE FINANCIERINGSVERPLICHTINGEN

	31.12.2008	31.12.2007
Schulden aan kredietinstellingen	321.724	146.194
Overige schulden	8.210	8.536
	329.934	154.730
	31.12.2008	31.12.2007
Kortlopend	16.850	11.461
Langlopend	313.084	143.269
	329.934	154.730

Een nadere uiteenzetting van de resterende looptijden en de valuta waarin de rentedragende leningen luiden, is opgenomen in de toelichting op financiële instrumenten in de paragraaf over renterisico's.

Voor trekkingen onder de Credit Facility betaalt de Groep een basisrente (EURIBOR of LIBOR gerelateerd aan de lengte van de gekozen renteperiode) en een opslag, de 'Margin'. De opslag is afhankelijk van de ratio Net Financial Debt / EBITDA.

totale faciliteit bedraagt USD 61,9 miljoen. Het openstaande bedrag bedraagt omgerekend in euro's per 31 december 2008 EUR 39 miljoen. Op de faciliteit wordt een variabele rente plus opslag betaald.

Op 30 november 2007 heeft de Groep met een syndicaat van banken een Senior Multicurrency Revolving Credit Facility Agreement (de 'Credit Facility') getekend. De groep van banken bestaat uit Fortis Bank (Nederland) N.V., ABN Amro Bank N.V., Coöperatieve Rabobank Rotterdam U.A., ING Bank N.V., DBS Bank Ltd. en Banque Artesia Nederland N.V. Initieel bedroeg deze faciliteit EUR 200 miljoen (Tranche A). De faciliteit is per 13 maart 2008 met EUR 200 miljoen (Tranche B) uitgebreid zodat de totale faciliteit per balansdatum EUR 400 miljoen bedraagt.

Per balansdatum heeft de Groep EUR 218 miljoen getrokken op deze faciliteit.

De Groep heeft voor deze Credit Facility geen zakelijke zekerheden gesteld. In de overeenkomst is een zogenaamde 'change of control' clause opgenomen. Voorts is met de bankengroep een aantal ratio's overeengekomen, te weten:

- ▶ Asset Cover Covenant
- ▶ Debt Cover Ratio
- ▶ Interest Cover Ratio
- ▶ Solvency Covenant

Voorts heeft de Groep een overeenkomst gesloten met Commerzbank AG voor de financiering van nieuwbouw schepen. De totale faciliteit bedraagt EUR 19,2 miljoen. Het openstaande bedrag bedraagt per 31 december 2008 EUR 16,2 miljoen. Op de faciliteit wordt een variabele rente plus opslag betaald.

De Credit Facility heeft een looptijd van vijf jaar. Terugbetaling van de Credit Facility vindt plaats in één bedrag aan het einde van de looptijd. Vervroegde aflossing, geheel of gedeeltelijk, is toegestaan. De Groep kan de Credit Facility gebruiken voor de financiering van investeringen en acquisities en voor algemene doeleinden.

Daarnaast bestaan er binnen de Groep nog een aantal kleinere financieringsfaciliteiten waarvan de belangrijkste hieronder zijn opgenomen.

In Singapore is een overeenkomst gesloten met Fortis Bank en DBS Bank Ltd. voor de financiering van nieuwbouw schepen. De

Met de acquisitie van URS heeft de Groep in 2008 ook een faciliteit meegeconsolideerd van in totaal EUR 18 miljoen. Op 13 december 2007 is deze faciliteit overeengekomen met Fortis Bank voor de financiering van nieuwbouw schepen. Het openstaande bedrag bedraagt per 31 december 2008 EUR 16,4 miljoen. Op de faciliteit wordt een variabele rente plus opslag betaald.

De Groep draagt bij aan vijf toegezegd-pensioenregelingen op grond waarvan aan werknemers na pensionering pensioen wordt uitgekeerd.

	31.12.2008	31.12.2007
Contante waarde van niet gefinancierde verplichtingen	-	72
Contante waarde van gefinancierde verplichtingen	187.837	193.117
Reële waarde van fondsbeleggingen	-184.139	-214.264
Contante waarde van netto verplichtingen	3.698	-21.075
Niet-opgenomen actuariële winsten (verliezen)	-2.724	7.791
Limitering van actiefpost conform IAS 19-58b	-	13.097
Opgenomen balanspost uit hoofde van toegezegde pensioenrechten	974	-187
Als volgt gespecificeerd in de balans:		
Personeelsbeloningen (netto actief toegezegd-pensioenregeling)	438	416
Personeelsbeloningen (netto verplichting toegezegd-pensioenregeling)	-1.412	-229
	-974	187
De fondsbeleggingen zijn als volgt samengesteld:	2008	2007
Aandelen	30.505	51.112
Vastrentende beleggingen	153.634	163.152
Totaal fondsbeleggingen	184.139	214.264
Mutaties in de contante waarde van toegezegde pensioenrechten	2008	2007
Verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten per 1 januari	193.189	207.137
Nieuwe consolidaties	14.006	-
Betaalde vergoedingen	-12.085	-10.497
Aan dienstjaar toegerekende pensioenkosten en rente	14.690	12.425
Actuariële (winsten)/verliezen	-22.189	-15.579
Overige mutaties	226	-297
Verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten per 31 december	187.837	193.189
Mutaties in fondsbeleggingen	2008	2007
Reële waarde van fondsbeleggingen per 1 januari	214.264	221.394
Nieuwe consolidaties	12.327	-
Betaalde bijdragen	4.534	2.843
Betaalde vergoedingen	-12.085	-10.497
Ontvangen bijdragen deelnemers	1.503	1.096
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	11.180	10.335
Actuariële winsten/(verliezen)	-48.153	-10.624
Overige mutaties	569	-283
Reële waarde van fondsbeleggingen per 31 december	184.139	214.264

In de winst- en verliesrekening opgenomen last	2008	2007
Aan dienstjaar toegerekende pensioenkosten	2.118	2.131
Rente over de verplichting	11.296	9.198
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	-11.180	-10.335
Actuariële (winsten)/verliezen	14.387	22
Mutatie limitering actiefpost conform IAS 19 – 58b	-13.097	1.786
Overige	363	-
	3.887	2.802
Effectief rendement op fondsbeleggingen	-36.973	-380

De pensioenlasten in de winst- en verliesrekening worden verantwoord onder 'lonen, salarissen en sociale lasten'.

De verwachte pensioenbijdrage van de werkgever aan toegezegd-pensioenregelingen bedraagt in 2009 18% (EUR 2,4 miljoen).

Voornaamste actuariële veronderstellingen per balansdatum	31.12.2008	31.12.2007
Disconteringsvoet	5,15%	5,60%
Verwacht rendement op fondsbeleggingen	4,35%	5,00%
Verwachte loonsverhogingen	2,75%	2,75%
Verwachte indexatie actieve deelnemers	-	1,40%
Verwachte indexatie slapers	-	1,40%
Verwachte indexatie gepensioneerden	-	1,40%

Naast de bovengenoemde toegezegd-pensioenregelingen draagt de Groep bij aan bedrijfstakpensioenfondsen. De belangrijkste bedrijfstakpensioenfond-	sen zijn 'Pensioenfonds voor de Rijn- en Binnenvaart' en 'Pensioenfonds voor de Koopvaardij'. De Groep verwerkt deze bedrijfstakpensioenfondsen als toegezegd-	bijdrageregelingen, aangezien aan de Groep geen informatie wordt verstrekt om deze bedrijfstakpensioenfondsen als toegezegd-pensioenregelingen te verwerken.

Historische informatie	2008	2007	2006	2005
Contante waarde van de verplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten	187.836	193.189	207.137	202.832
Reële waarde van fondsbeleggingen	184.139	214.264	221.394	222.414
Tekort / Overschot van de regeling	-3.697	21.075	14.257	19.582
Ervaringsaanpassingen ontstaan op verplichtingen van de regeling	2.394	-73	255	-1.173
Ervaringsaanpassingen ontstaan op fondsbeleggingen	-48.153	-10.624	-2.951	11.277

	Reorgani- saties	Deelne- mingen	Overig	Totaal
Stand 1 januari 2008	3.364	2.832	6.940	13.136
Nieuwe consolidaties	-	-	2.103	2.103
Gedurende het boekjaar getroffen voorzieningen	313	17	1.924	2.254
Gedurende het boekjaar aangewende voorzieningen	-1.218	-1.774	-1.218	-4.210
Vrijval van voorzieningen gedurende het boekjaar	-492	-320	-1.486	-2.298
Overige mutaties	-526	121	526	121
Stand 31 december 2008	1.441	876	8.789	11.106
Langlopend deel	1.324	876	6.440	8.640
Kortlopend deel	117	-	2.349	2.466
Stand 31 december 2008	1.441	876	8.789	11.106
	Reorgani- saties	Deelne- mingen	Overig	Totaal
Stand 1 januari 2007	4.586	4.739	5.368	14.693
Gedurende het boekjaar getroffen voorzieningen	1.441	-	3.166	4.607
Herrubricering negatieve deelnemingswaarde	-	469	-	469
Gedurende het boekjaar aangewende voorzieningen	-2.073	-	-1.309	-3.382
Vrijval van voorzieningen gedurende het boekjaar	-590	-2.376	-285	-3.251
Stand 31 december 2007	3.364	2.832	6.940	13.136
Langlopend deel	2.365	2.832	4.191	9.388
Kortlopend deel	999	-	2.749	3.748
Stand 31 december 2007	3.364	2.832	6.940	13.136

De voorziening voor reorganisaties heeft voornamelijk betrekking op een in 2001 gevormde reorganisatievoorziening in het kader van de herstructurering van de organisatie. In dit kader zijn ouderenregelingen overeengekomen.	tieve intrinsieke waarde waarvoor garanties zijn afgegeven door de Groep. Deze voorziening is langlopend van aard. De overige voorzieningen bestaan onder meer uit diverse binnen de Groep gevormde (personeels)voorzieningen die individueel niet van materiële omvang zijn. In 2008 is een claim ontvangen van een	opdrachtgever met betrekking tot een in 2007 en 2008 uitgevoerd project. De Groep bestrijdt deze claim en heeft een voorziening getroffen voor haar beste schatting van de verwachte lasten die uit de claim voortvloeien. De uitkomst van deze claim is onzeker en kan afwijken van de hiervoor genoemde schatting.

	Geplaatst kapitaal	Agio reserve	Herwaar- derings- reserve	Reserve omreke- ningsver- schillen	Afdek- kings- reserve	Algemene reserve	Onver- deeld resultaat	Minder- heids- belang	Totaal eigen ver- mogen
Stand 1 januari 2007	35.470	23.568	-	-1.005	766	154.870	74.969	542	289.180
Resultaatbestemming	-	-	-	-	-	74.969	-74.969	-	-
Totaalresultaat	-	-	-	-15.231	-1.148	-	105.604	403	89.628
Dividend aan aandeel- houders	-	-	-	-	-	-13.237	-	-	-13.237
Overige mutaties	914	-914	-	-	-	-	-	-92	-92
Stand 31 december 2007	36.384	22.654	-	-16.236	-382	216.602	105.604	853	365.479
Resultaatbestemming	-	-	-	-	-	105.604	-105.604	-	-
Totaalresultaat	-	-	44.632	-4.109	-9.311	-	107.808	8	139.028
Uitgifte aandelen	3.635	83.331	-	-	-	-	-	-	86.966
Dividend aan aandeel- houders	-	-	-	-	-	-23.624	-	-205	-23.829
Overige mutaties	952	-954	-	-	-	2	-	-	-
Stand 31 december 2008	40.971	105.031	44.632	-20.345	-9.693	298.584	107.808	656	567.644

AANDELENKAPITAAL

Gewone aandelen (in duizenden)	2008	2007
Uitgegeven per 1 januari	15.819	15.422
Keuzedividend 2007 respectievelijk 2006	414	397
Uitgifte	1.581	-
Uitgegeven per 31 december	17.814	15.819

Het geplaatste en volgestorte aandelenkapitaal bedraagt per 31 december 2008 17.813.586 gewone aandelen met een nominale waarde van EUR 2,30.

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt EUR 138 miljoen. Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit: 24 miljoen gewone aandelen, 28,8 miljoen cumulatief preferente aandelen en 7,2 miljoen cumulatief preferente financie-ringsaandelen tegen een nominale waarde van elk EUR 2,30.

De houders van gewone aandelen zijn gerechtigd tot dividend zoals dit van tijd tot tijd wordt gedeclareerd en hebben het recht om per aandeel één stem uit te brengen tijdens vergaderingen van de vennootschap.

De vennootschap heeft met de Stichting Preferente Aandelen Smit Internationale een optieovereenkomst gesloten met

betrekking tot cumulatief preferente aandelen zoals beschreven op pagina 43 van het jaarverslag.

AGIORESERVE

De agioreserve is, bij uitkering aan aandeelhouders in de zin van de Wet op de inkomstenbelasting, als belastingvrij aan te merken.

RESERVE OMREKE-
NINGSVERSCHILLEN

De wettelijke reserve omrekeningsverschillen omvat alle valutaverschillen op vreemde valuta die ontstaan door de omrekening van de jaarrekening van buitenlandse activiteiten die niet integraal deel uitmaken van de activiteiten van de vennootschap, evenals door de omrekening van verplichtingen waarmee de netto investering van de vennootschap in een buitenlandse dochteronderneming wordt afgedekt.

AFDEKKINGSRESERVE

De afdekkingsreserve bestaat uit het effectieve deel van de cumulatieve netto mutatie in de reële waarde van kasstroomafdekkingsinstrumenten met betrekking tot afgedekte transacties die nog niet hebben plaatsgevonden.

HERWAARDERINGS-
RESERVE

De herwaarderingsreserve heeft betrekking op de herwaardering van de 50% deelneming Towage Holdings N.V. waarin de Groep op 11 februari 2008 de overige 50% heeft verworven.

ALGEMENE RESERVE

In de algemene reserve is een wettelijke reserve begrepen uit hoofde van niet vrij uitkeerbare resultaten van geassocieerde deelnemingen en joint ventures ten bedrage van EUR 52,7 miljoen (2007: EUR 67,3 miljoen).

DIVIDEND

Na de balansdatum is door de bestuurders het onderstaande dividendvoorstel gedaan. Het dividendvoorstel is niet in de balans verwerkt.

31.12.2008

31.12.2007

EUR 3,00 per gewoon aandeel (2007: EUR 3,00)

53.441

52.198

27

WINST PER AANDEEL

Gewone winst per aandeel

Bij de berekening van de gewone winst per aandeel per 31 december 2008 is uitgegaan van de aan houders van gewone aandelen toe te rekenen winst van EUR	107.808 (2007: EUR 105.604) en een gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen dat gedurende 2008 heeft uitgestaan van EUR 17.636.070 (2007: EUR 15.819.110).	De gewone winst per aandeel over 2008 bedraagt derhalve EUR 6,11 (2007: EUR 6,68 per aandeel).

Verwaterde winst per aandeel

De berekening van de verwaterde winst per aandeel per 31 december 2008 is identiek aan de berekening van de gewone winst per aandeel.

28

FINANCIËLE INSTRUMENTEN

FINANCIËEL RISICOBEBEER

De Groep is uit hoofde van het gebruik van financiële instrumenten blootgesteld aan de volgende risico's:	In dit onderdeel van de toelichting wordt informatie gegeven over de blootstelling van de Groep aan elk van de hierboven genoemde risico's, de doelstellingen, de grondslagen en procedures van de Groep voor het beheren en meten van deze risico's. Daarnaast zijn in deze geconsolideerde jaarrekening nadere kwantitatieve toelichtingen opgenomen.	geconfronteerd ziet in kaart te brengen en te analyseren, passende risicolimieten en -controles te bepalen en de risico's en naleving van de limieten te bewaken. Beleid en systemen voor risicobehoor worden regelmatig geëvalueerd en waar nodig aangepast aan veranderingen in de marktomstandigheden en de activiteiten van de Groep.
► kredietrisico		
► liquiditeitsrisico		
► marktrisico, voornamelijk bestaande uit:		
♦ valutarisico		
♦ renterisico		
	Het risicobeleid van de Groep heeft als doel de risico's waarmee de Groep zich	

KREDIETRISICO

Kredietrisico is het risico van financieel verlies voor de Groep indien een afnemer of tegenpartij van een financieel instrument de aangegane contractuele verplichtingen niet nakomt. Kredietrisico's vloeien vooral voort uit vorderingen op klanten.	de olie- en gasindustrie waardoor de desbetreffende debiteuren voor een belangrijk deel aan deze branches zijn gerelateerd. Vorderingen voor bergingsactiviteiten staan voor het belangrijkste gedeelte uit bij de rederijen en hun casco-assuradeuren en aansprakelijkheidsverzekeraars (Protection & Indemnity Associations: onderlinge verzekeringsmaatschappijen van reders, ofwel 'P&I Clubs'). Over het algemeen is sprake van diversificatie van uitstaande vorderingen bij afzonderlijke klanten in de diverse landen waar de Groep actief is.	den van de Groep worden aangeboden. De beoordeling van belangrijke klanten wordt uitgevoerd door middel van externe kredietbeoordelingen. Klanten die niet voldoen aan de kredietwaardigheidsnormen van de Groep kunnen alleen zaken doen met de Groep op basis van vooruitbetaling of een bankgarantie.
De blootstelling aan kredietrisico van de Groep wordt hoofdzakelijk bepaald door de individuele kenmerken van de afzonderlijke afnemers en het land van vestiging van de afnemers. Activiteiten met betrekking tot havensleepactiviteiten staan veelal uit bij grote reders en lokale haven agenten. Vorderingen met betrekking tot transport, terminals en heavy lift activiteiten worden veelal uitgevoerd voor	Iedere nieuwe klant wordt afzonderlijk op kredietwaardigheid beoordeeld voordat de standaard betalings- en leveringsvoorwaar-	Met het overgrote deel van de afnemers van de Groep wordt al meerdere jaren zaken gedaan en er is slechts in incidentele gevallen sprake geweest van verliezen. Afnemers met negatieve kredietkenmerken worden door de desbetreffende controller gemonitord. Bevindingen worden maandelijks gerapporteerd aan de Directie.

LIQUIDITEITSRISICO

Het liquiditeitsrisico is het risico dat de Groep niet op het vereiste moment aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De uitgangspunten van het liquiditeitsrisicobeheer zijn dat er voor zover mogelijk voldoende liquiditeiten worden aangehouden om te kunnen voldoen aan de huidige en toekomstige financiële verplichtingen,	in normale en moeilijke omstandigheden, en zonder dat daarbij onaanvaardbare verliezen worden gelopen of de reputatie van de Groep in gevaar komt. De Groep ziet er normaliter op toe dat er voldoende opvraagbare tegoeden zijn om gedurende een periode van zestig dagen de verwachte operationele kosten te dekken, inclusief het voldoen aan de financiële verplichtingen. Bovendien wordt rekening gehouden met het aanhouden van voldoende liquiditeiten om acute bergingsprojecten voor te financieren. De financiële afwikkeling van dergelijke projecten kan meerdere jaren in beslag nemen.

MARKTRISICO

Marktrisico betreft het risico dat de inkomsten van de Groep of de waarde van de beleggingen in financiële instrumenten nadelig worden beïnvloed door veranderingen in marktprijzen, zoals valutakoersen, rentetarieven en aandelenkoersen. Het beheer van het marktrisico heeft tot doel	de marktriscopositie binnen aanvaardbare grenzen te houden bij een optimaal rendement. Voor de beheersing van het marktrisico worden derivaten gekocht en verkocht en financiële verplichtingen aangegaan. Dergelijke transacties vinden plaats binnen	de richtlijnen die zijn vastgesteld door de Groep. In het algemeen maakt de Groep gebruik van hedge accounting bij het beheersen van de volatiliteit in de winst- en verliesrekening.

VALUTARISICO

De Groep loopt koersrisico over verkopen, inkopen en leningen in vreemde valuta. De belangrijkste valuta in dit kader zijn de US Dollar, de Singaporese Dollar en de Zuid Afrikaanse Rand. De Groep maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van valutatermijncontracten om valutarisico's af te dekken. In beginsel wordt het transla-	tierisico op de investering in buitenlandse dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures niet afgedekt. De meeste valutatermijncontracten hebben een resterende looptijd van minder dan een jaar na de balansdatum. Indien noodzakelijk worden valutatermijncontracten verlengd. Met betrekking tot overige	monetaire activa en verplichtingen die worden aangehouden in vreemde valuta draagt de Groep er zorg voor dat de netto valutapositie op een aanvaardbaar niveau wordt gehouden door vreemde valuta te kopen of verkopen om zodoende de balans in de valutapositie te herstellen.

RENTERISICO

Het beleid van de Groep is er op gericht om minimaal 50% van de opgenomen bankleningen vast te leggen tegen een vaste rente. Renteswaps worden afgesloten om dit doel te bereiken.

KAPITAALBEHEER

Het beleid van de Groep is gericht op de handhaving van een sterke vermogenspositie waarmee het vertrouwen van beleggers, crediteuren en de markten kan worden behouden en de toekomstige ontwikkeling van de bedrijfsactiviteiten kan worden verzekerd. De Directie bewaakt het rendement op het eigen vermogen, dat door de Groep wordt gedefinieerd als het netto resultaat gedeeld door het eigen vermogen. De Directie bewaakt tevens het niveau van het aan gewone aandeelhouders uit te keren dividend. Er zijn het afgelopen jaar geen wijzigingen aangebracht in de benadering van het kapitaalbeheer. In het kader van de acquisitie van het 50% belang in Towage Holdings N.V. heeft de Groep in februari 2008 het geplaatste aandelenkapitaal met 9,99% uitgebreid.

AHTS schip 'Smit Luzon' werd in maart 2008 in de vaart genomen en wordt thans ingezet voor een lange termijn contract in het Midden-Oosten.

Kredietrisico

De boekwaarde van de financiële activa vertegenwoordigt het maximale kredietrisico. Het maximale kredietrisico op de verslagdatum was als volgt:

	31.12.2008	31.12.2007
Langlopende vorderingen	23.674	26.255
Handelsvorderingen	190.167	156.328
Vorderingen op geassocieerde deelnemingen en joint ventures	11.832	13.786
Overige vorderingen	18.791	15.431
Geldmiddelen en kasequivalenten	69.814	65.282
Derivaten	128	846
	314.406	277.928

Het maximale kredietrisico op handelsvorderingen bedroeg op de verslagdatum naar Divisie:

	31.12.2008	31.12.2007
Harbour Towage	21.751	13.858
Terminals	13.447	12.231
Salvage	90.090	89.271
Transport & Heavy Lift	63.518	40.968
Holding	1.361	-
	190.167	156.328

Met betrekking tot vorderingen in de Divisie Salvage is het gebruikelijk garanties te bedingen bij bergingscontracten.

De ouderdomsopbouw van de handelsvorderingen op balansdatum was als volgt:

	Waarde-		Waarde-	
	Bruto	vermindering	Bruto	vermindering
	2008	2008	2007	2007
Niet vervallen	138.613	-	110.127	-
Vervallen 0-90 dagen	51.171	2.853	46.013	-
Vervallen 91-180 dagen	4.250	1.014	3.162	2.974
Vervallen 181-365 dagen	5.478	5.478	3.163	3.163
Vervallen > 1 jaar	6.003	6.003	3.533	3.533
	205.515	15.348	165.998	9.670

Mutaties in de voorziening voor bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot handelsvorderingen gedurende het jaar waren als volgt:

	2008	2007
Stand per 1 januari	9.670	8.952
Toevoeging bijzondere waardeverminderingen	6.855	718
Aangewend	-1.177	-
Stand per 31 december	15.348	9.670

Concentratierisico debiteuren

Op balansdatum is er met betrekking tot een Salvage contract een bedrag uitstaand van EUR 31,2 miljoen. De vordering is gedekt door middel van garanties welke zijn afgegeven door hetzij verzekeringsmaatschappijen, hetzij ladingeigenaren.

Afgezien van bovenstaand contract is er geen concentratie van kredietrisico's bij bepaalde partijen. De maximale blootstelling aan het kredietrisico wordt vertegenwoordigd door de in de balans opgenomen boekwaarde van de financiële activa, inclusief de afgeleide financiële instrumenten.

Liquiditeitsrisico

Hieronder volgen de contractuele kasstromen van de financiële verplichtingen (exclusief interestbetalingen) inclusief vermelding van de effectieve interest.

2008	Effectieve interest	Contractuele kasstromen	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
Bankleningen tegen onderpand	5,8 %	103.725	16.399	47.290	40.036
Bankleningen zonder onderpand	4,3 %	218.000	-	218.000	-
Financiële lease verplichtingen	10,0 %	8.139	381	1.945	5.813
Overige langlopende leningen	-	70	70	-	-
Rekening-courant krediet banken	4,9 %	4.075	4.075	-	-
Belastingverplichtingen	-	35.936	35.936	-	-
Handels- en overige verplichtingen	-	183.657	183.657	-	-
Derivaten	-	12.979	2.735	7.884	2.360
		566.581	243.253	275.119	48.209
2007	Effectieve interest	Contractuele kasstromen	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
Bankleningen tegen onderpand	5,4 %	56.244	12.686	23.031	20.527
Bankleningen zonder onderpand	5,3 %	90.000	-	90.000	-
Financiële lease verplichtingen	10,0 %	8.486	347	2.326	5.813
Overige langlopende leningen	-	50	50	-	-
Rekening-courant krediet banken	5,1 %	20.434	20.434	-	-
Belastingverplichtingen	-	29.562	29.562	-	-
Handels- en overige verplichtingen	-	139.325	139.325	-	-
Derivaten	-	160	-763	521	402
		344.261	201.641	115.878	26.742

Renterisico

Op de verslagdatum zag het renteprofiel van de rentedragende financiële instrumenten er als volgt uit:

	2008	2007
<i>Instrumenten met een vaste rente</i>		
Financiële activa	9.670	8.952
Financiële verplichtingen	-12.171	-718
<i>Instrumenten met een variabele rente</i>		
Financiële verplichtingen	-321.838	-146.194
Exposure voor variabele rentewijzigingen	-321.838	-146.194
<i>Afgeleide financiële instrumenten</i>		
Onderliggende waarde interest swaps (variabel naar vast)	268.843	85.675
Netto exposure voor variabele rente wijzigingen	52.995	60.519
Netto exposure op totaal uitstaande verplichtingen	16%	39%

Bovenstaande exposure is in lijn met het geformuleerde beleid van de Groep om minimaal 50% van de opgenomen bankleningen vast te leggen tegen een vaste rente waarbij ondermeer rente swaps zijn afgesloten om dit doel te bereiken.

Door een stijging (daling) van 100 basispunten in de rentestanden per rapportagedatum zou het groepsresultaat voor belastingen met EUR 0,5 miljoen (2007: EUR 0,6 miljoen) zijn afgenomen (toegenomen).

Valutarisico

De Groep maakt in haar valutabeleid onderscheid tussen het translatierisico en het transactierisico.	de functionele valuta een andere is dan de presentatievaluta van de Groep (EUR). In beginsel wordt het translatierisico niet afgedekt indien voor deze dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures waarvan langere termijn strategie is geformuleerd.	In overeenstemming met de toegepaste grondslagen, worden schommelingen in wisselkoersen direct in het eigen vermogen gemuteerd. Schommelingen in wisselkoersen hebben dan ook geen invloed op de winst- en verliesrekening van de Groep.

Per balansdatum is de netto vermogenspositie van deze deelnemingen, joint ventures en groepsmaatschappijen in de belangrijkste functionele valuta's als volgt:

	Netto vermogen 2008	Netto vermogen 2007
USD	100.396	77.915
SGD	133.935	123.392
ZAR	23.475	33.330
	257.806	234.637

Indien er sprake zou zijn van een toename van 10% van de desbetreffende valuta ten opzichte van de euro dan zou dit per balansdatum een verhogend effect van EUR 25,8 miljoen (2007: EUR 23,5 miljoen) hebben op het eigen vermogen van de Groep.	niet overeenkomt met het tijdstip van de betaling daarvan. De Groep heeft een beleid geformuleerd ter beheersing van het transactierisico waarbij de materiële valutarisico's voortkomend uit transacties in de bedrijfsvoering, onmiddellijk moeten worden afgedekt. Deze afdekking kan plaatsvinden door een tegengestelde positie te creëren ('natural hedge') of door het gebruik van valutatermijncontracten. Valutatermijncontracten worden uitsluitend gebruikt voorzover sprake is van	hiermee samenhangende reële transacties waaruit toekomstige kasstromen voortkomen. Per balansdatum is de netto positie (inclusief de onderliggende waarde van valutatermijncontracten) in de belangrijkste vreemde valuta ten opzichte van desbetreffende functionele valuta gering. Op basis van de uitgevoerde gevoeligheidsanalyse wordt dan ook geen materiële impact op het resultaat en eigen vermogen verwacht bij wijzigingen in vreemde valuta koersen.
Transactierisico betreft het risico dat ontstaat doordat het tijdstip van het ontstaan van een transactie, in een valuta die niet overeenkomt met de functionele valuta,		

Reële waarden

De in de balans opgenomen reële waarde en boekwaarde van financiële activa en verplichtingen luiden als volgt:

	2008 Boekwaarde	Reële waarde	2007 Boekwaarde	Reële waarde
Handels- en overige vorderingen	246.293	246.293	209.517	209.517
Geldmiddelen en kasequivalenten	69.814	69.814	65.282	65.282
Bankleningen tegen onderpand	-103.725	-99.810	-56.194	-56.194
Bankleningen zonder onderpand	-218.000	-207.910	-90.000	-90.000
Financiële lease verplichtingen	-8.139	-9.811	-8.846	-9.484
Overige langlopende leningen	-70	-70	-50	-50
Rekening courant krediet banken	-4.075	-4.075	-20.404	-20.404
Belastingverplichtingen	-35.936	-35.936	-29.562	-29.562
Handelsschulden en overige te betalen posten	-183.657	-183.657	-153.640	-153.640
Derivaten	-12.851	-12.851	-160	-160
	-250.346	-238.013	-84.057	-84.695

Schatting van reële waarde

Onderstaand volgt een opsomming van de belangrijkste methodes en aannames die gebruikt zijn om de reële waardes, zoals hierboven in de tabel weergegeven, in te schatten.

Derivaten

Valutatermijncontracten en interest rate swaps zijn gewaardeerd tegen marktwaarde op basis van genoteerde handelswaarde.

Leningen en overige financiële verplichtingen

De reële waarde is berekend op basis van de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen uit hoofde van aflossingen en rentebetalingen.

Reële waarde leaseverplichtingen

De reële waarde is geschat op basis van de contante waarde van toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de huidige rentevoet voor vergelijkbare leaseovereenkomsten.

Handelsvorderingen, -crediteuren, overige vorderingen en verplichtingen

Voor kortlopende vorderingen en verplichtingen met looptijden korter dan één jaar wordt de reële waarde gelijk gesteld aan de nominale waarde. Alle overige vorderingen en verplichtingen worden contant gemaakt om hun reële waarde te bepalen.

29 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

De verschuldigde bedragen uit hoofde van niet-opzegbare operationele leaseovereenkomsten vervallen als volgt:

	31.12.2008	31.12.2007
Minder dan 1 jaar	10.906	10.787
1-5 jaar	37.473	40.570
Meer dan 5 jaar	8.707	20.028
	57.086	71.385

Overige niet in de balans opgenomen verplichtingen zijn:

	31.12.2008	31.12.2007
Garanties ten behoeve van opdrachtgevers	11.261	10.100
Garanties ten behoeve van deelnemingen	65.100	65.100
Investeringsverplichtingen	103.900	152.000
	180.261	227.200

Voor een aantal dochterondernemingen heeft de vennootschap zich uit hoofde van Boek 2, titel 9 Burgerlijk Wetboek artikel 403 lid 1f hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor uit de rechtshandelingen van deze	rechtspersonen voortvloeiende schulden. Deze informatie per dochteronderneming blijkt uit de lijst van gegevens omtrent dochterondernemingen en deelnemingen die is gedeponeerd bij het Handelsregister	te Rotterdam. Voorts is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor nagenoeg alle schulden van haar dochterondernemingen aan kredietinstellingen.

30 VERBONDEN PARTIJEN

Er is sprake van een relatie van verbonden partijen tussen de Groep en haar dochterondernemingen, geassocieerde deelnemingen, joint ventures en management. Transacties met deze verbonden partijen vinden op 'at arm's length' basis plaats. De	omvang van de transacties met verbonden partijen bedraagt in 2008 EUR 28,4 miljoen (2007: EUR 12,7 miljoen) en heeft met name betrekking op in- en verhuur van schepen en ander drijvend materieel.	De Groep verstrekt aan de bestuurder en leidinggevende functionarissen naast hun salaris een beloning in natura (ter beschikking stelling van een auto) en draagt namens hen bij aan een toegezegd-pensioenregeling.

VENNOOTSCHAPPELIJKE BALANS SMIT INTERNATIONALE N.V. (VÓÓR WINSTVERDELING)

(in EUR 1.000)

		31 december 2008	31 december 2007
Vaste activa			
Financiële vaste activa	(3)	697.034	402.235
		697.034	402.235
Vlottende activa			
Belastingvordering		4.247	-
Overige vorderingen	(4)	10.174	131
Geldmiddelen en kasequivalenten	(5)	184	129
		14.605	260
Kortlopende verplichtingen			
Rentedragende leningen en overige kortlopende financieringsverplichtingen		-	353
Handelsschulden en overige te betalen posten	(6)	10.076	37.516
		10.076	37.869
Uitkomst van vlottende activa min kortlopende verplichtingen		4.529	-37.609
Uitkomst van activa min kortlopende verplichtingen		701.563	364.626
Leningen van groepsmaatschappijen		134.575	-
Totaal langlopende verplichtingen		134.575	-
Eigen vermogen	(7)	566.988	364.626
Eigen vermogen als volgt gespecificeerd:			
Geplaatst kapitaal		40.971	36.384
Agioreserve		105.031	22.654
Herwaarderingsreserve		44.632	-
Overige reserves		268.546	199.984
Onverdeeld resultaat		107.808	105.604
Totaal eigen vermogen		566.988	364.626

VENNOOTSCHAPPELIJKE WINST- EN VERLIESREKENING

(in EUR 1.000)

	2008	2007
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	102.004	105.586
Overig resultaat na belastingen	5.804	18
Netto resultaat	107.808	105.604

TOELICHTING BEHORENDE TOT DE VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

1 ALGEMEEN

De vennootschappelijke jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2008 van Smit Internationale N.V.	Internationale N.V. is gebruik gemaakt van de vrijstelling ingevolge artikel 2:402 Boek 2 BW. De lijst van gegevens omtrent dochterondernemingen en deelnemingen zoals bedoeld in artikel 379 van Boek	2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek is gedeponeerd bij het Handelsregister te Rotterdam.
Ten aanzien van de vennootschappelijke winst- en verliesrekening van Smit		

2 GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Smit Internationale N.V. maakt voor de bepaling van de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling van haar vennootschappelijke jaarrekening gebruik van de optie die wordt geboden in artikel 2:362 lid 8 BW. Dit houdt in dat de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling (hierna 'waarderingsgrondslagen') van de vennootschappelijke jaarrekening van Smit Internationale N.V. gelijk zijn	aan die voor de geconsolideerde EU-IFRS jaarrekening zijn toegepast. Hierbij worden deelnemingen, waarop invloed van betekenis wordt uitgeoefend, op basis van de 'equity'-methode gewaardeerd. Deze geconsolideerde EU-IFRS jaarrekening is opgesteld volgens de door de International Accounting Standards Board vastgestelde en door de Europese Unie aanvaarde standaarden (hierna 'EU-IFRS'). Verwezen wordt naar pagina 54 tot en met 61 voor een beschrijving van deze grondslagen.	Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van Smit Internationale N.V. in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen Smit Internationale N.V. en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

3 FINANCIËLE VASTE ACTIVA

	Aandeel intrinsieke waarde	Leningen	Totaal
Stand per 1 januari 2008	402.235	-	402.235
Mutaties:			
Aandeel in netto resultaat	102.004	-	102.004
Uitgegeven leningen	-	161.966	161.966
Koersverschillen	-4.492	-	-4.492
Veranderingen in reële waarde kasstroomafdekking	-9.311	-	-9.311
Herwaardering	44.632	-	44.632
Stand per 31 december 2008	535.068	161.966	697.034
	Aandeel intrinsieke waarde	Leningen	Totaal
Stand per 1 januari 2007	312.646	5.162	317.808
Mutaties:			
Aandeel in netto resultaat	105.586	-	105.586
Afgeloste leningen	-	-5.162	-5.162
Koersverschillen	-15.231	-	-15.231
Veranderingen in reële waarde kasstroomafdekking	-1.148	-	-1.148
Overige mutaties	382	-	382
Stand per 31 december 2007	402.235	-	402.235

4	OVERIGE VORDERINGEN	31.12.2008	31.12.2007
	Vorderingen op dochterondernemingen	10.172	-
	Overige vorderingen	2	129
	Totaal	10.174	129

5	GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN	31.12.2008	31.12.2007
	Kas en bankiers	184	129

6	HANDELSSCHULDEN EN OVERIGE TE BETALEN POSTEN	31.12.2008	31.12.2007
	Schulden aan kredietinstellingen	-	40
	Schulden aan dochterondernemingen	9.978	36.442
	Belastingen en sociale lasten	-	807
	Overige schulden	98	227
	Totaal	10.076	37.516

7	EIGEN VERMOGEN							
	Geplaatst kapitaal	Agio reserve	Herwaar- derings- reserve	Reserve omreke- ningsver- schillen	Afdekkings reserve	Algemene reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal eigen ver- mogen
Stand 1 januari 2007	35.470	23.568	-	-1.005	766	154.870	74.969	288.638
Resultaatbestemming	-	-	-	-	-	74.969	-74.969	-
Totaalresultaat	-	-	-	-15.231	-1.148	-	105.604	89.225
Dividend aan aandeel- houders	-	-	-	-	-	-13.237	-	-13.237
Overige mutaties	914	-914	-	-	-	-	-	-
Stand 31 december 2007	36.384	22.654	-	-16.236	-382	216.602	105.604	364.626
Resultaatbestemming	-	-	-	-	-	105.604	-105.604	-
Totaalresultaat	-	-	44.632	-4.109	-9.311	-	107.808	139.020
Uitgifte aandelen	3.635	83.331	-	-	-	-	-	86.966
Dividend aan aandeel- houders	-	-	-	-	-	-23.624	-	-23.624
Overige mutaties	952	-954	-	-	-	2	-	-
Stand 31 december 2008	40.971	105.031	44.632	-20.345	-9.693	298.584	107.808	566.988

AANDELENKAPITAAL

Gewone aandelen (in duizenden)	2008	2007
Uitgegeven per 1 januari	15.819	15.422
Keuzedividend 2007 respectievelijk 2006	414	397
Uitgifte	1.581	-
Dividendgerechtigd per 31 december	17.814	15.819

Het geplaatste en volgestorte aandelenkapitaal bedraagt per 31 december 2008 17.813.586 gewone aandelen met een nominale waarde van EUR 2,30.

Het maatschappelijk kapitaal van de vennootschap bedraagt EUR 138 miljoen. Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit: 24 miljoen gewone aandelen, 28,8 miljoen cumulatief preferente aandelen en 7,2

miljoen cumulatief preferente financie-ringsaandelen tegen een nominale waarde van elk EUR 2,30.

De houders van gewone aandelen zijn gerechtigd tot dividend zoals dit van tijd tot tijd wordt gedeclareerd en hebben het recht om per aandeel één stem uit te brengen tijdens vergaderingen van de vennootschap.

De vennootschap heeft met de Stichting Preferente Aandelen Smit Internationale een optieovereenkomst gesloten met betrekking tot cumulatief preferente aandelen zoals beschreven op pagina 43 van het jaarverslag.

AGIORESERVE

De agioreserve is, bij uitkering aan aandeelhouders in de zin van de Wet op de inkomstenbelasting, als belastingvrij aan te merken.

RESERVE OMREKENINGSVERSCHILLEN

De reserve omrekeningsverschillen omvat alle valutaverschillen op vreemde valuta die ontstaan door de omrekening van de jaarrekening van buitenlandse activiteiten die niet integraal deel uitmaken van de

activiteiten van de vennootschap, evenals door de omrekening van verplichtingen waarmee de netto investering van de vennootschap in een buitenlandse dochteronderneming wordt afgedekt.

AFDEKKINGSRESERVE

De afdekkingsreserve bestaat uit het effectieve deel van de cumulatieve netto mutatie in de reële waarde van kasstroom-

afdekkingsinstrumenten met betrekking tot afgedekte transacties die nog niet hebben plaatsgevonden.

HERWAARDERINGSRESERVE

De herwaarderingsreserve heeft betrekking op de herwaardering van de 50% deelneming Towage Holdings N.V. waarin

de Groep op 11 februari 2008 de overige 50% heeft verworven.

ALGEMENE RESERVE

In de algemene reserve is een wettelijke reserve begrepen uit hoofde van niet vrij uitkeerbare resultaten van geassocieerde

deelnemingen en joint ventures ten bedrage van EUR 52,7 miljoen (2007: EUR 67,3 miljoen).

Jack-up platform 'Lisa A' installeerde verschillende monopiles voor de windmolens van het Robin Rigg windmolenpark.

8 WERKNEMERS

Smit Internationale N.V. heeft geen werknemers in dienst. Voor de bezoldiging van de bestuurder wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening.

9 OPGAVE HONORARIA ACCOUNTANT

De volgende honoraria van KPMG Accountants N.V. zijn ten laste gebracht van de vennootschap, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

	2008	2007
Controle van de jaarrekening	412	404
Andere controle opdrachten	28	6
Andere niet controle opdrachten	82	102
Totaal	522	512

10 NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN 31.12.2008 31.12.2007

Garanties ten behoeve van opdrachtgevers	11.261	10.100
Garanties ten behoeve van deelnemingen	65.100	65.100
	76.361	75.200

Voor een aantal dochterondernemingen heeft de vennootschap zich uit hoofde van Boek 2, titel 9 Burgerlijk Wetboek artikel 403 lid 1f hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor uit de rechtshandelingen van deze rechts-

personen voortvloeiende schulden. Voorts is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor nagenoeg alle schulden van haar dochterondernemingen aan kredietinstellingen. De vennootschap staat aan het hoofd van

de fiscale eenheid met de Nederlandse dochterondernemingen voor de vennootschapsbelasting. Op grond daarvan bestaat de hoofdelijke aansprakelijkheid voor de belastingsschuld voor deze eenheid.

Rotterdam, 13 maart 2009

Directie:

B. Vree*)
G.L. Bruinsma

Raad van Commissarissen:

F.E.L. Dorhout Mees
W. Cordia
R.R. Hendriks
H.C.P. Noten

*) Statutair directeur

OVERIGE GEGEVENS

1. ACCOUNTANTSVERKLARING

Aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Smit Internationale N.V.

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2008 van Smit Internationale N.V. te Rotterdam gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde en de vennootschappelijke jaarrekening. De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde balans per 31 december 2008, de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat en het geconsolideerde kasstroomoverzicht over 2008 alsmede uit een overzicht van de belangrijkste grondslagen

voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen. De vennootschappelijke jaarrekening bestaat uit de vennootschappelijke balans per 31 december 2008 en de vennootschappelijke winst-en-verliesrekening over 2008 met de toelichting.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren

en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vennootschap. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de vennootschap heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

OORDEEL BETREFFENDE DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Naar ons oordeel geeft de geconsolideerde jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Smit Internationale N.V. per 31 december 2008 en van het resultaat en de kasstromen over 2008 in overeenstemming met International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie en met Titel 9 Boek 2 BW.

In januari 2008 vond de doopceremonie van het AHTS schip 'Smit Lumut' plaats in Singapore.

OORDEEL BETREFFENDE DE VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

Naar ons oordeel geeft de vennootschappelijke jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Smit Internationale N.V. per 31 december 2008 en van het resultaat over 2008 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

VERKLARING BETREFFENDE ANDERE WETTELIJKE VOORSCHRIFTEN

Op grond van de wettelijke verplichting in gevolge artikel 2:393 lid 5 onder f BW melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Rotterdam, 13 maart 2009

KPMG ACCOUNTANTS N.V.

W. Riegman RA

2. VOORSTEL WINSTVERDELING

De winstverdeling zoals in artikel 26 van de Statuten is vastgesteld, is als volgt weer te geven: ten laste van de winst kan een zodanige reservering geschieden als de Groep onder voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen zal bepalen. De dan eventueel overblijvende winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 26 van de Statuten wordt de volgende winstverdeling voorgesteld.

	2008	2007
Netto resultaat	107.808	105.604
Ter beschikking van aandeelhouders	-53.441	-52.198
Toevoeging aan de overige reserves	54.367	53.406

SMIT nam in 2008 deel aan de Wereldhavendagen in Rotterdam. Voor dit evenement werd het half-afzinkbare ponton 'Smit Anambas' ingericht met onder andere een gigantische hydraulische wrakkengrijper, ROV's en een duiktank.

VIJFJAAROVERZICHT

(bedragen in EUR 1 mln.)

	2008	2007	2006	2005	2004
Resultaten					
Bedrijfsopbrengsten	708	552	475	387	345
Bedrijfsresultaat (vóór financieringslasten)	113	95	77	42	33
Netto financieringslasten	(11)	(3)	(4)	(5)	(3)
Winstbelastingen	(19)	(19)	(21)	(11)	(7)
Winst over het boekjaar	108	106	75	38	27
Bedrijfsresultaat plus resultaat					
geassocieerde deelnemingen en joint ventures (EBIT)	138	129	100	54	38
Bedrijfsresultaat voor afschrijvingen en amortisaties					
plus resultaat geassocieerde deelnemingen en joint ventures (EBITDA)	201	159	126	81	66
Afschrijvingen en amortisaties	63	31	26	26	29
Balansgegevens					
Vaste activa	867	474	349	309	246
Investerings in materiële vaste activa	177	105	113	68	58
Eigen vermogen	567	365	289	248	204
Vermogen op lange termijn	948	540	391	337	279
Garantievermogen	568	366	294	254	212
Rentedragende leningen en overige financieringsverplichtingen	330	155	103	103	66
Ratio's in %					
Rentabiliteit vermogen op lange termijn	14,5	23,8	25,6	16,1	13,5
Rentabiliteit eigen vermogen	19,1	29,0	26,0	15,5	13,4
Netto marge	15,3	19,2	15,8	9,9	7,9
Gemiddeld rendement werkzaam vermogen (ROACE)	21,4	26,0	28,4	18,0	13,3
Belastingdruk	18,4	21,1	28,6	30,0	24,0
Vlottende activa/kortlopende verplichtingen	133,2	130,3	122,1	115,7	125,2
Vaste activa/vermogen op lange termijn	91,4	87,7	89,4	91,6	88,2
Eigen vermogen/totaal vermogen	47,5	48,1	49,7	47,5	49,4
Medewerkers					
Ultimo	3.815	2.871	2.608	2.698	2.740
Gemiddeld	3.590	2.783	2.653	2.719	2.859
Bedrijfsopbrengsten per werknemer (in EUR 1.000)	197	198	179	143	121
Gegevens per aandeel (in EUR 1,-)					
EBITDA	11,28	10,07	8,15	5,22 *	4,33 *
Dividend	3,00	3,00	2,25	1,25 *	1,00 *
Totaal uitstaande aandelen	17.813.586	15.819.110	15.421.668	15.421.668 *	15.345.862 *

* Vergelijkende cijfers aangepast in verband met aandelensplitsing 2:1 op 26 oktober 2006.

OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE

▶ OPERATIONELE GROEPSMAATSCHAPPIJEN / ACTIVITEITEN EN ▶ NIET-GECONSOLIDEERDE DEELNEMINGEN

(per 1 maart 2009)

DIVISIE HARBOUR TOWAGE

- ▶ SMIT Harbour Towage Argentina S.A., Bahia Blanca, Argentinië
- ▶ SMIT Harbour Towage Liverpool, Verenigd Koninkrijk
- ▶ SMIT Harbour Towage Panama, Panama*
- ▶ SMIT Harbour Towage Rotterdam B.V., Rotterdam, Nederland
- ▶ SMIT Marine Canada, Vancouver, Canada*
- ▶ URS Harbour Towage, Antwerpen, België*
- ▶ Keppel SMIT Towage Pte. Ltd., Singapore
- ▶ SMIT Kueen Yang Harbour Services Company Ltd., Taipei, Taiwan
- ▶ SMIT Rebras, Rio de Janeiro, Brazilië

DIVISIE TERMINALS

- ▶ Smit Internationale (Gabon) S.A., Port Gentil, Gabon
- ▶ SMIT Terminals Asia, Singapore*
- ▶ SMIT Terminals Europe B.V., Rotterdam, Nederland
- ▶ SMIT Terminals Sonagas S.A., Malabo, Equatoriaal-Guinea
- ▶ SMIT Terminals South Africa, Kaapstad, Zuid-Afrika
- ▶ Adriatic Towage S.R.L., Venetië, Italië
- ▶ SMIT Femco, Sakhalin, Rusland*
- ▶ SMIT Nigeria Ltd., Lagos, Nigeria

DIVISIE SALVAGE

- ▶ SMIT Salvage B.V., Rotterdam, Nederland
- ▶ SMIT Salvage, Houston, Verenigde Staten*
- ▶ SMIT Salvage, Kaapstad, Zuid-Afrika*
- ▶ SMIT Salvage, Singapore*
- ▶ URS Salvage, Antwerpen, België*
- ▶ Donjon-SMIT LLC, Alexandria, Verenigde Staten

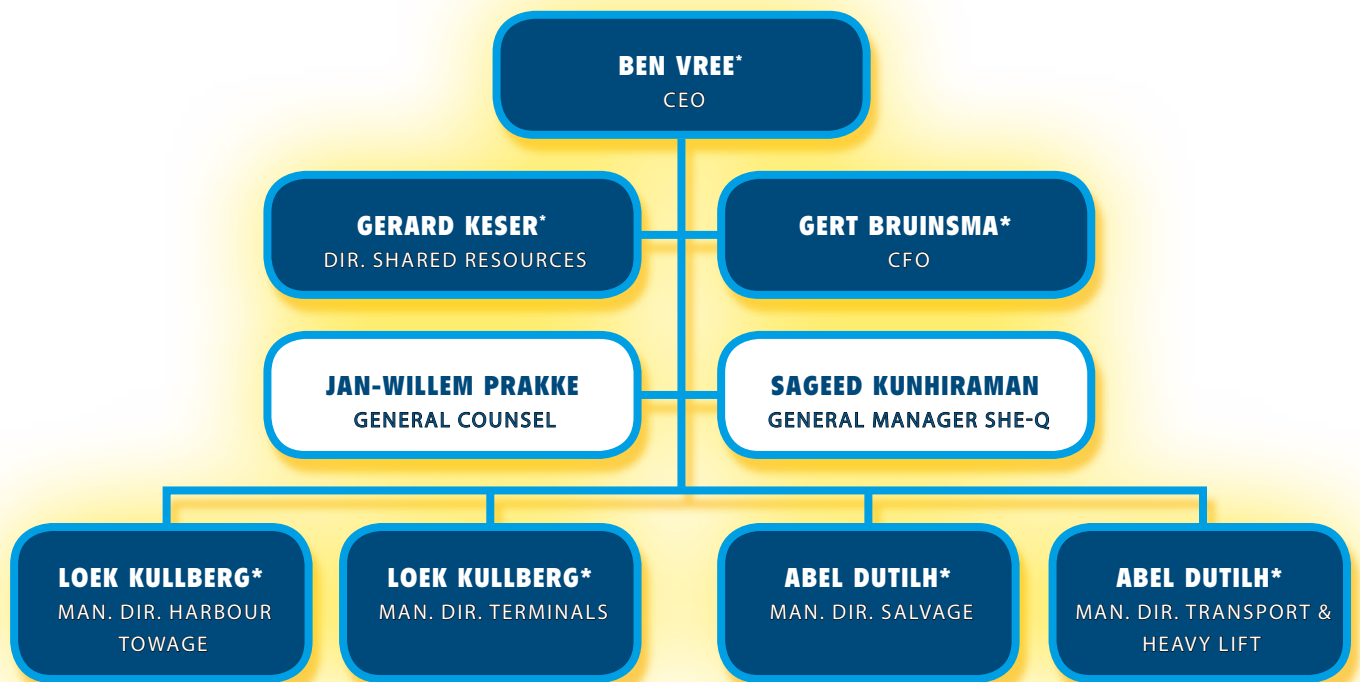
DIVISIE TRANSPORT & HEAVY LIFT

- ▶ SMIT Amandla Marine Pty. Ltd., Kaapstad, Zuid-Afrika*
- ▶ SMIT Transport Africa, Kaapstad, Zuid-Afrika*
- ▶ SMIT Transport Asia, Singapore*
- ▶ SMIT Transport Europe B.V., Rotterdam, Nederland
- ▶ URS Transport, Antwerpen, België*
- ▶ SMIT Heavy Lift Europe B.V., Rotterdam, Nederland
- ▶ SMIT Marine Projects B.V., Rotterdam, Nederland
- ▶ SMIT Subsea Africa, Kaapstad, Zuid-Afrika*
- ▶ SMIT Subsea Europe B.V., Rotterdam, Nederland
- ▶ SMIT Subsea Middle East LLC, Dubai, Verenigde Arabische Emiraten
- ▶ Asian Lift Pte. Ltd., Singapore
- ▶ Ocean Marine Services Co. S.A.E., Cairo, Egypte
- ▶ Octomar, Servicos Maritimos LDA., Luanda, Angola

* De activiteit wordt uitgevoerd door verschillende juridische entiteiten, die hetzij volledig in eigendom van de Groep, ofwel deelnemingen van de Groep zijn.

Het Strategisch Comité van SMIT.

* Leden van het Strategisch Comité (StratCom) dat op regelmatige basis bijeenkomt en alle strategische en grotere operationele zaken bespreekt en waarbinnen op collegiale basis besluiten worden genomen.

PERSONALIA

(per 1 maart 2009)

STRATCOM

B. Vree	Chief Executive Officer
G.L. Bruinsma	Chief Financial Officer
L.F.J. Kullberg	Managing Director Harbour Towage en Terminals
A. Dutilh	Managing Director Salvage en Transport & Heavy Lift
G.A. Keser	Director Shared Resources

GROEPSSTAF

C.J. van Andel	Corporate Communications
H.J. Hilhorst	Group Controller
J.C. Prakke	Legal Affairs
S. Kunhiraman	SHE-Q

WERKMAATSCHAPPIJ MANAGERS

HARBOUR TOWAGE:

G. Nordenstahl	SMIT Harbour Towage Argentina
W. Cammell	SMIT Harbour Towage Canada
R.C. Elliott	SMIT Harbour Towage Panama
J. Halfweeg	SMIT Harbour Towage Rotterdam
M.J. van den Akker	SMIT Harbour Towage Verenigd Koninkrijk
P. Vierstraete	URS Harbour Towage Antwerpen

TERMINALS:

G. Criel	SMIT Terminals, Rotterdam
A. van Dijk	SMIT Terminals, Rotterdam
H.J. Smith	SMIT Terminals, Rotterdam
A. van der Wal	SMIT Terminals, Rotterdam

SALVAGE:

D. Martin	SMIT Salvage, Houston
D. Main	SMIT Salvage, Kaapstad
C. A.C. Domstorff	SMIT Salvage, Rotterdam
C. Mathavan	SMIT Salvage, Singapore

TRANSPORT & HEAVY LIFT:

P. Maclons	SMIT Amandla Marine, Kaapstad
J.J. Lameijer	SMIT Transport & Heavy Lift Europe, Rotterdam
P.D. Murray	SMIT Transport Africa, Kaapstad
J. Bruinsma	SMIT Transport Asia, Singapore
S. Korte	SMIT Marine Projects, Rotterdam
J. Wengrowe	SMIT Subsea Africa, Kaapstad
S. Korte	SMIT Subsea Europe, Rotterdam
P. Cottrell	SMIT Subsea Middle East, Dubai

NIET-GECONSOLIDEERDE DEELNEMINGEN

Harbour Towage:

B. Chew Chin Heng	Keppel SMIT Towage
V. Tsai	SMIT Kueen Yang
M.F. Sales	SMIT Rebras

Transport & Heavy Lift:

J. Chua Bee Hin	Asian Lift
M. Shilbaya	Ocean Marine Services
L. de Carvalho	Octomar

VLOOTOVERZICHT (PER 1 MAART 2009)

Schepen van SMIT en haar joint ventures, alsmede die maatschappijen waar SMIT het management voert.

			3	3	Zeesleepboten 14000-26000 pk		
1			1	1	Zeesleepboot 6140 pk		
	2	2	4		Ankerbehandelingsleepboten 10000-15000 pk		
	2	4	6		Ankerbehandelingsleepboten 8000 pk		
	1	20	21		Ankerbehandelingsleepboten 3000-8000 pk		
		2	2		Duikerondersteuningsvaartuig		
		5	5		Utility schepen		
		1	1		Drijvende bokken zeegaand 3200 ton		
		8	8		Drijvende bokken zeegaand 400-3000 ton		
		2	2		Trekbakken		
		3	3		Laadpontons zeegaand 24000 ton		
2		1	3		Laadpontons zeegaand 10000-14000 ton		
10		19	29		Laadpontons zeegaand 1000-8000 ton		
28		26	54		Laadpontons binnen 100-2000 ton		
109	31	2	142		Kust/havensleepboten 3000-6000 pk		
37	4	2	43		Kust/havensleepboten 1000-3000 pk		
9	2	1	12		Haven/riviersleepboten 100-1000 pk		
		5	5		Haven/rivierduwsleepboten 480-2800 pk		
17	18	29	38		Diverse vaartuigen (werkbotten, oliebestrijdingsvaartuigen, etcetera)		
213	60	135	408		Totale vloot		
HARBOUR TOWAGE	TERMINALS	TRANSPORT & HEAVY LIFT	TOTAAL				

Groepsportret van enkele SMIT medewerkers uit de publicatie 'Rotterdam, de Zuiderlingen', een fotoboek met 155 groepsportretten van mensen die wonen, werken en leven in Rotterdam-Zuid.

COLOFON

Vormgeving en creatie:
Studio Clarenburg, Schiedam

Fotografie:
SMIT Corporate Communications
Roderik van Nispen
Joop Reijngoud / Linda Malherbe
en anderen

Drukwerk:
Schefferdrukkerij B.V., Dordrecht

